

Budgetbemærkninger 2013-16

Bind 1

DRIFT

Hovedkonto 0-6

Randers Kommune

Indhold

	<i>Side</i>
Økonomiudvalget	
Administration og tværgående puljer	1
Politisk organisation.....	13
Børn og skoleudvalget	
Skole	19
Børn 0-5 år	41
Børn og familie	53
Arbejdsmarkedsudvalget	
Arbejdsmarkedsforanstaltninger	63
Kontante ydelser.....	75
Socialudvalget	
Forebyggende foranstaltninger og anbringelser, Børn og unge	83
Tilbud til voksne med særlige behov (handicap, misbrug, psykiatri).....	91
Områder der administreres af borgerservice.....	105
Miljø og teknikudvalget	
Skattefinansieret område	111
Brugerfinansieret område	131
Kultur og fritidsudvalget	
Kultur og fritid	139
Sundheds- og ældreudvalget	
Sundhedsområdet	151
Tilbud til ældre	167
Erhvervsudvalget	
Erhvervsservice og iværksætter.....	183

Økonomiudvalget

Bevillingsområde 1.1

Administration og tværgående puljer

Beskrivelse af området
Indsatsområder
Hovedtal

Administration og tværgående puljer

1. Beskrivelse af området

Nedenstående tabel viser hvilke områder, der er omfattet af bevillingen. Desuden vises budgetbeløbene for 2013:

Mio. kr.	Udgift	Indtægt	Netto
1.1 Stabe og forvaltninger	381,4	27,5	353,9
1.2 Interne forsikringspræmier	17,6		17,6
1.3 Redningsberedskab	18,5	1,1	17,4
1.4 Diverse udgifter og indtægter efter forskellige love	3,4	0,6	2,8
1.5 Lønpuljer og kompetenceudvikling	42,1		42,1
1.6 Tjenestemandspensioner	59,9		59,9
1.7 Udbetaling Danmark	14,0		14,0
1.8 Moderniseringsaftalen	-3,1		-3,1
1.9 Personaletilpasning	5,0		5,0
alt	538,8	29,2	509,6

Tabellen viser, at der samlet set er budgetteret med nettoudgifter for 509,6 mio. kr.

1.1 Stabe og forvaltninger

Administrationen er et aftaleområde. Aftalen dækker alle de centrale administrative funktioner. I tabellerne herunder er budget 2013 på i alt netto 353,9 mio. kr. fordelt på stabe og forvaltninger samt tværgående administrative udgifter:

Denne oversigt omfatter stabenes og forvaltningernes udgifter til personale og udgifter som hovedsageligt er personalerelaterede f.eks. uddannelse, møder og rejser, befordring, kontorhold, inventar m.v. Det drejer sig både om medarbejdere i:

- Afdelinger, som betjener borgerne
- Afdelinger, som betjener organisationen (it, personale, sekretariater, økonomi m.v.)

Endvidere omfatter de administrative udgifter opgaver, som er fælles for flere forvaltninger eller er tværgående for hele kommunen, men udgifterne budgetteres og bogføres på stabe og forvaltninger.

Budget 2013, mio. kr.	Løn	Øvrige udgifter	Indtægter	Netto
Erhvervs- og udviklingssekretariatet	3,9	0,4		4,3
Byråds- og direktionssekretariatet	10,5	3,4	0,1	13,8
IT-afdelingen	13,9	4,1		18,0
Borgerservice	16,4	0,8	0,4	16,8
Direktion	2,0	0,6		2,6
Personale/HR	12,8	1,1		13,9
Borgerrådgiver	1,2	0,1	0,6	0,7
Økonomiafdelingen	15,5	1,6	2,0	15,1
Børn, skole og kultur	37,6	4,8		42,4
Social og arbejdsmarked u. Jobcenter	44,2	14,6	4,3	54,5
Jobcenter	43,2	2,4		45,6
Miljø og teknik	53,6	2,8	15,7	40,7
Sundhed og ældre	22,7	1,6		24,3

Administration og tværgående puljer

Stabe og forvaltninger i alt	277,5	38,4	23,1	292,8
IT-afdelingen, fagsystemer, it strategi, leasing		70,0		70,0
Direktionen, sparekataloger		-4,6		-4,6
Direktionen, drifts- og anlægspulje		3,0		3,0
Centrale driftspuljer, generel administration og tilretning takster (overhead)		-18,8		-18,8
Økonomaifdelingen, kopimaskiner og revision		2,5		2,5
Porto, advokat, projekter, fælles uddannelse, trykkeri, kantine	3,1	10,5	4,5	9,2
Tværgående og fællesudgifter i alt	3,1	62,6	4,5	61,2
Total	280,6	101,7	27,6	353,9

Som følge af overdragelse af opgaver til Udbetaling Danmark i 2012 og 2013 reduceres det administrative personale med i alt 19 stillinger med fuld virkning i 2014. Budgetreduktionerne har fuld effekt fra 2014 og vil udgøre 9,18 mio. kr. årligt og vedrører personale, kontorhold, uddannelse, porto, nem refusion, revision og lokaler. Med øget digital selvbetjening hos borgerne forventes der mulighed for yderligere reduktion med en stilling i 2015 og en stilling i 2016.

Sparekataloger på -4,6 mio. kr. vedrører koordinering af kørselsopgaven (spareforslag 9004), som har været i udbud i 2012. Besparelsen forventes fordelt/udmøntet i december 2012 for 2012 samt budget for 2013-16.

Drifts- og anlægspuljen på 3 mio. kr. udmøntes af Økonomiudvalget.

Centrale driftspuljer, generel administration og tilretning af takster udviser en nettoindtægt på 18,8 mio. kr. og vedrører håndtering af takstberegningen i forbindelse med salg af pladser i sociale tilbud og på specialskoler. Centrale driftspuljer er enhedens andel af bidrag til barselsfond på 1 %, andele af centralt bogførte forsikringer og generel administration, som beregnes med 5,4 % af institutionens driftsbudget.

Budgettet kan specificeres således:

Centrale driftspuljer	
Børn og skole	-2,4 mio.
Social og arbejdsmarked	-1,8 mio.
Generel administration	
Børn og skole	-7,0 mio.
Social og arbejdsmarked	-8,7 mio.
Takst tilretning, ramme til justering	
Tilretning forvaltninger	1,1 mio.
I alt	-18,8 mio.

1.2 Interne forsikringspræmier

Budgettet er på i alt 17,6 mio. kr.

Der er etableret en intern forsikringsordning vedrørende bl.a. arbejdsskade, bygning og løsøre, motorkøretøjer, erhvervs- og produktansvar, forsikringsmægler, risikostyring m.v.

Forsikringspræmien/budgettet er fastsat således, at budgettet svarer til årets forventede udgifter til forsikringspræmier og erstatningsudgifter. På kontiene bogføres præmieudgifter til de enkelte forsikringsområder samt erstatninger for arbejdsskader og erstatningsudgifter.

Administration og tværgående puljer

1.3 Redningsberedskab

Redningsberedskabet er organisatorisk placeret under økonomiudvalget fordi borgmesteren er formand for beredskabskommissionen.

Budgettet udgør 17,4 mio. kr. og vedrører følgende områder:

- Brandvæsen
- Beredskabsfunktion

Området omfatter:

- Dagligt brandberedskab i henhold til entrepriseaftale med Falck
- Forebyggende beredskabsopgaver, herunder brandsyn
- Rådgivning og godkendelse af beredskabsplaner m.m.
- Brandteknisk byggesagsbehandling
- Beredskabsplanlægning
- Supplerende beredskab i samarbejde med Falck og frivillige som er tilknyttet beredskabsgården Langvang.

1.4 Diverse indtægter og udgifter efter forskellige love

Budgettet på netto 2,8 mio. kr. vedrører følgende områder:

Indtægterne vedrører gebyrer hyrevognsbevillinger og vareudstillinger på offentlige arealer. Den største udgift er kontingent til KL på 3,3 mio. kr.

1.5 Lønpuljer og kompetenceudvikling

Budgettet udgør 42,1 mio. kr. og vedrører følgende områder:

Voksenlærlinge 1,6 mio. kr., tillidsrepræsentanters vilkår 1,4 mio. kr., jubilæumsgratialer 2,6 mio. kr. og barselsfond 27,8 mio. kr.

Budgettet til voksenlærlinge fordeles for de 0,8 mio. kr. imellem Miljø og teknik, driftsafdeling og administrationen. Derudover anvendes ca. 0,8 mio. kr. til aflønning af voksenlærlinge som ansættes med 2 til IT afdelingen, 2 til Miljø og teknik og 2 til Sundhed og ældre.

Budgettet til jubilæumsgratialer er i forhold til 2012 nedjusteret med 0,4 mio. til 2,6 mio. kr., svarende til det forventede antal jubilarer.

Barselsfonden er finansieret af aftaleenhederne svarende til 1,0 % af kommunens lønsum og trepartsmidler. Fra barselsfonden refunderes 80 % af forskellen mellem den faktiske løn og barselsrefusionen modtaget fra "dagpengekontoret".

Til tværgående kompetenceudvikling er der under personalekontoret budgetteret 8,6 mio. kr.

1.6 Tjenestemandspensioner og tjenestemandsforsikringspræmier

Budgettet udgør 59,9 mio. kr.

Det vedrører tjenestemandspensioner til pensionerede tjenestemænd og præmier som indbetales til Sampension til dækning af fremtidige pensionsudgifter.

Såvel pensioner som præmier skal bogføres på hovedkonto 6 Administration uanset ansættelsessted. Når en tjenestemand fratræder, vil stillingen typisk blive besat med en overenskomst-ansat, hvor pensionsforsikringspræmien skal bogføres på ansættelsesstedet. I denne type stillingsskift kompenseres ansættelsesstedet for merudgiften på 16 % til præmier med finansiering fra puljen til tjenestemandsforsikringspræmier. Kontoen dækker også over restudgifter til tjenestemandspensioner, da præmierne over årene ikke har været fuldt dækkende.

Udgiften til præmier er faldende på grund af nettoafgang af tjenestemænd medens udgiften til tjenestemandspensioner iflg. Sampension vil stige de kommende år og først toppe omkring år 2025.

1.7 Udbetaling Danmark

Budgetteret udgift 14,0 mio. kr.

Randers Kommune vil fra 2013 blive opkrævet et administrationsbidrag fra Udbetaling Danmark for varetagelse af en række sagsbehandlingsområder, fx udbetaling af pension. KL forventer, at administrationsbidraget for kommunerne samlet set vil udgøre 761 mio. kr. om året i 2013-17

Administration og tværgående puljer

hvorefter bidraget forventes reduceret som følge af effektivisering af sagsbehandlingen hos Udbetaling Danmark. Hertil kommer et administrationsbidrag udenfor baseline på 54,4 mio. kr. i 2013, 51,4 mio. kr. i 2014 og 41,8 mio. kr. efter 2014. Randers Kommunes andel af administrationsbidraget forventes i alt at udgøre 14,0 mio. kr. i 2013.

1.8 Moderniseringsaftalen

KL og regeringen er enige om i fællesskab at frigøre ressourcer svarende til samlet 1,5 mia. kr. i 2013 og 2014. Aftalen indebærer at regeringen og kommunerne hver vil gennemføre initiativer, der frigør i alt 750 mio. kr. frem til 2014. Af aftalen fremgår at regeringen har fremlagt forslag der frigør i alt 358 mio. kr., hvilket som udgangspunkt svarer til 6,2 mio. kr. for Randers.

Det er besluttet at indregne besparelser på 50% af ovennævnte beløb dvs. 3,1 mio. kr. i 2013. Beløbet stiger til 4,1 mio. kr. i 2014.

1.9 Personaletilpasning

Som en del af budgetforliget er der i 2013 afsat 5 mio. kr. til omstillingsaktiviteter og kompetenceudvikling. Det afsatte beløb vil blive udmøntet af direktionen. Hvis puljen ikke anvendes fuldt ud mødes forligspartierne for at aftale udmøntningen af et restbeløb.

2. Udviklingsområder for Randers Kommunes administration i 2013

I 2013 vil arbejdet for yderligere digitalisering og effektivisering blive fortsat. Det er en indsats, der omfatter alle dele af administrationen.

I 2011 og 2012 er der iværksat en række implementeringer af nye systemer til den administrative sagsbehandling. I 2013 skal de effektueres fuldt ud.

Desuden vil man opleve en ny profil for Borgerservice efter overdragelsen af visse opgaver til Udbetaling Danmark.

Nedenstående indsatsområder i stabe og forvaltninger indgår i aftalen mellem byrådet og administrationen

Strategisk kommunikation

Med afsæt i kommunikationsstrategien og flytte- og imageundersøgelsen fra 2012 iværksættes en særlig kommunikativ indsats i forhold til kommunens væsentligste indsatsområder: sundhed, bosætning, uddannelse, erhverv, natur/klima og kultur. Samtidig vil brugen af sociale medier blive øget.

I forlængelse af byrådets vision "Vi vil mulighederne!" arbejdes med at gøre kommunens visioner, kvaliteter og resultater levende og synlige for omverdenen. Blandt de konkrete indsatser er at oprette og drive et forum på tværs af aktører (kommune, cityforening, turistråd, Randers Erhvervs- og Udviklingsråd, kulturinstitutioner og uddannelser). Målet er at skabe initiativer, der synliggør Randers.

Der vil også blive arbejdet med tiltag på de enkelte indsatsområder. Det gælder f.eks. indsatser som kan formidle sundhed levende, nærværende og adfærdssædrende – f.eks. en "sund i Randers" app. I fællesskab med uddannelsesinstitutionerne vil uddannelsesportalen blive opdateret og gjort mere levende.

Administration og tværgående puljer

I forhold til den interne kommunikation vil fokus være på at organisationen samarbejder og deler viden mere dynamisk. Derfor oprettes et nyt intranet med digitale løsninger, som både giver den enkelte medarbejder anledning til at være på intranet dagligt og samtidig stiller viden og nyheder til rådighed, der kan binde organisationen sammen.

Digitalisering – nemmere selvbetjening og lettere adgang til information

Kontakten mellem Borgerservice og borgerne bliver fortsat mere digital. Borgerservice vil i 2013 yde en særlig indsats med at vejlede borgerne i brugen af digitale løsninger, således at man understøtter, at borgerne kan være klar til at gøre brug af fx digital post fra det offentlige, som bliver obligatorisk fra november 2014. Det er en indsats, der løbende tilpasses, og hvor også Randers Bibliotek spiller en vigtig rolle med udbud af kurser til borgerne.

Kommunens hjemmeside bliver i stigende grad kontaktfladen ud til borgerne. Arbejdet i 2012 med at gøre informationssøgning og selvbetjening nemmere fortsættes i 2013 med øget brug af videovejledning. Samtidigt forbedres sammenhængen mellem mitRanders.dk og borger.dk, således at kommunen giver borgerne en helhedsorienteret adgang til al offentlig service.

Arbejdet med kommunens kanalstrategi, som skal digitalisere kommunikationen med borgerne inden for alle serviceområder, fortsættes i 2013 i sammenhæng med de nationale tiltag, som indfaser obligatoriske selvbetjeningsløsninger og obligatorisk tilslutning til digital post. Målet er, at al kommunikationen mellem det offentlige og borgerne som udgangspunkt sker digitalt inden udgangen af 2015.

Styrkelse af den juridiske sammenhængskraft i organisationen

Formålet med indsatsen er at øge organisationens evne til at identificere og agere på potentielle juridisk risikable signaler, forretningsgange og procedurer.

Byrådssekretariatet vil fremadrettet i større grad have til opgave at træne organisationen i at søge rådgivning på et tidligt stadium i en opstartet proces eller sagsforløb med henblik på at minimere fejlmargen i komplekse eller økonomisk/ juridisk centrale sager. Tiltagene vil bl.a. bestå i synliggørelse af de juridiske kompetencer og viden i organisationen.

Herudover vil der blive gennemført undervisningstiltag om central ny lovgivning, eksempelvis offentlighedsloven.

Implementering af nyt økonomi- og lønsystem

Kommunen tager 1. januar 2013 et nyt økonomi- og lønsystem i brug. Formålet med implementeringen af systemet er, at:

- Sikre en effektiv og korrekt udbetaling af løn og pension.
- Sikre korrekt og effektiv økonomistyring.
- Danne grundlag for fortsat udvikling og udbredelse af e-handelsløsninger.

Derudover er det projektets mål at:

- Optimere arbejdsgange gennem digitalisering i Randers Kommune.
- Gøre det nemmere for den decentrale leder at få overblik over økonomi og personale

Som en del af implementeringsprojektet bliver gennemført en analyse på effektiviseringspotentialer i Randers Kommune. Analysen vil udpege de områder, hvor der kan ses de største potentialer.

Modernisering af IT-service

I forbindelse med budget 2012-2015 har byrådet vedtaget en række besparelser på IT-området. I 2013 vil det blive afklaret, om Randers Kommune skal forny aftalerne med Microsoft, eller om kommunen skal tage Open Source ("gratisprogrammer") i anvendelse. Endvidere er der fra

Administration og tværgående puljer

2013 indregnet en besparelse ved at Randers Kommune indfører virtuelle arbejdspladser (tynde klienter) i stedet for almindelige PC-arbejdspladser.

I 2013 gennemføres udbud på arbejdsmarkedsområdet og sundhed og ældreområdet. I 2013 påbegynder KOMBIT udbuddene af monopolsystemerne, f.eks. kontanthjælp, dagpenge etc. Randers Kommune vil således skulle indføre nye IT-systemer på disse områder.

Fokus på økonomistyring

Der vil fortsat blive arbejdet på at styrke økonomistyringen i Randers Kommune, herunder at sikre en bedre koncernrapportering blandt andet med større fokus på aftaleenhedernes skøn over forventet regnskab.

Indkøb og udbud

I forhold til indkøb og udbud vil der være øget fokus på tværkommunalt samarbejde, primært rettet mod indkøbssamarbejdet KomUdbud med deltagelse af i alt 15 kommuner. Implementering af e-handel fortsætter, og der vil blive foretaget yderligere udbud af aftaler i e-handelskataloget. Indkøbs- og udbudskontoret vil iværksætte øget opfølgning på aftaleområder og etablere et tættere samarbejde med forvaltningerne vedrørende udbud, og herunder yde udbudsjuridisk bistand.

Kvalitetsmål for Borgerservice:

Der opstilles følgende kvalitetsmål for Borgerservice i 2013:

1. Borgerne oplever en venlig, imødekommende og helhedsorienteret vejledning, herunder om brugen af de digitale løsninger.
2. 40 % af kommunikationen mellem Borgerservice og borgerne foregår digitalt.
3. Borgerne tilbydes målrettet digital undervisning.

3. Tal og forudsætninger

Nedenfor vises en række overordnede budgettal på driften.

3.1 Hovedtal på driften

Nedenstående tabel viser udviklingen på driftssiden fra regnskab 2011 og frem til 2016:

Drift, mio. kr. (netto, 2013 PL)	Regnskab		Budget			
	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Stabe og forvaltninger	368,4	372,0	347,6	332,8	332,7	332,4
Redningsberedskab	18,4	17,0	17,3	17,3	17,3	17,3
Diverse udgifter og indtægter efter forskellige love	3,3	2,8	2,8	2,7	2,7	2,7
Lønpuljer og kompetenceudvikling	31,9	43,0	42,1	42,0	42,0	42,0
Tjenestemandspensioner og præmier	59,7	64,2	59,9	59,9	59,9	59,9
Interne forsikringspuljer	15,3	19,5	17,9	19,5	19,5	19,5
Personaletilpasning			5,0			
Drifts- og anlægspulje			3,0	3,0	3,0	3,0
Udbetaling Danmark			14,0	14,0	13,8	13,8
I alt	497,0	518,5	509,6	491,2	490,9	490,6

Administration og tværgående puljer

Budgetforlig 2013-16

1.000 kr. (2013 PL).	2013	2014	2015	2016
Direktionens spareforslag	-1.550	-1.950	-1.950	-1.950
Reduktion af lønbudget i stabene	-250			
Nedlæggelse af borgerrådgiverfunktion, 50 % pr. 010613	-400	-550	-550	-550
Rammebesparelse adm. område	-500	-1.000	-1.000	-1.000
Reduktion i ledelse og administration (tværgående)	-400	-400	-400	-400
Fordeles på udvalg	-2.156	-2.560	-2.560	-2.560
Ingen prisfremskrivning	-1.455	-1.455	-1.455	-1.455
Kørselsgodtgørelse lavere takst	-797	-797	-797	-797
Indkøbsbesparelse	96	-308	-308	-308
Øvrige besparelser	-5.900	-12.800	-12.800	-12.800
Tjenestemandspensioner og præmier	-3.500	-3.500	-3.500	-3.500
Kørselsudbud	-3.000	-3.000	-3.000	-3.000
Jubilæumsgratialeer	-500	-500	-500	-500
Porto	-300	-300	-300	-300
Personaletilpasning	5.000			
Sygedagpenge øget indsats	2.000	2.000	2.000	2.000
Dagpengemodtager øget indsats	1.000			
Erhverv og udvikling	-100	-100	-100	-100
Kommunikation, byråds- og husleje sekr.	-400	-400	-400	-400
IT afdelingen	-500	-500	-500	-500
Borgerservice	-600	-600	-600	-600
Personale/HR	-500	-500	-500	-500
Økonomiafdelingen	-400	-400	-400	-400
Øvrige	-100	-100	-100	-100
Børn og skole	-400	-400	-400	-400
Familieafdelingen, omlægning af distrikter	-800	-80	-800	-800
Social og arbejdsmarked	-400	-400	-400	-400
Miljø og teknik	-1.100	-1.100	-1.100	-1.100
Familiedistrikter strukturændring, BS	-900	-1.800	-1.800	-1.800
Reduktion i ledelse og administration, SÆ	-400	-400	-400	-400
I alt	-9.606	-17.310	-17.310	-17.310

Administration og tværgående puljer

3.2 Ændringer i forhold til budget 2013-16

	2013	2014	2015	2016
2013-priser i 1.000 kr. Budgetoverslag i vedtaget budget 2012-2015	521.167,7	513.055,9	513.112,3	513.112,3
Ændringer til budgetoverslagsår 2013-16				
Budgetforlig	-7.923,8	-15.627,9	-15.627,9	-15.627,9
Ændringer jf. tabel i afsnit 3.1	-9.605,5	-17.309,6	-17.309,6	-17.309,6
Ændret lønfremskrivning jf. KL	1.681,7	1.681,7	1.681,7	1.681,7
Tekniske korrektioner	1.435,7	-382,2	-647,4	-947,4
Udbetaling Danmark (nettoudgift ekskl. lokaler)	6.574,2	4.502,3	4.102,3	3.702,3
Udbetaling Danmark udg. efter baseline	492,0	432,0	272,0	272,0
Beredskab Falck kontrakt PL regulering	324,5	324,5	324,4	324,4
Lov- og cirkulæreprogram 2013-16	-1.033,0	281,0	783,0	883,0
Moderniseringsaftalen	-3.100,0	-4.100,0	-4.100,0	-4.100,0
Reduceret lønfremskrivning	-1.900,0	-1.900,0	-1.900,0	-1.900,0
MT byggesags gebyr nulstilling pl fremskrivning	78,0	78,0	78,0	78,0
PHD projekt afsluttes i 2014			-207,1	-207,1
Øvrige byrådsbeslutninger:				
Tillægsbevillinger	-5.371,2	-6.046,2	-6.196,2	-6.196,2
Randers Spildevand, administrationsaftale	303,8	303,8	303,8	303,8
Overhead	-3.000,0	-3.000,0	-3.000,0	-3.000,0
Tjenestemandspensioner	-3.500,0	-3.500,0	-3.500,0	-3.500,0
Vandforsyningsplan	125,0			
Huslejenævn mv.	700,0	150,0		
Omplaceringer	-11,8	-11,8	-11,8	-11,8
Besparelse vedr. kørselskontor til 4.2	167,0	167,0	167,0	167,0
Omlægning til mentor til 4.2	500,0	500,0	500,0	500,0
Tilpasning af budget, erklæringer fra 2.4	200,0	200,0	200,0	200,0
Fremskudte rådgivere familie til 2.4	-1.200,0	-1.200,0	-1.200,0	-1.200,0
Korrektion overhead driftsafdelingen	300,0	300,0	300,0	300,0
Administrationsbidrag tjenestemænd	106,0	106,0	106,0	106,0
Tilskud til særlige formål til 1.2	-84,8	-84,8	-84,8	-84,8
Øvrige ændringer:				
Udmøntning af puljer	261,5	261,4	261,3	261,3
Tjenestemænd	-499,8	-499,8	-499,8	-499,8
Energibesparende adfærdsregulering	404,7	404,7	404,7	404,7
KMD sag og SBSYS	233,6	233,6	233,6	233,6
Omplaceringer konto 6	122,7	122,6	122,5	122,5
Nedlæggelse af stilling/mindre salg	0,3	0,3	0,3	0,3
Ændringer i alt	-11.609,6	-21.806,7	-22.222,0	-22.522,0
Vedtaget budget	509.558,1	491.249,2	490.890,3	490.590,3

Administration og tværgående puljer

4. Nøgletal, takster m.m.

4.1 Nøgletal

I 7 by nøgletallene for 2012 er de administrative nettodriftsudgifter pr. indbygger opgjort som følger:

Administrative nettodriftsudgifter i kr. pr. indbygger

Faste 2012 priser	Regnskab 2008	Regnskab 2009	Regnskab 2010	Regnskab 2011	Budget 2012
Herning	3.985	3.992	3.877	3.875	3.559
Holstebro	4.437	4.393	4.658	4.324	4.269
Horsens	4.354	4.323	4.374	4.034	4.107
Randers	3.997	4.181	4.106	3.733	3.757
Silkeborg	3.681	4.101	3.955	3.834	3.827
Skive	4.041	4.410	4.408	4.522	4.332
Viborg	4.464	4.286	4.230	4.023	3.880

Tabellen viser, at Randers Kommune har faldende udgifter til administration fra 2009 til 2011. Derudover viser tabellen, at Randers Kommune ligger lavt på de administrative udgifter. I regnskab 2010 er det således kun Silkeborg, som ligger lavere end Randers Kommune. Besparelserne i budget 2011 bevirker at Randers Kommune ligger lavest i regnskab 2011.

Økonomiudvalget

Bevillingsområde 1.2

Politisk organisation

Beskrivelse af området
Indsatsområder
Hovedtal

Politisk organisation

1. Beskrivelse af området

Nedenstående tabel viser hvilke områder, der er omfattet af bevillingen. Desuden vises budgetbeløbene for 2013:

Mio. kr.	Udgift	Indtægt	Netto
1.1 Fælles formål	0,4		0,4
1.2 Kommunalbestyrelsesmedlemmer	11,5		11,5
1.3 Kommissioner, råd og nævn	1,9		1,9
1.4 Valg	1,8		1,8
I alt	15,6		15,6

Tabellen viser, at der samlet set er budgetteret med udgifter for 15,6 mio. kr.

1.1 Fælles formål

Lovpligtig udgift jf. bekendtgørelse af lov om økonomisk støtte til politiske partier m.v. som reguleres af antal afgivne stemmer ved seneste kommunalvalg.
Taksten udgjorde i 2012 - 6,50 kr. pr. stemme.

1.2 Kommunalbestyrelses medlemmer

Alle udgifter vedr. byrådsmedlemmer, herunder også udgifter vedr. byrådsmedlemmers deltagelse i kommissioner, råd og nævn.

Ifølge vederlagsbekendtgørelse skal det samlede vederlag til følgende holdes inden for 370 % af borgmestervederlaget.

Vederlag til borgmester og viceborgmester

I juni 2012 var borgmestervederlaget på 825.939,- kr. årligt.

Viceborgmestervederlaget udgør 10 % af borgmestervederlaget.

Vederlag til udvalgsformænd

Syv udvalgsformænd får hver 24,32 % af borgmestervederlaget, disse udvalg er:

- Arbejdsmarkedsudvalget
- Børn og Skoleudvalget
- Erhvervsudvalget
- Kultur og Fritidsudvalget
- Miljø og Teknikudvalget
- Socialudvalget
- Sundhed og Ældreudvalget

En udvalgsformand får 15 % af borgmestervederlaget:

- Børn og Ungeudvalget

Samlet set giver dette i alt 185,24 % af borgmestervederlaget.

Politisk organisation

Udvalgsvederlag og særligt vederlag til medlemmer med børn under 10 år

Udvalgsvederlag til 49 medlemmer af syv udvalg udgjorde i juni 2012 i alt 123.436 kr. pr. måned.

Tillægsvederlag til fire medlemmer med børn under 10 år udgjorde i juni 2012 i alt 4.423,- kr. pr. måned.

Fast vederlag til byrådet

Det faste vederlag til de 30 byrådsmedlemmer (ekskl. borgmesteren) udgjorde i juni 2012 i alt 220.257,- kr. pr. måned.

Møder, rejser mv.

Budget til aktiviteter for byråd og udvalg er forudsat at dække følgende årlige hovedaktiviteter: Udvalgsmøder – dialogmøder med aftaleenheder – deltagelse i konferencer og temadage. Endvidere studietur hver andet år.

1.3 Kommissioner, råd og nævn

Diæter og honorarer samt mødeudgifter, uddannelse og udgifter i forbindelse med valg til rådene.

Området er budgetteret i henhold til vederlagsregulativet godkendt i byrådet i 2007.

1.4 Valg

Består af valg til Folketinget, Kommunal- og Regionsvalg samt Europa-parlamentsvalg.

2. Tal og forudsætninger

Nedenfor vises en række overordnede budgettal på driften.

2.1 Hovedtal på driften

Nedenstående tabel viser udviklingen på driftssiden fra regnskab 2011 og frem til 2016:

Drift, mio. kr. (netto, 2013 PL)	Regnskab	Budget	Budgetforslag 2013-16			
	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Fælles formål	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
Kommunalbestyrelsesmedlemmer	11,6	11,7	11,5	11,6	11,6	11,6
Kommissioner, råd og nævn	0,9	1,3	1,9	1,7	1,3	1,3
Valg	1,9	0,0	1,8	1,4	1,4	0,0
I alt	14,7	13,4	15,6	15,1	14,7	13,3

Kommissioner, råd og nævn:

2013:

Valg til integrationsrådet, ældrerådet, skolebestyrelser og ungdomsskolebestyrelser i alt 0,9 mio. kr.

Politisk organisation

Valg:

2013 Kommunal - og Regions valg

2014 Europaparlamentsvalg

2015 Folketingsvalg

2.2 Ændringer i forhold til budget 2013-16

	2013	2014	2015	2016
2013-priser i 1.000 kr.				
Budgetoverslag i vedtaget budget 2012-2015	16.220,4	14.913,7	14.913,5	14.913,5
Ændringer til budgetoverslagsår 2013-16				
Budgetforlig	-360,0	-268,9	-268,9	-268,9
Besparelse på fagudvalg	-100,0			
Ingen prisfremskrivning	-46,3	-46,3	-46,3	-46,3
Indkøbsbesparelse	-9,0	-17,9	-17,9	-17,9
Besparelse på fagudvalg	-200,0	-200,0	-200,0	-200,0
Ændret lønfremskrivning jf. KL	-4,7	-4,7	-4,7	-4,7
Tekniske korrektioner	-349,2	349,2	0,0	-1.390,7
Valg til integrationsråd	-349,2	349,2		
Ingen planlagte valg i 2016				-1.390,7
Tilskud særlig formål fra bev. 1.1	84,8	84,8	84,8	84,8
Ændringer i alt	-624,4	165,1	-184,1	-1.574,8
Vedtaget budget	15.596,0	15.078,8	14.729,4	13.338,7

Børn- og skoleudvalget

Bevillingsområde 2.1

Skole

Beskrivelse af området
Indsatsområder
Hovedtal

1. Beskrivelse af området

Nedenstående tabel viser hvilke områder, der er omfattet af bevillingen. Desuden vises budgetbeløbene for 2013:

Mio. kr.	Udgift	Indtægt	Netto
1.1 Fællesudgifter for kommunens samlede skolevæsen	11,2	-0,1	11,1
1.2 Folkeskoler m.m.	610,6	-9,6	601,0
Befordring af elever i grundskolen	13,2		13,2
Efterskoler og ungdomskostskoler	13,2		13,2
1.3 Skolefritidsordninger	151,2	-75,6	75,6
1.4 Fritidshjem og klubber	25,8	-4,3	21,6
1.5 Specialundervisning i regionale tilbud	8,0		8,0
1.6 Kommunale specialskoler	75,5	-32,7	42,9
1.7 Ungdomsskolevirksomhed	28,1	-0,6	27,6
1.8 Ungdommens Uddannelsesvejledning	14,4		14,4
1.9 Bidrag til statslige og private skoler	76,2		76,2
I alt	1.027,4	-122,9	904,5

Tabellen viser, at der samlet set er budgetteret med udgifter for 1.027 mio. kr. og indtægter for 123 mio. kr., hvilket giver et nettobudget for hele skolevæsenet på i alt 904 mio. kr.

1.1 Fælles udgifter for kommunens samlede skolevæsen

Fælles udgifter dækker udgifterne, der er fælles for skoleområdet. Disse vedrører:

- Pædagogisk Udvikling**
 PU er en fællesfunktion under skoleområdet, hvor hovedopgaverne består af udviklingsopgaver i forhold til børn og skoleområdet, herunder også opgaver i det specialpædagogiske felt. Hertil kommer en omfattende kursusvirksomhed og udlån af materialer til brug i skoler og daginstitutioner. Desuden varetager afdelingen administrative opgaver for skolebibliotekerne.
- Naturskolen på Fussingø Statsskovdistrikt**
 Fussingø Naturskole drives i et samarbejde mellem Skov- og Naturstyrelsen og Randers Kommune. Der tilbydes primært naturformidling til skoleklasser fra kommunen. Naturskolen tilbyder en formidling med gode naturoplevelser.

1.2 Folkeskoler

Randers Kommune har **24 folkeskoler** med et samlet **elevtal på 10.179** fordelt på **500 klasser** samt 3 specialskoler for børn med behov for en særligt tilrettelagt undervisning.

Folkeskolen er hjemlet i lov om folkeskolen med tilhørende bekendtgørelser. Byrådet fastlægger mål og rammer for skolernes virksomhed.

I Folkeskolen sikres eleverne vederlagsfri undervisning.

Lovgivningen fastsætter krav om udarbejdelse af elevplaner, undervisningsmiljøplaner og kvalitetsrapporter.

Byrådets visioner for folkeskolerne er, at alle børn får en skoleuddannelse af høj kvalitet, således at 95 % af en ungdomsårgang bliver i stand til at gennemføre en ungdomsuddannelse.

Folkeskolernes organisation skal være præget af udviklende faglige miljøer, som virker tiltrækkende på såvel ledere, som lærere og pædagoger.

Inden for den fælleskommunale ramme udvikler skolerne egne faglige profiler med særlige kompetencer, der ligeledes kan udnyttes på tværs til gavn for alle skoler/børn.

Skolernes fysiske rammer skal understøtte skolernes læringsgrundlag, således at elevernes fysiske, psykiske og æstetiske undervisningsmiljø giver eleverne lyst og mulighed til at udfolde sig i inspirerende arkitektoniske rammer.

Sektorpolitikken for skoleområdet sikrer en fælles tilgang i arbejdet med børn på hele skoleområdet med udgangspunkt i tre centrale begreber: barnet i centrum, helhed i indsatsen og tværfaglighed. Der udarbejdes støttende læringsmiljøer, der sikrer at alle børn udfordres på individuelt niveau.

Skoleindskrivning

I Randers Kommune kan forældrene frit vælge skole (inden for kapaciteten).

Byrådet har fastsat retningslinier for, hvorledes optagelse skal ske, hvis der er flere ansøgere end der er ledige pladser. Retningslinjerne bygger på objektive kriterier.

I forbindelse med valg af skole er der opstillet følgende kriterier:

1. Distriktets børn går forud for andre
2. Søskende har en fortrinsret på samme vilkår som distriktets børn
3. Ved ledige pladser anvendes afstanden mellem hjem og skole som kriterium til besættelse af de ledige pladser, hvor nærmest boende optages først.

Normalt imødekommes ønsker om anden skole end distriktsskolen.

Hvis en flytning udløser en ekstra klasse, eller hvis klassekvotienten derved overstiger 24, gives der afslag. Baggrunden for at sætte grænsen til 24 er et ønske om, at der skal være mulighed for at optage børn, der flytter ind i skoledistriktet, uden at dette medfører oprettelse af en ekstra klasse.

Såfremt der kun kan imødekommes en del af ønskerne om optagelse på anden skole end distriktsskolen, optages børnene i forhold til kriteriet om afstanden mellem hjem og skole, der betyder, at nærmest boende børn optages først ved besættelse af de ledige pladser

Kommunale specialklasser

I folkeskolernes specialklasserækker er der **369 børn** fordelt på de respektive specialklassekategorier.

Kommunens specialklassetilbud er klassificeret inden for 3 kategorier, baseret på elevernes støttebehov og vanskelighedernes kompleksitet. Specialklasserne dækker generelle indlæringsvanskeligheder, specifikke indlæringsvanskeligheder og sociale, emotionelle og adfærdsmæssige vanskeligheder.

Øvrig specialundervisning

Midlerne til den almindelige specialundervisning (undervisning, faglig støtte, m.v.) er decentraliseret og lagt ud til skolerne, mens ressourcerne til undervisning m.v. af børn og unge på Vesterbakkeskolen, Firkløverskolen samt Oust Mølleskolen, hvis udvikling stiller krav om en særlig hensyntagen eller støtte, er placeret centralt.

Bidrag til efterskoler og ungdomskostskoler

Kommunernes betaling til staten for elevers ophold på efterskoler er fastsat i Loven om efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler m.fl. Driftstilskuddet til skolerne fastlægges på den årlige finanslov. Det kommunale bidrag betales for elever hjemmehørende i Randers Kommune, som er optaget på efterskoler m.fl.

1.3 Skolefritidsordninger

Skolefritidsordningen er en integreret del af folkeskolen. Den har til formål, i samarbejde med forældrene, at skabe helhed og sammenhæng i barnets tilværelse ved at give det alsidige udviklingsmuligheder, så barnets personlighedsudvikling fremmes bedst muligt. Skolefritidsordningen har til opgave i et samarbejde med forældrene, den øvrige skole, fritidshjem, klubber m.fl. at skabe et udviklende, trygt og omsorgsfuldt miljø, der støtter børnenes liv i og uden for skolen.

Byrådets mål- og indholdsbeskrivelse for SFO består af 3 temaer: personlighedsudvikling og sociale kompetencer - æstetiske, sproglige og kropslige udtryksformer – mødet med natur og kultur.

Alle skoler, med undtagelse af Nørrevangskolen, tilbyder optagelse i skolefritidsordning, der dækker aldersgruppen fra 0. – 3. klassetrin. Heraf tilbyder Gjerlev-Enslev skole optagelse i integreret børnehave og fritidsordning (Landsbyordning). Der er budgetteret med **2.795 børn** i SFO-erne og **43 børn** i den integrerede børnehavedel.

Der er pladsgaranti i skolefritidsordningen, så indmeldelse kan ske fra dag til dag, hvorimod udmeldelse skal ske med varsel.

Der er desuden indgået driftsaftale med et privat fritidshjem/sfo – IFO Randers – med plads til **55 børn**. Ordningen er fysisk placeret ved Dronningborg Idrætscenter. Hertil kommer, at der i 2012 vil blive indgået driftsaftale med et privat fritidshjem/klub i Jebjerg.

1.4 Fritidshjem og klubber.

Fritidshjemmene er hjemlet i dagtilbudsloven.

Fritidshjemmene løser mange af de samme opgaver som skolefritidsordningerne, men pasningen foregår i bygninger adskilt fra skolerne. Fritidshjemmene har mulighed for at lave et udvidet forældresamarbejde, som er vigtigt for mange af de børn, der er indmeldt i netop disse. Børn i fritidshjem skal have et fysisk, psykisk og æstetisk børnemiljø, som fremmer deres trivsel, sundhed, udvikling og læring. Det pædagogiske arbejde i fritidshjem skal respektere og understøtte børns selvvalgte aktiviteter og samtidig indeholde pædagogisk tilrettelagte aktiviteter. Fritidshjem skal være særlig opmærksom på at involvere og aktivere børn, der har brug for en særlig indsats.

Fritidshjem skal i samarbejde med skolen og forældre medvirke til at skabe en sammenhængende overgang mellem skolens undervisningsdel og fritidshjemmet. Fritidshjem skal give børn mulighed for lektielæsning.

Området består af **5 institutioner**, som er såvel kommunale som selvejende fritidshjem og med henholdsvis **257 fritidshjemspladser** og **100 juniorklubpladser**.

I Randers Kommune findes **10 juniorklubber** for 4.-7. klassetrin i tilknytning til folkeskoler/SFO-er. Juniorklubberne er et aktivitets- og fritidstilbud for de 10-13 årige børn med en ugentlig åbningstid på 20 timer fordelt på de 5 skoledage.

Klubber er hjemlet under folkeskoleloven.

Klubberne er etableret i eksisterende lokaler eller i tilknytning til skolerne.

1.5 Specialundervisning i interne skoler på regionale behandlingstilbud og private opholdssteder

Kommunen benytter interne skoler i forbindelse med døgnanbringelse af børn og unge i henholdsvis regionale behandlingstilbud eller på private opholdssteder i og udenfor Randers Kommune. Prisen for skoletilbuddene varierer i forhold til de overenskomster de interne skoler har indgået med deres respektive kommuner.

1.6 Kommunale specialskoler

Kommunen råder over **3 specialskoler**, Firkløverskolen, Vesterbakkeskolen og Oust Mølleskolen med plads til ca. **250 børn**. Omegnskommunerne kan tilkøbe pladser på Firkløverskolen og Vesterbakkeskolen efter aftale med visitationsudvalget i Børn og skole. De er alle heldagsskoler.

1.7 Ungdomsskolen

Randers Ungdomsskole er hjemlet i lov om ungdomsskoler. Randers Ungdomsskole skal være en dynamisk organisation, der hurtigt kan omstille sig til nye opgaver og efterkomme de behov, som opfylder byrådets visioner vedr. børn og unge.

Ungdomsskolen skal sikre den lokale forankring i hele Randers Kommune.

I Randers Kommune omfatter tilbuddet de unge mellem 13 og 18 år. Og området omfatter ungdomsskoleundervisning, ungdomsskoleklubber, heltidsundervisning, obligatorisk knallertundervisning samt "Unge Miljøet", der er et aktivitets- og samlingssted for Randers kommunes unge indenfor aldersgruppen 15 -25 år.

1.8 Ungdommens Uddannelsesvejledning (UU Randers)

UU Randers er hjemlet i Lov om vejledning om valg af uddannelse og erhverv. UU Randers skal sikre, at vejledning om uddannelse og erhverv gives til elever i folkeskolens 6.-9. klasse og til elever, der følger folkeskolens 10. klasse. Vejledningen skal endvidere gives til andre unge under 19 år med bopæl i kommunen, når de ikke er i en tilfredsstillende vejlednings-, uddannelses- eller beskæftigelsesmæssig situation. UU Randers medvirker desuden til, at min. 95 % af alle unge gennemfører en ungdomsuddannelse og at 25 % flere unge gennemfører en højere-/videregående uddannelse, sammenlignet med 2007, der afspejler uddannelsesmønsteret på landsplan.

1.9 Bidrag til statslige og private skoler

Kommunernes betaling til staten for undervisning af elever på private skoler er fastsat i Lov om friskoler og private grundskoler mv. Driftstilskuddet til skolerne fastlægges på den årlige finanslov ud fra udgiften pr. elev i folkeskolen. Det kommunale bidrag til staten udgør 85 pct. af statens driftstilskud pr. elev for undervisning ved de private skoler. Der betales ligeledes et bidrag til staten pr. barn i private skolers SFO-er.

2. Det vil vi i 2013/14 (indsatsområder)

Fokusområder for skolernes aftaler 2010-2012

På baggrund af bl.a. kvalitetsrapporten for 2009 er det besluttet, at der fremadrettet i skoleaftalerne for 2010 - 2012 skal fokus på det tværfaglige samarbejde, læringsmiljøer og undervisningsmetoder, sundhed, de naturfaglige fag og inklusion.

Fokusområder som opfølgning på kvalitetsrapporten for 2011

Med afsæt i kvalitetsrapporten for 2010 er det politisk besluttet, at der fremadrettet skal fokus på

1. Skolens fokus på indsats vedr. elevfravær, herunder fravær med lederens accept.
2. Skolens slutevaluering med fokus på anvendelse af skabelonen og indsamling af viden fra praksis.
3. Skolens slutevaluering med fokus på den organisatoriske læring, dvs. hvad har skolen lært.
4. Skolens slutevaluering med fokus på elevernes udbytte.
5. Skolens fokus på at nedbringe antallet af aflyste undervisningslektioner.

Dette fokus fastholdes i 2012 og udbygges via skolechefens opfølgningssamtaler med skolenes ledelse.

Udlægning af specialressourcer fra 1. august 2012

Fra 1. august 2012 iværksættes der en nye organisering af specialundervisningsområdet, der indbefatter, at den overvejende del af specialundervisningsressourcerne til børn og unge, hvis udvikling stiller krav om en særlig hensyntagen decentraliseres. Målet med udlægningen af ressourcerne er at sikre en inkluderende kultur på Randers Kommunes skoler, hvor distriktets børn går på distriktsskolen eller den folkeskole, forældrene har valgt. Dette gennem øgede frihedsgrader og stor fleksibilitet og heraf flere handlemuligheder til at iværksætte lokale specialpædagogiske tilbud på skolen til børn og unge, hvis udvikling stiller krav om en særlig hensyntagen.

I forbindelse med udlægningen af ressourcerne til specialundervisning sættes der ind med en målrettet og tværgående inklusionsindsats på fire pilotiskoler. Den tværgående inklusionsindsats skal betragtes som en forebyggende indsats, den skal sikre den nødvendige kompetenceudvikling på skolerne, således at der sker en reduktion i antallet af elever, der udskilles til et specialtilbud. Arbejdet med den tværgående inklusionsindsats er berammet til 1 år, hvorefter erfaringerne ruller ud til det samlede skolevæsen.

Et integreret element i forbindelse med udlægningen af specialressourcerne til skolerne er indskolingsordningen for eleverne fra 0. – 3. klassetrin. Ordningen forudsættes og forventes at have en positiv indvirkning på nedbringelse af eksklusionen af elever til segregerede tilbud. I den løbende evaluering af såvel ressourceudlægning som indskolingsordning vil der blive iværksat effektundersøgelse på inklusionsgraden af elever med særlige behov.

Indeklima folkeskolerne

Arbejdstilsynet har i 2011 og 2012 haft fokus på indeklimaet i kommunens skoler. Det er især sikringen af tilstrækkelig frisk luft i klasselokalerne, der påkalder sig Arbejdstilsynets opmærksomhed. Problemet må betragtes som generelt for alle skoler og betyder, at der - på basis af et kortlægningsarbejde foretaget af Cowi - skal anvendes i alt 43 mio. kr. til etablering af mekanisk ventilation på 20 skoler i årene 2013 og 2014.

Der er i anlægsrammen til skoleudbygning afsat i alt 30 mio. kr. årligt.

Der er i 2012 anvendt 11 mio. kr. fra skoleafdelingens skoleudbygningskonto til udbedring af indeklima gener på Krstrup skole, Vorup skole og Korshøjskolen.

Sammenhæng, overgange og Førskoletilbud

Folkeskoleloven og byrådets visioner fastlægger, at der også er fokus på det sammenhængende forløb for barnet, der starter i dagtilbuddet, fortsætter i skolen og går videre til det formelle ungdomsmiljø.

I 2013 nedsættes der – i samarbejde med dagtilbudsområdet – en tværgående arbejdsgruppe, der får til opgave, at give input til, hvorledes en fremtidig førskoleordning/struktur, der kan sikre solide rammer og forudsætninger for overgange mellem dagtilbudsområdet og fremtidens skolevæsen, skal formes.

Overvejelserne og inputs skal tage udgangspunkt i de strukturelle elementer, der indgår i skolemodellen for fremtidens skolevæsen med særligt fokus på børnemiljøerne fra 0. – 6. klassetrin..

Skole IT-strategi 2013-2016: "Fra bog til bit"

Formålet med den kommende Skole IT-strategi er at skabe et skolevæsen i Randers Kommune, som understøtter de innovative og udforskende elementer på den enkelte folkeskole samtidig med at den faglige kvalitet blandt elever og voksne sikres og videreudvikles. Derfor er det helt afgørende, at strategien bygger på en løbende optimering og fremtidssikring af skolevæsenet i forhold til den praktiske dagligdag, den faglig-pædagogiske forskning og integrationen af moderne Skole IT-løsninger. Det anses således for centralt, at strategien bygger på tanker om en Skole IT-baseret frem for en Skole IT-inddragende undervisning. Derfor er det vigtigt, at der skabes fleksible og dynamiske modeller, der tillader let adgang til netværk, programmer mv. både fra den enkelte skoles egne computere og fra elevers og medarbejderes egne medbragte computere.

Uddannelsespolitik og KL's netværksprojekt

Med igangsættelsen i 2012 af et udviklingsarbejde, der udmøntes i en uddannelsespolitik for Randers Kommune. Politikken forventes færdig primo 2013 til politisk godkendelse. Der udarbejdes en bred uddannelsespolitik med involvering og inddragelse af uddannelsesinstitutionerne, jobcenter, Kultur & Fritid samt andre relevante parter.

Skoleafdelingen deltager sammen med udvalgte ungdomsuddannelser i Randers Kommune i i KL's netværksprojekt "Udvikling af samarbejdet mellem kommuner, gymnasier og erhvervsskoler – med de unge i centrum". Projektet har til formål at styrke samarbejdet mellem de deltagende kommuner og deres gymnasier og erhvervsskoler, herunder social- og sundhedsskoler. Det styrkede samarbejde skal sætte den unge i centrum, så de unge bedre kan hjælpes til at blive uddannelsesparate, vælge den rigtige uddannelse og gennemføre denne.

2.1 Kvalitetsmål

Der er et kvalitetsmål for

- **Faglighed i undervisning**, at andelen af timer, der læses af linjefaglærere er:
 - Dansk 95 %
 - Matematiske/naturfaglige fag 95 %
 - Sprogfag 95 %
- **Tilgængeligheden til IT** i undervisningen, at
 - Antallet elever pr. nyere computer (under 5 år) med netopkobling er færre end 3,5.
- **Åbenhed** i skolernes dagligdag, at
 - alle undervisningsmiljøundersøgelser er opdaterede og tilgængelige på hjemmesiden og alle skolers budgetter og regnskaber er tilgængelige på hjemmesiden

Der gøres status for, hvor langt kommunen er nået med at opfylde kvalitetsmålene i forbindelse med aflæggelse af regnskab.

Skole

3. Tal og forudsætninger

3.1 Hovedtal på driftsbudget

Nedenfor vises en række overordnede budgettal på driften.

Driftsbudget

Nedenstående tabel viser udviklingen på driftssiden fra regnskab 2011 og frem til 2016:

Drift, mio. kr. (netto, 2013 PL)	Regnskab	Budget	Budget 2013-16			
	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Fællesudgifter for kommunens samlede skolevæsen	11,2	10,9	11,1	11,1	11,1	11,1
Folkeskoler m.m.	574,9	606,0	601,0	602,9	603,8	603,0
Befordring af elever i grundskolen	14,7	13,3	13,2	13,2	13,2	13,2
Efterskoler og ungdomskostskoler	13,5	13,9	13,2	13,2	13,2	13,0
Skolefritidsordninger	98,3	79,5	75,6	72,6	73,2	73,6
Fritidshjem og klubber	24,0	20,8	21,6	21,5	21,5	21,5
Specialundervisning i regionale tilbud	5,6	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0
Kommunale specialskoler	66,8	44,8	42,9	41,0	41,0	41,0
Ungdomsskolevirksomhed	31,4	28,3	27,6	26,6	26,6	26,5
Ungdommens Uddannelsesvejledning	16,1	17,3	14,4	13,5	13,6	13,6
Bidrag til statslige og private skoler	73,9	75,0	76,2	75,7	75,7	75,7
I alt	930,5	917,8	904,5	899,4	900,9	900,1

Tabellen viser at, der er et fald i de samlede udgifter på skoleområdet fra regnskab 2011 til budget 2012, hvilket kan henføres til virkninger fra budgetforlig 2011-14 og 2012-15, hvor der på skoleområdet er indarbejdet besparelser på i alt 13 mio. kr. i 2012 årligt. Fra budget 2013 falder udgifter yderligere med 13 mio. kr. årligt som følge af nyt budgetforlig 2013-16, samt nedlæggelse af Hald-Kærby skole, der delvis modsvares af stigende udgifter til fripladser/søskenderabat på fritidshjem og SFO.

Samtidig er der en svag stigende udvikling i udgifterne til normalundervisningsområdet, som følge af ændret elevsammensætning i årene fremover.

I ovenstående tabel over udviklingen på driftssiden er indarbejdet de budgetmæssige konsekvenser af budgetforliget 2013-16, som er specificeret her under. Yderligere indarbejdede ændringer fremgår af tabellen under afsnit 3.3.

Budgetforlig 2013-16

1.000 kr. (2013 PL).	2012	2013	2014	2015
Ingen prisfremskrivning	-457,5	-457,5	-457,5	-457,5
Kørselsgodtgørelse lavere takst	-294,4	-294,4	-294,4	-294,4
Indkøbsbesparelse	-300,0	-600,0	-600,0	-600,0
Modersmålsundervisning	-200,0	-200,0	-200,0	-200,0
Reduktion af SFO-normering med 10 %	-1.700,0	-4.300,0	-4.300,0	-4.300,0
Ungdommens Uddannelsesvejledning reduktion med 10 %	-500,0	-1.400,0	-1.400,0	-1.400,0
Ungdomsskolen reduktion med 10 %	-600,0	-1.600,0	-1.600,0	-1.600,0
Fritidshjem, reduktion budgettildeling	-500,0	-500,0	-500,0	-500,0

Skole

Takst, Firkløverskolen og Vesterbakkeskolen	-1.400,0	-3.200,0	-3.200,0	-3.200,0
Reduktion af vikarprocent på folkeskoler	-1.200,0			
Ændret lønfremskrivning jf. KL	-520,3	-520,3	-520,3	-520,3
I alt	-7.672,2	-13.072,2	-13.072,2	-13.072,2

3.2 Budgetforudsætninger

Budgettet er fastlagt på baggrund af de givne bevillinger i 2012 og tilrettet med ny lovgivning på området.

Dog sker der for folkeskoler (normalklasseområdet) og skolefritidsordninger en regulering af bevillingerne i forhold til ressourcefordelingsmodellen samt elev- og klassetal.

3.2.1 Tildelingsmodeller

Ressourcefordeling på folkeskolerne er godkendt i Børn og Skoleudvalg d. 6. februar 2007. Fordelingen sker efter følgende hovedprincipper:

Skole

Almenundervisning

Ressourcerne tildeles til normalklasser efter følgende kriterier:

- Det forudsættes, at der sker en central klassesdannelse på børnehaveklasseniveau samt på 3. – 9. klassetrin på baggrund af folkeskolelovens rammer om max 28 elever pr. klasse ved skoleårets start.
- Den enkelte klasse tildeles ressourcer, således at Undervisningsministeriets vejledende timetal kan opfyldes. I børnehaveklasse – 3. klassetrin samt 10. klasse tildeles dog lovens minimumstimetal.
- Klasser med elevtal over 21 tildeles yderligere 0,90 lektion pr. elev fra elev nr. 21. Disse ressourcer anvendes til deletimer, tolærerordninger, holddannelse m.v.
- Herefter beregnes skolernes ressourcefordeling på baggrund af en forudsætning om, at den beregnede undervisningstid udgør 41,5 % af lærernes samlede nettoarbejdstid.
- Følgende er ikke indeholdt i ovenstående tildeling: aldersreduktion i henhold til overenskomsten, tid til skolekonsulenter og tid til ledelse.

På baggrund af ovenstående og planlægningstillene beregnes lønsummen. Lønsummen udregnes endeligt, når det faktiske elevtal pr. 5. september er dokumenteret. Der reguleres i forhold til såvel elevtal som mulige ændringer af klassetal og sker i efterfølgende år på baggrund af det faktiske elevtal pr. 5. september.

Specialklasser

Fordelingsmodel

Randers Kommunes specialklassetilbud er grupperet inden for forskellige overskrifter. Eksempelvis tilbud for elever med:

- Moderate generelle indlæringsvanskeligheder
- Massive generelle indlæringsvanskeligheder
- Gennemgribende udviklingsforstyrrelser

Samtlige specialklassetilbud, herunder antallet af grupper, tildeles fremover ressourcer i forhold til det vejledende timetal, der er meldt ud fra Undervisningsministeriet. Inden for hver kategori af specialklassetilbud suppleres det vejledende timetal med et givent antal timer pr. gruppe/klasse.

Skole

Herefter beregnes skolernes ressourcetildeling på baggrund af en forudsætning om, at den beregnede undervisningstid udgør 41,5 % af lærernes samlede nettoarbejdstid.

Principper for over- og undernormering

I de tilfælde der indskrives en eller flere elever, end normeringen foreskriver, udløser hver elev 1/4 af den årlige gennemsnitspris pr. elev. Reguleringen finder sted ved indskrivning af eleven. De specialklasser der har færre elever, end normeringen foreskriver, opretholder tildelingen til det normerede elevtal.

SFO tilbud/ fritidstilbud

For de specialklassetilbud der rettet sig mod elever i indskolingen, er der i den nye model afsat 8 støttetimer pr. barn til fritidstilbuddet inklusiv morgenåbning.

Den almindelige specialundervisning.

Principielt fordeles alle midlerne til den almindelige specialundervisning til skolerne efter følgende model:

- 60 % tildeles efter skolernes elevtal, hvilket udløser et basistimetal pr. elev. Dette omfatter også 10. klasse.
- 40 % tildeles efter de 6 mest betydende socioøkonomiske faktorer:

De 6 faktorer er:

- Moderens civilstatus
- Beskæftigelsesstatus
- Moderens højeste gennemførte uddannelse
- Faderens højeste gennemførte uddannelse
- Samlet bruttoindkomst (mor og far)
- Moderens alder

Specialressourcer der vedrører børn i specialtilbud

De specialressourcer der decentraliseres til skolerne fra 1. august 2012 fordeles til skolerne efter følgende principper.

- 40 % tildeles efter skolernes elevtal, hvilket udløser et basistimetal pr. elev. 10. klasses elever vægter kun 1/3 i tildelingen.
- 60 % tildeles efter de 6 mest betydende socioøkonomiske faktorer

De 6 faktorer er:

- Moderens civilstatus
- Beskæftigelsesstatus
- Moderens højeste gennemførte uddannelse
- Faderens højeste gennemførte uddannelse
- Samlet bruttoindkomst (mor og far)
- Moderens alder

Ovenstående betyder, at skolens socioøkonomiske profil tildeles en større vægtning i udlægningen af specialressourcerne til elever i specialtilbud. Baggrunden er, at disse specialressourcer er målrettet en mindre gruppe af elever, der alle har behov for en massiv støtteindsats på skolen eller i et specialtilbud.

Vikarudgifter

Der afsættes **4,5 pct.** af lærernes lønsum, som tillægges skolens samlede lønsum. I 2013 er der vedtaget en besparelse på 1,2 mio. kr., som er fordelt til skoler jf. budgetforlig 2013-16.

Skole

Personalerelaterede udgifter

De personale relaterede udgifter omfatter uddannelse af skolens samlede personale og øvrige personaleudgifter. Der afsættes til uddannelse og øvrige personaleudgifter **0,8 pct.** af skolens lønsum.

Fra 2013 har byrådet besluttet, at kørselsgodtgørelse fremover afregnes med en lavere takst, hvilket for skoleområdet medfører en reduktion på 294.400 kr. årligt, som er fordelt på materiale- og administrationskonti på skoler, SFO'er, juniorklubber, specialskoler, fritidshjem og ungdomsskolen jf. budgetforlig 2013-16.

Elevafhængige udgifter

Fordeling af de elevafhængige udgifter sker på baggrund af skolernes elev- og klassetal (planlægningstal) og en vægtning mellem de enkelte klassetrin med en række faktorer. Der afsættes følgende normbeløb (2013-niveau):

• grundbeløb I (pr. skole)	77.359 kr.
• grundbeløb II (pr. normalklasse elev)	619 kr.
• grundbeløb III (pr. normalklasse)	2.579 kr.
• grundbeløb IV (pr. specialklasse elev I)	2.579 kr.
• grundbeløb V (pr. specialklasse elev II)	6.144 kr.

I 2013 er der vedtaget en indkøbsbesparelse på 2 mio. kr. og 4 mio. kr. i efterfølgende år, hvoraf skoleområdets andel udgør 300.000 kr. og 600.000 kr., som er fordelt på materiale- og administrationskonti på skoler, SFO'er, juniorklubber, specialskoler, fritidshjem og ungdomsskolen jf. budgetforlig 2013-16.

Den udmeldte tildeling af elevafhængige udgifter vil blive reguleret i det efterfølgende år på baggrund af det faktiske elevtal pr. 5. september.

Administrations- og andre udgifter mv.

Fordeling af administrations- og andre udgifter mv. sker på baggrund af skolernes elev- og klassetal (planlægningstal) og en vægtning mellem de enkelte klassetrin med en række faktorer. Der afsættes følgende normbeløb (2013-niveau):

• grundbeløb I (pr. skole)	37.087 kr.
• grundbeløb II (pr. elev)	207 kr.

Skolefritidsordning

Udmelding af ressourcer til SFO-erne sker på baggrund af antal tilmeldte børn pr. 1. august i året før budgetåret. Der vil ske en regulering af både personalenormering/lønsum og de børneafhængige udgifter ud fra et gennemsnitsbørnetal for perioden 1. januar til 31. december.

Jf. budgetforliget 2013-16 reduceres skolefritidsordningernes normeringer og tildelinger med 10 pct., hvilket har virkning fra 1. august 2013.

Personalenormering

Personalenormeringen – inkl. ledelse - i skolefritidsordningerne fastsættes på baggrund af skoleårets gennemsnitlige børnetal, hvor der tildeles følgende timer til pædagogisk personale inklusiv ledelse pr. 1. august 2012:

• Heldagstilbud ved ny indskolingsordning	1,66 timer /barn / uge
• Morgentilbud	0,71 timer / barn / uge
• Morgen-/ Ferietilbud	1,09 timer / barn / uge

Herudover tildeles 18,5 time pr. SFO til varetagelse af morgenåbning.

Vikarudgifter

Der afsættes **4,5 pct.** af lønsummen.

Personalerelaterede udgifter

De personale relaterede udgifter omfatter uddannelse af skolens samlede personale og øvrige personaleudgifter. Der afsættes til uddannelse og øvrige personaleudgifter **0,8 pct.** af lønsummen.

Fra 2013 har byrådet besluttet, at kørselsgodtgørelse fremover afregnes med en lavere takst, hvilket for skoleområdet medfører en reduktion på 294.400 kr. årligt, som er fordelt på materiale- og administrationskonti på skoler, SFO'er, juniorklubber, specialskoler, fritidshjem og ungdomsskolen jf. budgetforlig 2013-16.

Børneafhængige udgifter

Der afsættes følgende normbeløb (2013-niveau):

• grundbeløb I (pr. SFO)	10.444 kr.
• grundbeløb II (pr. barn)	
○ heldagstilbud	1.539 kr.
○ morgentilbud	478 kr.
○ morgen-/ferietilbud	739 kr.

Juniorklubber

Udmelding af ressourcer til juniorklubberne sker på baggrund af antal tilmeldte børn pr. 1. december i året før budgetåret. Der vil ske en regulering af både personalenormering/lønsum og de børneafhængige udgifter på grundlag af børnetallet pr. 1. september i budgetåret.

Personalenormering

Ved et børnetal på 40 børn er normeringen til pædagogisk personale følgende

• Ledelse	0,104 st.
• Pædagog	0,541 st.
• Klubmedarbejder	1,081 st.

Vikarudgifter

Der afsættes **4,5 pct.** af lønsummen.

Personalerelaterede udgifter

De personale relaterede udgifter omfatter uddannelse af juniorklubbens samlede personale og øvrige personaleudgifter. Der afsættes til uddannelse og øvrige personaleudgifter **0,8 pct.** af lønsummen.

Fra 2013 har byrådet besluttet, at kørselsgodtgørelse fremover afregnes med en lavere takst, hvilket for skoleområdet medfører en reduktion på 294.400 kr. årligt, som er fordelt på materiale- og administrationskonti på skoler, SFO'er, juniorklubber, specialskoler, fritidshjem og ungdomsskolen jf. budgetforlig 2013-16.

Børneafhængige udgifter

Der afsættes følgende normbeløb til børneafhængige udgifter:

Skole

• grundbeløb (pr. juniorklub)	14.826 kr.
• grundbeløb (pr. barn)	1.141 kr.

Fritidshjem

Udmelding af ressourcer til fritidshjemmene sker på baggrund af normerede pladser. Der vil ske en regulering af både personalenormering/lønsum og de børneafhængige udgifter ud fra et gennemsnitsbørnetal for perioden 1. januar til 31. december.

Jf. budgetforliget 2013-16 reduceres fritidshjemmenes socio-økonomiske tildelinger med 500.000 kr. årligt.

Personalenormering

Personalenormeringen – inkl. ledelse - i fritidshjemmene fastsættes på baggrund af normerede pladser, hvor der tildeles følgende timer til pædagogisk personale inklusiv ledelse:

• Heldagstilbud	1,66 timer /barn / uge
• Fritidshjem i Nordbyen tillige	0,83 socio.øk.timer/barn/uge

Vikarudgifter

Der afsættes **4,5 pct.** af lønsummen.

Personalerelaterede udgifter

De personale relaterede udgifter omfatter uddannelse af fritidshjemmets samlede personale og øvrige personaleudgifter. Der afsættes til uddannelse og øvrige personale udgifter **0,8 pct.** af lønsummen.

Fra 2013 har byrådet besluttet, at kørselsgodtgørelse fremover til en lavere takst, hvilket for skoleområdet medfører en reduktion på 294.400 kr. årligt, som er fordelt på materiale- og administrationskonti på skoler, SFO'er, juniorklubber, specialskoler, fritidshjem og ungdomsskolen jf. budgetforlig 2013-16.

Børneafhængige udgifter

Der afsættes følgende normbeløb (2013-niveau):

• grundbeløb I (pr. fritidshjem)	10.444 kr.
• grundbeløb II (pr. barn)	1.539 kr.

Bidrag til efterskoler

Der afregnes bidrag/takstbeløb til staten for elever optaget på efterskoler, ungdomsskoler, håndarbejdsskoler og husholdningsskoler m.fl. pr. 5. september. Takstbeløbet fastsættes af staten og forventes at udgøre 34.866 kr. pr. elev for 2013. Der er budgetteret med 398 elever i budget 2013.

Bidrag til private skoler

Der afregnes bidrag/takstbeløb til staten for elever optaget på private grundskoler og friskoler pr. 5. september. Takstbeløbet fastsættes af staten og udgør 34.053 kr. pr. elev i skoledel og 10.962 kr. pr. barn i SFO-del for 2013. Der er pr. 5. september 2012 budgetteret med henholdsvis 2.150 elever og 635 SFO-børn i budget 2013.

Øvrige delområder på skoleområdet

For de øvrige delområder er budgettet fastlagt på baggrund af de givne bevillinger i 2011 og tilrettet med ny lovgivning på området.

3.2.2 Demografi

Der foretages demografiregulering på følgende områder:

Folkeskoler

- Normalundervisning
- Øvrig undervisning
- Elevafhængige udgifter

Disse udgifter reguleres ud fra udviklingen i elev- og klassetal på baggrund af elev- og klassetalsprognosen for Randers Kommunes skoler. Den konkrete beregning af demografipuljen sker ud fra den godkendte ressourcefordelingsmodel på normalundervisningsområdet.

Skolefritidsordninger/fritidshjem

Udgifterne reguleres ud fra udviklingen i antal 6-9 årige. For skoleåret 2012/13 kendes det faktiske antal SFO pladser i løbet af august måned 2012.

For både folkeskoler og skolefritidsordninger vil der ske en efterregulering af demografien året efter som følge af udviklingen i de faktiske elevtal pr. 5. september og de gennemsnitlige antal SFO-pladser igennem skoleåret jævnfør ressourcefordelingsmodellen for skoleområdet.

Bidrag til efterskoler

Bidrag til efterskoler reguleres ud fra udviklingen i antallet af 14-16 årige. Det faktiske elevtal til efterskoler kendes pr. 15. oktober, hvorfor demografiberegningerne først tilpasses ved efterregulering i 2013.

Bidrag til private skoler

Bidrag til private skoler reguleres ud fra udviklingen i antallet af 6-16 årige. Det faktiske elevtal til private skoler kendes pr. 5. september, hvorfor dette tal benyttes ved demografiberegningerne for 2012.

Ungdomsskolen

Der foretages demografiregulering på ungdomsskoleområdet ud fra udviklingen i antal 14-17 årige.

Tilpasning sker ved en regulering af timetallet til undervisning.

Den demografiske udvikling for skoleområdet fremgår af nedenstående oversigt

Der er indarbejdet følgende beløb i budget 2013-16:

1.000 kr. /2013-PLniveau	2013	2014	2015	2016
Folkeskoler	172	1.358	2.325	1.341
Skolefritidsordninger/fritidshjem	232	-85	572	950
Private skoler og SFO	2.027	1.590	1.590	1.553
Efterskoler	-129	-157	-192	-368
Ungdommens Uddannelsesvejledning	35	-36	-63	-154
Ungdomsskolen	98	152	200	230
I alt	2.435	2.822	4.432	3.552

Tabellen viser samlede merudgifter på 2,4 mio. kr. fra 2012 til 2013 og stigende til 3,5 mio. kr. i 2016.

3.3 Ændringer i forhold til budget 2013-16

Nedenstående tabel viser de ændringer der er sket fra budget 2012 til budget 2013 opdelt efter om der er tale om byrådsbeslutninger, lovændringer osv.

Ændringer på driftssiden fra budget 2012-15 til budget 2013-16

	2013	2014	2015	2016
2013-priser i 1.000 kr.				
Budgetoverslag i vedtaget budget2012-2015	918.825,4	918.609,0	919.657,5	919.657,5
Ændringer til budgetoverslagsår 2013-16				
Budgetforlig				
Ændringer jf. tabel i afsnit 3.1	-7.672,2	-13.072,2	-13.072,2	-13.072,2
Tekniske korrektioner	473,0	940,0	1.389,0	698,0
Demografiregulering	973,0	1.440,0	1.889,0	1.198,0
Besparelse på moms	-500,0	-500,0	-500,0	-500,0
Øvrige byrådsbeslutninger:				
Tillægsbevillinger	-3.185,0	-3.185,0	-3.185,0	-3.185,0
Fripladser i SFO og fritidshjem, mindredug	-185,0	-185,0	-185,0	-185,0
Hald-Kærby skole, nedlæggelse	-7.000,0	-7.000,0	-7.000,0	-7.000,0
SFO og fritidshjem, friplads	4.000,0	4.000,0	4.000,0	4.000,0
Omplaceringer	-2.792,5	-2.814,8	-2.804,2	-2.849,3
Forebyggelsesprojekt - Social pejling 7.1	-67,8	-67,8	-67,8	-67,8
Placering af CSV - overført til 4.2	-400,0	-400,0	-400,0	-400,0
Korrektion af energibudgetter	-184,0	-184,0	-184,0	-184,0
Børnehaven Filuren til BØRN	-1.404,6	-1.404,4	-1.404,4	-1.404,4
Udlægning af støtte dagtilbudsområdet	-542,8	-542,8	-542,8	-542,8
Bidrag til private skoler/SFO	-193,3	-215,8	-205,2	-250,3
Øvrige ændringer:				
Udmøntning af puljer	-1.123,9	-1.123,9	-1.123,9	-1.123,9
Tjenestemænd	68,7	68,7	68,7	68,7
Besparelser energi	-460,5	-460,5	-460,5	-460,5
Besparelser energi	-249,8	-249,8	-249,8	-249,8
Energibesparende adfærdsregulering	-398,6	-398,6	-398,6	-398,6
KMDsag/SBSYS	-43,4	-43,4	-43,4	-43,4
Lønudgift til kommunikationsafdeling	-40,3	-40,3	-40,3	-40,3
Ændringer i alt	-14.300,6	-19.255,9	-18.796,3	-19.532,4
Vedtaget budget 2013-2016	904.524,8	899.353,1	900.861,2	900.125,1

Skole

4. Nøgletal, takster m.m.

4.1 Nøgletal

Nedenfor følger en række nøgletal - alle fra nøgletsrapporten 2012.

Folkeskoler: Årlige nettodrifudsudgifter i kr. pr. elev

Faste 2012 priser	Regnskab 2009	Regnskab 2010	Regnskab 2011	Budget 2012
Herning	66.444	67.561	65.667	63.928
Holstebro	65.509	64.199	58.699	58.584
Horsens	75.865	71.994	70.915	69.372
Randers	68.685	69.388	66.905	67.024
Silkeborg	62.810	60.367	58.804	58.897
Skive	65.220	65.232	63.541	64.870
Viborg	68.298	66.050	62.563	62.653

Tabellen viser kommunernes nettodrifudsudgifter for det samlede skoleområde pr. elev. Opgørelsen indeholder antal elever i 0.-10. klasse inkl. special- og centerklasse-elever i almindelige folkeskoler, specialskoler og regionale tilbud.

Ungdomsskole: Årlige nettodrifudsudgifter pr. 14-18-årig

Faste 2012 priser	Regnskab 2009	Regnskab 2010	Regnskab 2011	Budget 2012
Herning	2.868	2.414	2.420	2.217
Holstebro	1.680	1.468	1.549	1.539
Horsens	2.607	2.480	2.826	2.836
Randers	3.435	3.175	2.927	2.887
Silkeborg	1.411	786	1.870	1.823
Skive	1.979	2.154	2.214	2.358
Viborg	2.248	2.339	2.335	2.457

Note: Funktion 3.38.76 eksklusiv udgifter til egentlig undervisning, som er medregnet i nøgletallet "årlige driftsudgifter pr. elev".

Tabellen viser kommunernes nettoudgifter til ungdomsskolevirksomhed pr. barn i alderen 14-18 år.

Andel af elever i private skoler (pct.)

Skole

	Skoleår 2008 / 2009	Skoleår 2009 / 2010	Skoleår 2010 / 2011	Skoleår 2011 / 2012
Herning	10,5	10,9	10,9	11,1
Holstebro	9,9	10,7	10,2	10,7
Horsens	12,9	12,6	13,2	13,3
Randers	16,0	16,0	16,3	16,6
Silkeborg	10,4	9,9	10,7	10,6
Skive	4,0	4,8	5,0	4,6
Viborg	7,7	10,3	10,6	11,7

Tabellen viser den procentdel af det samlede elevtal (0. – 10. klasse) der går i privatskole.

Andel af elever på efterskoler (pct.)

	Skoleår 2008 / 2009	Skoleår 2009 / 2010	Skoleår 2010 / 2011	Skoleår 2011 / 2012
Herning	6,7	7,2	6,5	6,4
Holstebro	6,8	6,9	7,2	7,6
Horsens	3,8	4,2	4,3	3,6
Randers	2,8	2,8	3,2	3,1
Silkeborg	4,0	4,3	4,6	4,2
Skive	7,0	6,0	6,6	6,9
Viborg	4,8	4,8	5,0	4,6

Tabellen viser den procentdel af det samlede elevtal (0. – 10. klasse) der går på efterskole.

4.2 Takster

	Takst for 2012	Takst for 2013
Fritidshjem og klubber		
Fritidshjem	1.076	1.086
Juniorklub	472	412
SFO'er og juniorklubber		
SFO	1.687	1.708
Juniorklub	619	627

Skole

4.3 Oversigt over institutioner

Folkeskoler

Oversigt over antal folkeskoler, elev- og klassetal for skoleåret 2012/13 (opgjort pr. juni 2012) samt de enkelte skolers budgetterede nettodriftsudgifter.

Skole	Elever	Klasser	Nettoudgifter 1.000 kr.
Asferg skole	173	11	11.986
Assentoftsskolen	758	33	34.714
Bjerregrav skole	284	15	14.744
Blicherskolen	501	23	24.498
Fårup skole	265	13	14.215
Gjerlev Enslev skole	109	7	8.289
Grønhøjsskolen	322	18	20.864
Hadsundvejens skole	201	10	12.905
Havndal skole	189	10	11.870
Hobrovejens skole	433	20	21.451
Hornbæk skole	568	26	26.725
Korshøjsskolen	434	20	21.513
Kristrup skole	590	25	27.662
Langå skole, inkl. Satelitten	582	30	36.733
Munkholmskolen	368	18	18.295
Nyvangsskolen	383	23	24.194
Nørrevangsskolen	687	33	38.090
Rismølleskolen	459	20	22.058
Rytterskolen	411	20	21.989
Søndermarksskolen	547	27	29.790
Tirsdalens skole	440	25	27.366
Vestervangsskolen	471	22	24.239
Vorup skole	507	23	24.936
Østervangsskolen	497	28	31.475
I alt	10.179	500	550.599

Skole

Specialskoler

Oversigt over antal budgetterede pladser på specialskolerne pr. 1.august 2012 samt nettodrifts-udgifterne.

Skole	Elever	Nettoudgifter* 1.000 kr.
Firkløverskolen	158	43.273
Oust Mølleskolen	36	11.818
Vesterbakkeskolen	64	16.928
I alt	258	72.019

* excl. takstbetaling

Skolefritidsordninger

Oversigt over forventede antal pladser i skolefritidsordningerne pr. 1.august 2012, som danner grundlag for budget 2013, samt SFO-ernes nettodriftsudgifter.

Skolefritidsordning	Børnehavebørn	SFO-børn	Juniorklub	Nettoudgifter* 1.000 kr.
Asferg skole		53		1.967
Assentoftskolen		232	40	5.534
Bjerregrav skole		87		1.813
Blichers børneby		171		3.826
Fårup skole		54		1.233
Gjerlev Enslev skole	43	35		3.553
Grønhøjskolen		43		981
Hadsundvejens skole		67		1.536
Havndal skole		71		1.483
Hobrovejens skole		148	40	3.544
Hornbæk skole		225	40	5.914
Korshøjskolen		114		2.036
Kristrup skole		192	64	5.033
Langå skole		140	40	3.530
Munkholmskolen		148		2.797
Nyvangsskolen		127		3.577
Nørrevangsskolen			40	641
Rismølleskolen		106		2.369
Rytterskolen		90		1.928
Søndermarkskolen		191	40	5.464
Tirsdalens skole		145	40	5.498
Vestervangsskolen		160	40	3.733
Vorup skole		85		1.950
Østervangsskolen		145	40	4.287
I alt	43	2.829	424	74.228

*Excl. forældrebetaling samt udgifter til friplads og søskenderabat

Skole

Herudover er der følgende special SFO-ordninger:

Skole	SFO-børn	Nettoudgifter* 1.000 kr.
Firkløverskolen	145	28.070
Solstrålen - Østervangsskolen	35	6.912
Vesterbakkeskolen	48	9.856
I alt	228	44.838

*excl. takstbetaling

Juniorklubber

Under folkeskoleområdet og i henhold til folkeskoleloven er der etableret 10 juniorklubber på henholdsvis Assentoftsskolen, Hobrovejens skole, Hornbæk skole, Kristrup skole, Langå skole, Nørrevangsskolen, Søndermarksskolen, Tirsdalens skole, Vestervangsskolen og Østervangsskolen.

Privat fritidshjem /SFO

Der er indgået driftsaftale med det private fritidshjem – IFO-Randers – hvor der ydes tilskud svarende til niveauet på de øvrige SFO-er. Der budgetteres med plads indtil 55 børn.

Randers Ungdomsskole

Ungdomsskolens aktiviteter fremgår af nedenstående oversigt

	Nettoudgifter 1.000 kr.
Ungdomsskoleundervisning	13.895
Ungdomsskoleklub	3.829
Heltidsundervisning	5.733
U-underviste unge	2.060
Ungemiljø	2.219
I alt	27.737

Fritidshjem og klubber

Fritidshjem er hjemlet i dagtilbudsloven jf. § 45 og området består af både kommunale og selvejende fritidshjem.

Institutioner	Børneha- veplads	Fritids- hjemplads	Junior- klub plads	Fritids- klub plads	Ungdoms- klubplads	Netto- udgift* 1.000 kr.
Kommunale						
Jenumparkens institutioner		40	26		40	4.515
Selvejende						
Glentevej Fritidshjem		73	13			2.979
KFUM's institutioner	40	47	27		100	5.814
Vorup Børne- og Ungdomshus		97	40		175	5.402
KFUM's fritidsgård Solgården				55		2.784
I alt	40	257	106	55	315	21.501

*Excl. forældrebetaling samt udgifter til friplads og søskenderabat

Børn- og skoleudvalget

Bevillingsområde 2.3

Børn 0-5 år

Beskrivelse af området
Indsatsområder
Hovedtal

1. Beskrivelse af området

Nedenstående tabel viser hvilke områder, der er omfattet af bevillingen. Desuden vises budgetbeløbene for 2013:

Mio. kr.	Udgift	Indtægt	Netto
1.1 Fælles formål	61,0	0,0	61,0
1.2 Dagplejen	101,8	-24,3	77,5
1.2 Vuggestuer	8,7	-1,5	7,2
1.2 Børnehaver	35,3	-9,6	25,7
1.2 Kombinerede institutioner	259,5	-67,8	191,7
1.3 Særlige dagtilbud og klubber	9,5	0,0	9,5
1.4 Tilskud til private institutioner m.m.	14,4	0,0	14,4
I alt	490,2	-103,2	387,0

Tabellen viser, at der samlet set er budgetteret med udgifter for 490,2 mio. kr. i 2013. Der forventes indtægter for 103,2 mio.kr., hvilket giver en samlet nettoudgift på 387,0 mio. kr.

Nedenfor gives en kort beskrivelse af ovennævnte områder:

1.1 Fælles formål:

Fælles formål dækker over udgifter som er fælles for dagtilbudsområdet og vedrører følgende:

- Udvikling af området. Der er afsat en kvalitetspulje, som bruges til faglig udvikling og opkvalificering af personalet til gavn for børnene. Der arbejdes fx. med projekter der øger viden og handlekompetencer i forhold til børns læring, tidlig indsats, og sprog. Der er fokus på lederudvikling, for at optimere organisering og ressourceudnyttelse. Desuden er der afsat midler til indsatser omkring udeliv. I 2013 etableres et inklusionsprojekt for det samlede dagtilbudsområde med henblik på inklusion af alle børn.
- Fælles institutionsmidler til området, eftersyn af legepladser, fællestillidsrepræsentanter og pædagogiske konsulenter.
- Uddannelse af pædagogiske assistenter. PAU elever aflønnes og administreres i de enkelte dagtilbud.
- Fleksibel børnenormering, som dækker mer- /mindreindskrivninger i institutionerne.
- Tilskud i form af søskenderabat og fripladstilskud,
- Betaling til andre myndigheder, som f.eks. betaling for plads i andre kommuner.
- Budget til 2-sprogede og midler til støttekorps er fra 1. august 2012 udlagt til dagpleje, dagtilbud, selvejende institutioner og private institutioner. Den samlede udgift bliver dog fortsat registreret under fælles formål.

1.2 Dagpleje, kommunale dagtilbud og selvejende institutioner:

Pr. 1. april 2012 var der 12 selvejende institutioner (2 vuggestuer, 5 børnehaver, 5 kombinerede institutioner), og 14 dagtilbud med i alt 1.000 normerede og 1.091 indmeldte vuggestuebørn, af børnehalebørn er 3.126 normerede pladser og 2.926 indmeldte børn.

Pr. 1. april 2012 var indmeldt 1.014 dagplejebørn, der var ansat 276 dagplejere.

Dagtilbuddene skal medvirke til at sikre børns udvikling, læring og trivsel.

Rammerne for dagtilbuddenes arbejde er fastsat i dagtilbudsloven, som stiller krav om, at der skal udarbejdes pædagogiske læreplaner, børnemiljøvurderinger og sprogvurderinger.

Den overordnede Børn- og ungepolitik fastsætter, at der skal arbejdes med relationer, læring og uddannelse, sundhed, kost og motion samt børn med særlige behov.

Senest er midler til specialpædagogisk indsats blevet udlagt til institutionerne, med henblik på at der skal være et særligt fokus på at arbejde med inklusion af alle børn i dagtilbud.

I Randers kommune er der pasningsgaranti. Pasningsgarantien betyder, at barnet er sikret en plads senest 30 uger gammel, hvis det er skrevet på venteliste senest 3 måneder, før det skal bruge en plads. Pasningsgaranti er en garanti for en plads i Randers Kommune.

1.3 Særlige dagtilbud og klubber

De særlige dagtilbud og klubber på dagtilbudsområdet omfatter institutioner, hvor dagtilbudsområdet køber plads i særlige institutioner for at varetage en særlig specialpædagogisk indsats. Det drejer sig om Lucernevejens Børnehave, Børnehaven Bambi i Aalborg, og andre tilsvarende specialinstitutioner.

1.4 Private institutioner

Der er 7 private institutioner i Randers Kommune. Der er i budget 2013 afsat midler til 80 vuggestuebørn og 120 børnehavebørn.

2. Det vil vi i 2013

2.1 Kvalitetsmål

Der er pasningsgaranti for alle børn i Randers Kommune.

Det er et kvalitetsmål, at:

- alle børn tildeles en plads i et dagtilbud i Randers Kommune, senest 3 måneder efter at barnet er skrevet på venteliste til en plads
- forældrene oplever tilfredshed med dagtilbuddene. Målet er, at 85 % af alle forældre er generelt tilfredse med kvaliteten i dagtilbuddene
- børn oplever kontinuitet i mødet med personalet, samtidig med, at der arbejdes med at fastholde medarbejdere. Målet er, at sygefraværet i dagtilbuddene er på 5 % eller derunder.

På området arbejdes der på forskellig vis med at udvikle den pædagogiske kvalitet. Der arbejdes generelt med udviklingen af kvalitet.

Dagtilbudsområdet er i 2011 og 2012 med i et forskningsprojekt finansieret af socialministeriet, nemlig VIDA projektet, hvor det undersøges om dagtilbud kan gøre en forskel i forhold til udsatte børn. Det omfattende projekt skal dokumentere hvilke pædagogiske indsatser, der kan sikre udsatte børn en bedre tilværelse. Indsatsen består i at fremme socialt udsatte børns læring og trivsel. Det skal bl.a. ske ved at stimulere deres personlige, sproglige, sociale kompetencer samt deres logiske forståelse.

Som noget helt centralt sker indsatsen i et inkluderende miljø. Projektet omfatter 30 daginstitutioner.

Det er et kvalitetsmål, at:

- inklusion og rummelighed afspejler sig i hverdagen. Visitationen til specialpædagogiske tilbud skal i 2013 være på 5 % eller derunder.

Skoleudsættelse

Det er et kvalitetsmål, at:

- antallet af skoleudsættelser nedbringes til 5 % eller derunder.

Efteruddannelse

Der skal sikres en løbende efteruddannelse af personalet i dagtilbud.

Det er et kvalitetsmål, at

- Mindst 60 % af personalet i daginstitutionerne har relevant uddannelse som enten pædagog eller pædagogisk assistent.
- Mindst 40 % af daginstitutionslederne er i gang med eller har taget en diplomuddannelse
- Mindst 1 medarbejder i hvert dagtilbud skal have efteruddannelse i en ressource og relationsorienteret tilgang.

2.2 Øvrige indsatsområder

Ændret dagtilbudsstruktur

I 2011 blev 66 institutioner sammenlagt til 14 dagtilbud og 12 selvejende institutioner.

Implementeringen af den omfattende ændring har været i gang i 2012, og er på vej mod en erfaringsopsamling.

I 2013 er vedtaget en ny strukturændring, så de 14 kommunale dagtilbud skal blive til 5 nye dagtilbud. Der vil således i 2013 blive arbejdet med implementering, som samtidig understøtter overordnede mål for området.

Udeliv

Byrådet har i visionerne fastsat, at Dagtilbuddene skal arbejde med udvikling af udeliv. Både i forhold til børnene, men også ved at udvikle kompetencerne hos medarbejderne.

Arbejdet i det nye Naturcenter er gået i gang, hvor institutionerne bruger det udelivshus, som er etableret. Huset skal anvendes både i projekter i forhold til børn, og som undervisningslokaler for personalet.

Herudover kan institutioner og dagplejere låne faciliteterne til lokale tiltag, ligesom institutionerne kan booke en trailer, hvori der er fornødent materiale til at arbejde lokalt med udeliv.

Randers Kommune har fået EU midler til et projekt, som understøtter arbejdet med udeliv.

Sammenhæng

Både dagtilbudsloven og Byrådets mål fastsætter, at der skal arbejdes med overgange mellem institutioner, og mellem institutioner og skole. Dette tema skal prioriteres i 2013 og fremover, således at den viden som er et sted i organisationen, kan bringes videre, for at skabe helhed og sammenhæng i barnets liv.

IT

Der arbejdes med IT i daginstitutioner på flere måder.

Et antal institutioner har i løbet af 2011 og 2012 afprøvet digitale muligheder via NEM børn, som er et intranet for forældre og institutioner.

Derudover arbejdes der med forskellige pædagogiske projekter, som benytter IT værktøjer.

Blandt andet er der igangsat et forsøg mellem et antal børnehaver og en skole med henblik på at benytte I-pads som en del af arbejdet med at skabe sammenhæng mellem daginstitution og skole.

Den nyeste institution i Stevnstrup (Børnehuset Gudenådal) og Naturcentret er udstyret med Smartboards, som i skolerne med henblik på at understøtte arbejdet med IT i daginstitutioner, men også for at understøtte arbejdet med sammenhænge.

Der bliver udarbejdet et IT strategi for området i 2013.

Sprog

Som følge af en ændring af dagtilbudsloven, er der fra Ministeriets side igangsat initiativer, som skal understøtte institutionernes arbejde med sprog.

Der arbejdes fortsat med at implementere denne sprogpakke.

Inklusion

I 2012 blev alle støttepædagoger udlagt som ressourcer i de enkelte dagtilbud og institutioner med henblik på en højere grad af inklusion. Denne proces fortsætter i 2013, hvor der samtidig iværksættes et stort inklusionsprojekt, som omfatter udvikling og efteruddannelse på det samlede 0-5 års område.

Aftaler med Byrådet

For alle aftaleenheder er der i 2012 indgået nye aftaler med Byrådet

Børn 0-5 år

3. Tal og forudsætninger

Nedenfor vises en række overordnede budgettal på driften.

3.1. Hovedtal på driften

Nedenstående tabel viser udviklingen på driftssiden fra regnskab 2011 og frem til 2016:

Drift, mio. kr. (netto)	Regnskab	Budget	Budget 2013-16			
	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Fælles formål	30,4	33,5	36,1	29,7	27,8	25,8
Dagpleje	85,6	87,9	78,8	78,8	78,8	78,8
Vuggestuer	52,5	7,1	7,3	7,3	7,3	7,3
Børnehaver	91,1	16,9	20,9	20,9	20,9	20,9
Kombinerede Institutioner	102,2	216,7	217,7	217,7	217,7	217,7
Særlige dagtilbud og klubber	23,4	24,1	11,8	11,6	11,6	11,6
Tilskud til private institutioner m.m.	12,7	4,5	14,4	14,4	14,4	14,4
I alt	397,9	390,7	387,0	380,5	378,6	376,5

Tabellen viser en ændret fordeling fra regnskab 2011 til budget 2012 vedr. vuggestuer, børnehaver og kombinerede institutioner. Ændringen er en følge af sammenlægningen af 66 institutioner til 14 dagtilbud og 12 selvejende institutioner, hvorved flere kommer til at høre under kombinerede institutioner.

Besparselsen i forbindelse med budgetforliget fra 2010, er slået igennem fuldt ud i 2012.

- I budget 2013 er ud fra befolkningsprognosen indarbejdet forventede faktiske belægningsstal, der budgetlægges således ikke mere ud fra en fast normering.
- Vuggestuemad er fra 1. august 2012 ikke længere en del af kærneydelsen.
- Udlægning af støtteområdet til dagtilbud og selvejende institutioner

Budgetforlig 2013-16

1.000 kr. (2013 PL).	2013	2014	2015	2016
Sammenlægning af 12 dagtilbud	-600,0	-1.200,0	-1.200,0	-1.200,0
Sammenlægning af 8 dagtilbud	-300,0	-600,0	-600,0	-600,0
Reduktion af kr. beløb pr. barn	-1.500,0	-1.500,0	-1.500,0	-1.500,0
Central konto børnepasning	-500,0	-500,0	-500,0	-500,0
Ingen prisfremskrivning	-261,1	-261,1	-261,1	-261,1
Kørselsgodtgørelse lavere takst	-41,2	-41,2	-41,2	-41,2
Indkøbsbesparelse	-97,0	-194,0	-194,0	-194,0
Hørhaven – Fristedet (fleksibel børneregulering)	-500,0	-500,0	-500,0	-500,0
Børnehaven Lucernevej – takstreduktion	-100,0	-300,0	-300,0	-300,0
Reduktion af åbningstiden	-1.250,0	-2.100,0	-2.100,0	-2.100,0
Udmøntning af ekstra statstilskud	8.539,0	8.539,0	8.539,0	8.539,0
Forældreinformation	1.000,0			
Ændret lønfremskrivning jf. KL	-263,2	-263,2	-263,2	-263,2
I alt	4.126,5	1.079,5	1.079,5	1.079,5

3.2. Budgetforudsætninger

3.2.1 Tildelingsmodel

I forbindelse med budgetvedtagelsen d. 14/10 2010, blev det besluttet at tildele budgetterne til de enkelte dagtilbud / selvejende institutioner som en gennemsnitsenhedstakst pr. barn.

I 2013 udgør den gennemsnitlige tildeling kr. 51.720 til et børnehavebarn og kr. 97.560 til et vuggestuebarn.

I tildeling er indregnet konsekvens af hele budgetforliget for 2013. Strukturen om sammenlægning af dagtilbud er p.t. under udarbejdelse, og kan medføre en anden tildeling pr. barn.

Udmøntningen af ekstra statstilskud behandles politisk i møde i december måned 2012, og kan aflede en ændret fordeling mellem børnehave- og vuggestuebørn.

Der tildeles yderligere budget pr. barn, hvor institutionen har tilvalgt frokostordning, denne tildeling udgør for 2013 kr. 6.720.

3.2.2 Demografi

Reguleringen på småbørnsområdet foregår via ovennævnte tildelingsmodel.

2 gange årlig reguleres institutionernes budgetter i forhold til det faktiske antal passede børn.

Nedenstående demografireguleringer skal betragtes som bedste bud på udviklingen i antal faktisk passede børn.

Tabel 2 – Forventet udvikling i antal småbørn (prognose fra 2013)

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
1/2-2 årige	2.736	2.648	2.558	2.526	2.540	2.545
3-5 1/2 årige	3.927	3.962	3.953	3.914	3.833	3.764

(Kilde: Kommunens befolkningsprognose 2013-25)

Tabellen viser et fald i antal 1/2-2 årige fra 2011 til 2014, hvorefter der forventes en lille stigning. Antallet af de 3-5 1/2 årige falder fra 2012 og resten af perioden.

Nedenstående tabel viser det faktisk antal passede børn i 2011 i forhold til målgruppen i 2011 og herudfra kan efterspørgselsprocenten beregnes:

Tabel 3 - Efterspørgselsprocent

2011	Faktisk passede	Antal i målgruppe	Efterspørgselsprocent
Dagpleje	1.069	2.736	39,1
Vuggestuer	1.138	2.736	41,6
Dagpleje og vuggestuer i alt	2.207	2.736	80,7
Børnehaver	3.563	3.937	90,7

Tabel 4 – Forventet udvikling i antal passede småbørn

	faktisk 11	Forventet antal ud fra prognose, gns over året				
		2012	2013	2014	2015	2016
Dagpleje	1.069	1.035	1.000	987	993	994
Vuggestuer	1.138	1.101	1.064	1.051	1.057	1.059
Børnehaver	3.563	3.594	3.587	3.551	3.478	3.416
I alt	5.770	5.730	5.651	5.589	5.527	5.469

Tabellen viser et fald i antal børn i dagpleje/vuggestuer frem til 2014, hvorefter der forventes en lille stigning. Antallet af børn i børnehaver forventes faldende gennem hele perioden.

Børn 0-5 år

Tabel 5 – Beregnede demografireguleringer

	Gennemsnits- pris 2012 (kr.)	2013	2014	2015	2016
Dagpleje	79.000	-2.720	-3.736	-3.300	-3.163
Vuggestuer	72.900	-2.673	-3.670	-3.240	-3.107
Børnehaver	37.600	-281	-1.603	-4.364	-6.688
I alt		-5.674	-9.009	-10.904	-12.958

Gns.prisen er den i 2012 gældende, og er en nettopris, d.v.s der er taget højde for forældrebetalingen.

3.3. Ændringer i forhold til budget 2011-14

Nedenstående tabel viser de ændringer, der er sket fra budget 2012 til budget 2013 opdelt efter om der er tale om byrådsbeslutninger, lovændringer osv.

Ændringer på driftssiden fra budget 2012-15

	2013	2014	2015	2016
2013-priser i 1.000 kr.				
Budgetoverslag i vedtaget budget 2012-2015	384.514,6	385.239,0	385.039,9	385.039,9
Ændringer til budgetoverslagsår 2013-16				
Budgetforlig				
Ændringer jf. tabel i afsnit 3.1	4.126,5	1.079,5	1.079,5	1.079,5
Tekniske korrektioner:	-3.384,0	-7.616,0	-9.312,0	-11.366,0
Demografiregulering	-3.384,0	-7.616,0	-9.312,0	-11.366,0
Øvrige byrådsbeslutninger:				
Tillægsbevillinger	-795,4	-795,4	-795,4	-795,4
Fripladser i dagtilbud (budgetopf. 30/9-11)	-552,8	-552,8	-552,8	-552,8
Ændringer i Dagtilbud Dronningborg	-242,6	-242,6	-242,6	-242,6
Omplaceringer	2.851,3	2.851,1	2.851,1	2.851,1
ReMida, husleje og driftsmidler	177,1	177,1	177,1	177,1
Korrektion af energibudgetter	184,0	184,0	184,0	184,0
Nyvang, Filuren incl. Bygninger	1.404,6	1.404,4	1.404,4	1.404,4
Reg. af støtte til KFUM / Skoleomr.	-547,6	-547,6	-547,6	-547,6
Reg. af støtte til Grøftekanten / Skoleomr.	1.090,4	1.090,4	1.090,4	1.090,4
Udlægning af støtte til skoleområdet	542,8	542,8	542,8	542,8
Øvrige ændringer:				
Udmøntning af puljer	-279,4	-279,4	-279,4	-279,4
Besparelser energi	-36,8	-36,8	-36,8	-36,8
Besparelser energi	-68,1	-68,1	-68,1	-68,1
Energibesparende adfærdsregulering	-91,4	-91,4	-91,4	-91,4
Børns andel af KMD-sag+SB sys	-42,7	-42,7	-42,7	-42,7
Børns andel af komm.medarb. Løn	-40,4	-40,4	-40,4	-40,4
Ændringer i alt	2.519,0	-4.760,2	-6.456,2	-8.510,2
Vedtaget budget 2013-2016	387.033,6	380.478,8	378.583,7	376.529,7

4. Nøgletal, takster m.m.

4.1 Nøgletal

På området er der følgende hovednøgletal:

Årlige nettodriftsudgifter pr. 0-5 årige, dagpleje og daginstitutioner

2012 priser – hele kr.	R 2008	R 2009	R 2010	R2011	B 2012
Herning	61.175	59.440	57.649	54.531	55.042
Holstebro	71.647	63.766	62.293	58.046	57.528
Horsens	58.435	62.134	60.954	58.342	60.915
Randers	59.571	60.021	57.588	57.413	57.153
Silkeborg	61.560	64.283	59.746	55.831	58.945
Skive	53.750	55.537	56.606	57.425	57.445
Viborg	57.842	59.798	57.818	56.297	58.917

(Kilde: Nøgletal 2012, "7-by samarbejdet")

Randers er blandt de kommuner, som har de laveste nettodriftsudgifter. Effekten af den nye dagtilbudsstruktur, har fået fuldt gennemslag i 2012.

4.2 Takster

På dagpasningsområdet er der følgende takster:

	Takst for 2012	Takst for 2013
Dagpleje		
0-2 år, heldagsplads	2.126	2.140
Vuggestuer, integrerede institutioner og børnehaver		
0-2 år, heldagsplads / 45 timers modul	2.095	2.093
0-2 år, 35 timers modul	1.676	1.675
0-2 år, v/45 timers modul - tilkøb af yderligere 6 timer	279	279
3 år - børnehaveklasse, heldagsplads / 45 timers modul - uden madordning	1.383	1.386
3 år - børnehaveklasse, 35 timers modul - uden madordning	1.107	1.109
3 år - børnehaveklasse, halvdagsplads	996	998
3 år - børnehaveklasse, v/45 timers modul - tilkøb af yderligere 6 timer	184	185
Frokostordning	464	490

I budget 2013 ydes et kommunalt tilskud til frokostordningen på kr. 70,- pr. md., således at budgettet udgør kr. 560,- pr. barn pr. md.

Børn 0-5 år

4.3 Oversigt over institutioner

	Antal pladser 0-2 årige	Antal pladser 3-5 årige	Skolebørn	Bruttoudgifter budget 2013 (1.000 kr.)
Dagplejen	956			97.912
Kommunale dagtilbud (14)				
Helsted	94	219		23.844
Assentoft	12	198		13.001
Vorup	74	123		15.285
Viborgvej	68	165		17.437
Fussingø/Bjerregrov	11	103		7.427
Romalt	51	149		15.783
Langå	0	128		8.595
Nordøst	23	276		18.887
Nordvest	32	280		17.233
Dronningborg	96	262		26.128
Midt	222	236		41.997
Jennumparken	26	62		10.350
Hørhaven/Fiskergården:				9.405
- 0-6 års afdelingen	25	34		
- Fiskergården			70	
- Handicapklubben			16	
- Ungdomsklubben			60	
Hornbæk/Stevnstrup	73	222		21.150
Kommunale dagtilbud i alt	807	2.457	146	246.522
Selvejende institutioner (12)				
Kristrup Vuggestue	47	0		4.949
Tjærbyvejens Vuggestue	33	0		3.721
Børnehaven Bredstrupsgade	0	92		5.732
Børnehaven Glentevej	0	55		4.047
Børnehaven Himmelblå	0	112		7.291
Tirsdalens Børnehave	0	64		3.997
Kristrup Børnehus	0	129		7.983
Helsted Børnehus	24	56		5.884
Lions Børnehus	36	39		6.464
Børnehuset Mariendal	14	68		5.522
Platangården	55	43		8.762
Randers Børneasyl	12	42		3.920
Selvejende institutioner i alt	221	700	0	68.272
Gjerlev-Enslev Skole (Grøftekanten) ⁽¹⁾		42		-
KFUM's institutioner ⁽¹⁾		40		-
I alt	0	82	0	0
TOTAL	1.984	3.239	146	412.706

(1) Udgiften er indeholdt i bevillingen for pol. 2.1 i skoleområdet

Med i opgørelsen af ovenstående bruttoudgifter til dagpleje, dagtilbud og institutioner, er udlagte midler til inklusion, den tildelte udmøntning af statstilskud samt de øvrige budgetforlig indgået ved vedtagelse af budgettet for 2013 – 16.

Dog er budgetforliget om besparelse i forbindelse med sammenlægning til 5 dagtilbud endnu ikke indarbejdet i tildelingerne.

Børn 0-5 år

I budget 2013 er der endvidere forventet udgifter til 267 førskolebørn, 80 vuggestuebørn og 120 børnehavebørn i private institutioner, udgifter til privat pasning samt pasning af egne børn.

Børn- og skoleudvalget

Bevillingsområde 2.4

Børn og Familie

Beskrivelse af området
Indsatsområder
Hovedtal

1. Beskrivelse af området

Nedenstående tabel viser hvilke områder, der er omfattet af bevillingen. Desuden vises budgetbeløbene for 2013:

Mio. kr.	Udgift	Indtægt	Netto
1.1. Pædagogisk psykologisk rådgivning m.v.	21,3	-1,0	20,3
1.2 Talepædagogisk bistand	2,1	0,0	2,1
1.3 Forebyggende foranstaltninger for børn og unge	45,7	-4,8	40,9
1.4 Anbringelser	110,4	0,7	111,2
1.5 Sikrede døgninstitutioner for børn og unge	6,0	0,0	6,0
1.6 Botilbud for personer med sociale problemer	5,5	-4,5	1,0
1.7 Sociale formål (indkomstoverførsler)	0,7	0,0	0,7
1.8 Refusion SDE (indkomstoverførsler)	0,0	-0,9	-0,9
I alt	191,8	-10,4	181,4

Tabellen viser, at der samlet set er budgetteret med udgifter for 191,8 mio. kr. og indtægter for 10,4 mio. kr., hvilket giver et nettobudget for hele familieområdet på i alt 181,4 mio. kr.

Nedenfor gives en kort beskrivelse af de enkelte områder:

1.1 Pædagogisk Psykologisk Rådgivning – PPR

PPR arbejder iht. Folkeskoleloven, Lov om social service, samt Lov om forebyggende sundhedsordninger for børn og unge.

Til opnåelse af de overordnede politiske målsætninger er det PPR's opgave gennem en tværfaglig og helhedsorienteret indsats at sikre børnene og familien de bedste mulige udviklings og livsbetingelser.

Det er centralt for PPR at se på barnets/den unges ressourcer og relationer, samt kvalificere de voksne, der har daglig omgang med barnet/den unge.

En af hovedopgaverne for psykologerne er at være med til at sikre inklusion i daginstitutioner og skoler og bidrage med specialistviden i forhold til at skabe pædagogiske læringsmiljøer, som sikrer trivsel for børn og unge i almenområdet.

1.2 Talepædagogisk bistand

Det talepædagogiske område blev hjemtaget fra Århus Kommune januar 2011, og opgaven løses nu i Det talepædagogiske sprogcenter Randers, som er beliggende i børn og familiecenter Gudenå. Den specialpædagogiske indsats som omfatter bistand til børn med tale/ sprog og hørevanskeligheder, varetages af talekonsulenter som vejleder og rådgiver de voksne omkring børnene samt underviser børnene og de voksne. Der er endvidere ansat en fysioterapeut og en psykolog til de vanskeligheder, som kræver en mere tværfaglig indsats.

Fra august 2012 varetager Det talepædagogiske sprogcenter Randers også den talepædagogiske bistand til voksne.

1.3 Forebyggende foranstaltninger

Overordnet set retter børn og familieafdelingens arbejde sig mod alle børn og unge i kommunen mellem 0-18 (23) år, dog med særlig fokus på børn og unge med særlige behov for støtte. Formålet er at understøtte og sikre børns og unges positive udvikling og trivsel.

Området er forankret i Lov om social service og omfatter ydelser efter § 52 stk.3.

I serviceloven er det præciseret, at kommunen altid skal vælge den eller de mindst indgribende og formålstjenlige foranstaltninger. Kriteriet for iværksættelse af foranstaltninger skal altid være

opfyldt og det præciseres, at støtten skal være af *væsentlig betydning* af hensyn til barnets eller den unges behov for støtte.

Eksempler på forebyggende foranstaltninger; konsulentbistand, taxa kørsel, tøj og bohaver, fritids og ferieaktiviteter, sommerferielejr, medicin/ prævention, psykologundersøgelser, praktisk/ pædagogisk hjælp, familiebehandling, døgnophold for forældre og børn, aflastningsophold, personlig rådgivning og fast kontaktperson.

Juni 2012 blev der lavet en organisationsændring af udføreområdet i Børn og familieafdelingen. Alle forebyggende og anbringende ydelser er nu samlet i to afdelinger: Én afdeling målrettet børn og familier, som har brug for en forebyggende foranstaltning eller en anbringelse, og én afdeling som er målrettet unge og familier, som har brug for en forebyggende foranstaltning eller en anbringelse.

Formålet med organisationsændringen er af sikre sammenhæng og fleksibilitet i ydelserne og bæredygtige enheder, hvor ressourcer og kompetencer kan bruges på tværs af de forskellige tilbud.

I 2012 blev der etableret fremskudte socialrådgivere i daginstitutioner og skole. Fra januar 2013 er de fremskudte socialrådgivere samlet i børn og familiecenter Gudenå.

1.4 Anbringelser

I forbindelse med budgetforliget for 2010-2013 blev der vedtaget en økonomisk ramme for familiesager vedrørende anbringelser af børn og unge udenfor hjemmet. I 2013 er reduktionen af budgetrammen i forhold til regnskab 2009 på 35,0 mio. kr. (2010-priser) fuldt gennemført.

Serviceniveau er grundlæggende ændret i forhold til det tidligere foranstaltningsmønster, som var gældende før år 2010. På anbringelsesområdet betyder det blandt andet, at der nu sker en prioritering efter følgende liste:

1. Anbringelse i familien eller netværket
2. Anbringelse på eget værelse, når det drejer sig om unge
3. Anbringelse i plejefamilie
4. Anbringelse på Randers Kommunes egne døgntilbud
5. Anbringelse i eksternt tilbud

1.5 Sikrede institutioner for børn og unge

De sikrede institutioner løser opgaver for unge 15 til 17 årige, der enten er anbragt i varetægts-surrogat, som led i en ungdomssanktion, i forbindelse med afsoning eller pædagogisk og psykologisk observation med henblik på en efterfølgende længerevarende behandling. Institutionerne drives af regionerne og kommunerne betaler et fast årligt beløb i forhold til antal 15 -17 årige i kommunen (objektiv finansiering). Kommunen opkræves desuden en døgntakst på 3.550 kr. for de perioder hvor kommunen har en ung indsat/anbragt på en sikret institution.

1.6 Bo-tilbud for personer med sociale problemer

Randers Krisecenter er det eneste bo-tilbud for voksne/ børn i Børn og skole. Krisecentret har driftsoverenskomst med Randers kommune, og drives iht. lov om social service § 109. Udgifterne er myndighedsområdets betaling for Randersborgernes forbrug af pladser på krisecentre samt udgifter til psykologbistand og familiebistand bevilget jfr. lov om social service § 109. Borgere i Randers kommune benytter også krisecentre i andre kommuner ligesom borgere fra andre kommuner benyttet Randers Krisecenter.

2. Det vil vi i 2013 (indsatsområder)

2.1. Ledelsesinformation og økonomistyring

I 2013 bliver organiseringen af de 3 børn og familiedistrikter ændret så der fremover er én familieafdeling og én PPR / forebyggende afdeling.

I familieafdelingen samles alle myndighedsopgaverne og i PPR/ forebyggelsesafdelingen samles alle de forebyggende opgaver som hovedsageligt har fokus på samarbejdet med almenområdet.

For at styrke den forebyggende indsats yderligere bliver "Randers – trappen" implementeret i 2013. Randers- trappen er et konkret arbejdsredskab, som markerer en fremgangsmåde i valget af indsatser for børn med behov for støtte.

Fra 2013 indføres dialogbaseret BUM og der er takster på 99 % af ydelserne.

I 2012 blev DUBU implementeret i børn og familieafdelingen, DUBU er et elektronisk sagsbehandlingssystem, hvor der arbejdes ud fra en fælles socialfaglig metode ICS.

Ovennævnte tiltag skal styrke mulighederne for at den reducerede budgetrammen for 2013 overholdes. I 2013 er reduktionen af budgetrammen fuldt gennemført, hvilket set i forhold til regnskab 2009 er en samlet reduktion på 35,0 mio. kr. (2010-priser). Budgettet er gradvist blevet reduceret i budgetårene 2010-2013.

2.2. Kvalitetsmål

Mål for anbringelsesområdet

- nedbringe anbringelser i socialpædagogiske opholdssteder fra 36 i 2010 til 24 i 2013
- nedbringe anbringelser på døgninstitutioner fra 36 i 2010 til 26 i 2013
- fastholde antallet af anbringelser i familiepleje på 110
- øge anvendelsen af netværkspleje fra 13 i 2010 til 17 i 2013
- øge anbringelserne i egen bolig mv. fra 20 i 2010 til 29 i 2013

Der gøres status for, hvor langt kommunen er nået med at opfylde kvalitetsmålene i forbindelse med regnskab 2013.

Børn og Familie

3. Tal og forudsætninger

Nedenfor vises en række overordnede budgettal på driften.

3.1 Hovedtal på driften

Nedenstående tabel viser udviklingen på driftssiden fra regnskab 2011 og frem til 2016:

Drift, mio. kr. (netto, 2013 PL)	Regnskab	Budget	Budgetforslag 2013-16			
	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Pædagogisk psykologisk rådgivning m.v.	21,1	20,9	20,3	19,5	19,5	19,5
Specialpædagogisk bistand til børn i førskolealderen	3,4	2,3	2,1	2,4	2,4	2,4
Forebyggende foranstaltninger for børn og unge	46,1	40,0	40,9	40,9	40,9	40,9
Anbringelser	115,4	118,1	111,2	110,5	110,5	110,5
Sikrede døgninstitutioner for børn og unge	4,9	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0
Botilbud for personer med sociale problemer	0,8	1,1	1,0	1,0	1,0	1,0
Sociale formål (indkomstoverførsler)	0,3	0,4	0,7	0,7	0,7	0,7
Refusion SDE (indkomstoverførsler)	0,0	-2,1	-0,9	-0,9	-0,9	-0,9
I alt	192,0	186,7	181,4	180,0	180,0	180,0

Tabellen viser at fra og med budget 2013 er den 4-årige tilpasning på anbringelsesområdet helt gennemført. I forhold til regnskab 2011 budgetteres der i 2013 med et samlet budget der er 10,6 mio. kr. mindre. Det samlede budget reduceres yderligere i 2014 med 1,4 mio. kr., som primært vedrører 2 budgetområder, hvor reduktionen ikke har fuld gennemslag i 2013. Omlægning af PPR, organisationsændringen, lig med yderligere budgetreduktion på 0,6 mio. kr. samt besparelse på myndighedsbudgettet på 0,7 mio. kr. grundet yderligere takstreduktion på 2,5% på døgninstitutioner i 2014.

3.2.1 Budgetforudsætninger.

Familieområdet, støtte til udsatte børn og unge, er omfattet af rammestyring. Undtaget herfra er dog området vedrørende sociale formål og refusioner vedrørende dyre enkeltsager.

3.2.2. Demografireguleringer

Der foretages ikke demografireguleringer på budgetområdet, og der er ikke indarbejdet normalt på området

Børn og Familie

3.3 Ændringer i forhold til budget 2012-15

Nedenstående tabel viser de ændringer der er sket fra budget 2012 til budget 2013 opdelt efter om der er tale om byrådsbeslutninger, lovændringer osv.

Ændringer på driftssiden fra budget 2012-15 til budget 2013-16

	2013	2014	2015	2016
2013-priser i 1.000 kr. Budgetoverslag i vedtaget budget2012-2015	181.865,3	181.855,7	181.856,5	181.856,5
Ændringer til budgetoverslagsår 2013-16				
Budgetforlig	-951,8	-2.276,8	-2.276,8	-2.276,8
Regulering fremskrivning	492,6	492,6	492,6	492,6
Kørselsgodtgørelse - lavere takst	-276,0	-276,0	-276,0	-276,0
Indkøbsbesparelse	-26,0	-51,0	-51,0	-51,0
Strukturændring af distrikter	-600,0	-1.200,0	-1.200,0	-1.200,0
Takstreduktion på institutioner	-500,0	-1.200,0	-1.200,0	-1.200,0
Ændret lønfremskrivning jf. KL	-42,4	-42,4	-42,4	-42,4
Tekniske korrektioner				
Besparelse på moms	-400,0	-400,0	-400,0	-400,0
Øvrige byrådsbeslutninger:				
Omplaceringer	956,8	956,8	956,8	956,8
Langenæs budget flyttes til S&A 4.1	-100,0	-100,0	-100,0	-100,0
Tilpasning budget lægeerklæringer 1.1	-200,0	-200,0	-200,0	-200,0
Fremskudte rådgivere fra 1.1	1.200,0	1.200,0	1.200,0	1.200,0
Husleje Talehørcenter Gudenå til 5.1	-367,2	-367,2	-367,2	-367,2
Stemme-tale området fra 4.2	424,0	424,0	424,0	424,0
Øvrige ændringer:				
Udmøntning af puljer	-110,8	-110,8	-110,8	-110,8
Energibesparende foranstaltninger egen andel	-9,3	-9,3	-9,3	-9,3
Energibesparende adfærdsregulering	-10,6	-10,6	-10,6	-10,6
SBSYS finansiering og KMD-sag	-90,9	-90,9	-90,9	-90,9
Ændringer i alt	-505,8	-1.830,8	-1.830,8	-1.830,8
Vedtaget budget 2013-2016	181.359,5	180.024,9	180.025,7	180.025,7

4. Nøgletal, takster m.m.

4.1 Nøgletal

De fire tabeller som fremgår nedenfor viser nøgletal for 6-by-samarbejdet (tabel 1 og 2) og 7-by-samarbejdet (tabel 3 og 4). Tallene for Randers Kommune er fremhævet med grå. For yderligere oplysninger om de individuelle områder henvises til de udarbejdede rapporter "Udvidede nøgletal på området for udsatte børn og unge 2011, 6-byerne" og "7-by nøgletalsrapporten 2012". Bemærk at 6-by og 7-by tal har forskellige fokus på udgifter, således viser de første to tabeller gennemsnitsudgifter pr. helårsplads, og tabel 3 & 4 viser årlige nettodrifudsudgifter.

Tabel 1: Gennemsnitsudgifter per helårsplads til børn og unge anbragt af sociale årsager fordelt på typer af anbringelsessteder

	Esbjerg	København	Odense	Randers	Aalborg	Aarhus	Gns.
Døgninstitution	876.944	992.792	818.610	673.032	924.511		857.178
Soc.pæd. opholdssted	748.234	762.126	632.189	790.145	829.740		752.487
Sekret institution	1.451.834	1.294.259	1.516.857	1.803.545	1.217.524		1.456.804
Familiepleje	373.881	412.339	332.013	372.027	349.124		367.877
Netværkspleje	124.408	125.079	118.588	123.379	151.466		128.584
Alle andre døgnanbring.	177.801	268.796	262.670	288.022	336.447		266.747
Sociale årsager i alt	539.707	569.219	457.680	480.566	505.374		510.509

Note: For hver anbringelse, der indgår i nøgletabel nr. 1, er alle takster/udgifter i regnskab 2011 lagt sammen og opgjort. Der er således tale om bruttoudgiften til alle tilbud indenfor det specialiserede sociale område, der indgår i opgørelsen. Opgørelsen er inklusive overhead til administration, bygninger mv. Der er herefter beregnet gennemsnitsudgifter til børn og unge i forhold til antallet af helårspladser.

Tabel 2: Gennemsnitsudgifter per helårsplads til børn og unge anbragt af sociale årsager fordelt på alder

	Esbjerg	København	Odense	Randers	Aalborg	Aarhus	Gns.
0-5 år	420.591	640.607	348.918	418.488	400.419		445.805
6-13 år	562.715	604.567	451.754	444.626	445.506		501.833
14-17 år	578.985	602.326	527.596	539.102	615.347		572.671
18-22 år	459.784	496.365	434.787	445.522	387.810		444.853
Sociale årsager i alt	539.707	569.219	457.680	480.566	505.374		510.509

Tabel 3: Forebyggende foranstaltninger. Udsatte børn.
Årlige nettodrifudsudgifter i kr. pr. 0-22-årig

Faste 2012 priser	Regnskab	Regnskab	Regnskab	Regnskab	Budget
	2008	2009	2010	2011	2012
Herning	1.462	1.483	1.649	1.824	1.687
Holstebro	-	-	1.878	1.635	1.711
Horsens	1.822	1.831	1.877	1.479	1.615
Randers	1.683	1.820	1.611	1.693	1.457
Silkeborg	776	1.058	1.133	1.102	1.194
Skive	-	-	-	-	-
Viborg	-	-	-	-	-

Note: Funktion 5.28.21 og del af 5.35.40, der vedrører børn og unge (SEL §11, stk. 2 og 3)

Skive og Viborg har ikke fordelt udgifterne mellem handicappede og udsatte børn – det er de samlede udgifter der er angivet i tabel 4.

Børn og Familie

Tabel 4. Årlige nettodrifudsudgifter forebyggende foranstaltninger i kr. pr. 0-22-årig

	Regnskab 2008	Regnskab 2009	Regnskab 2010	Regnskab 2011	Budget 2012
Herning	2.176	2.168	2.212	2.333	2.168
Holstebro			2.455	2.205	2.436
Horsens	2.310	2.394	2.656	2.023	2.298
Randers	2.306	2.845	2.421	2.394	2.202
Silkeborg	1.111	1.754	1.695	1.830	2.089
Skive	1.548	1.745	2.310	2.039	2.408
Viborg	1.939	1.634	1.996	2.501	2.387

Af tabel 1 ses, at gennemsnitsprisen ved døgnanbringelser i Randers kommune er lavest blandt de 5 kommuner, hvorimod Randers kommunes gennemsnitspris på området for socialpædagogiske opholdssteder og området for plejefamilier ligger i den øverste del.

Data på sikrede institutioner er baseret på så få klienter, så man reelt skal se bort fra dem.

Af tabel 2 ses, at på anbringelsesområdet er Randers kommune gennemsnitsudgifter pr. helårsplads fordelt på alder under gennemsnittet for de 5 kommuner, dog undtaget i aldersgruppen 18-22 årige.

Af tabel 3 og 4 ses, at udgifterne til forebyggende foranstaltninger i Randers kommune er relativt lave, en udvikling der er forsat siden 2009. Fremadrettet vil der formentlig ske en stigning på området grundet den omlægning af indsatsen som er i gang.

4.2 Takster

Takstberegning på døgnforanstaltninger er fastsat med udgangspunkt i de fælles principper, som Region Midt og kommunerne i regionen har aftalt for området og som fremgår af den årlige rammeaftale for området.

4.3 Oversigt over aftaleenheder

Nedenstående oversigt indeholder bevillingsområder, hvor nogle områder ikke har en særskilt aftale, men hvor området til gengæld er omfattet af en anden aftaleenhed.

Institutioner og projekter	Pladser	Bel.pct	Bevilling	Note
Foranstaltninger for børn og unge			(kr. 1.000)	
PPR, forebyggelsesafdelingen				
PPR-driftsbudget			19.908	1
Det talepædagogiske sprogcenter Randers			2.197	
Fremskudte rådgivere, skoler og daginstitutioner			2.398	
Mødrehjælpen - årlig støtte til drift af Randersafdeling			300	
Det talepædagogiske sprogcenter Randers			2.142	
Samlet driftsbudget i PPR, forebyggelsesafdelingen			26.945	
<i>Oversigten fortsætter på næste side.....</i>				

Børn og Familie

Børn & Familieudførerområdet	Pladser	Bel.pct	Bevilling	Note
Fællesudgifter, ledelse, administration			1.523	2
Egehøjvej 34 (Døgninstitution) BUM	9	98	5.695	2
Familiehuset, Infanterivej 33 (dag) (inclusiv flygtninge)	??	98	18.741	2
Familiehuset, Infanterivej 33 (døgn)	??	98	4.505	2
Supervision af plejefamilier, budget flyttes fra kto. 6 i 2013	??	100	1.000	2
Psykologkorps, driftsbudget i 2013, ej takstbaseret			1.965	2
Sorggruppe, fast driftsbudget, ej takstbaseret			125	2
Studiemødregruppe, projekt forlænget til 31.12.2013			1.480	3
Mødestedet, netværk og samtalegrupper, forlænget til 31.12.2013			946	3
Lystruplejren, driftsbudget dækkes af indtægter leje			100	2
Samlet driftsbudget i Børn & Familieudførerområdet			36.080	
Ung & Familieudførerområdet				
Fællesudgifter, ledelse, administration			1.293	2
Ungebasen, mentorstøtte m.v	??	98	7.209	2
Ungebasen m/mentorstøtte = egne værelser, variabelt antal	??	98	4.468	2
Rismøllegården = (Døgninstitution) BUM, udredning og afklaring	8	98	5.021	2
Vester Alle = projektafdeling, variabelt driftsbudget, efter behov	??	98	0	2
Akutafdeling, takstbaseret, variabelt driftsbudget, efter behov	??	98	0	2
Gadeplansmedarbejdere, fast driftsbudget, ej takstbaseret			1.335	2
Samlet driftsbudget i Ung & Familieudførerområdet			19.326	2
Botilbud til personer med særlige soc. behov, takstbelagt				
Randers Krisecenter, BUM	9	77	3.722	
Projekt tilknyttet familieafdelingen, myndighedsområdet				
Fælles på Tværs (projekt for sindslidende)			1.366	4
Note 1: I forbindelse med organisationsændringen 1.1.2013, er andel af besparelse indregnet. Endelig fordeling af budget mellem kto. 6 og PPR i 2013 kan medvirke til ændret budget for 2013				
Note 2: Udførerområdet er fra efteråret 2012 omlagt fra en vifte af udbydere på børn- og ungeområdet, til kun at bestå af 2 udførerenheder, henholdsvis én enhed som leverer ydelser til Børn og familier , samt én enhed som leverer ydelser til Unge og familier . Det indsatte budgettal i skemaet er foreløbige, med forbehold for ændringer. Nogle få ydelserne fortsat vil være "gratis", uden takstfastsættelse.				
Note 3: Projekt, der er 100% statsfinansieret, ophører ultimo 2013. Begge projekters budgetmidler til projekterne hidrører for ubrugte midler fra tidligere år, idet begge projekter var planlagt til ophør i 2012.				
Note 4: Projekt, der er ca. 80% statsfinansieret, ophører ultimo 2013				

Arbejdsmarkeds- udvalget

Bevillingsområde 3.1

Arbejdsmarkedsforanstaltninger

Beskrivelse af området
Indsatsområder
Hovedtal

Arbejdsmarkedsforanstaltninger

1. Beskrivelse af området

Nedenstående tabel viser hvilke områder, der er omfattet af bevillingen. Desuden vises budgetbeløbene for 2013:

Mio. kr.	Udgift	Indtægt	Netto
1.1 Produktionsskoler	11,4		11,4
1.2 Erhvervsgrunduddannelser	2,6	0,4	2,2
1.3 Tilbud til udlændinge	42,5	41,3	1,2
1.4 Løntilskud til fleks- og skånejobs m.v.	256,6	163,8	92,8
1.5 Driftsudgifter med fælles driftsloft	99,6	49,8	49,8
1.6 Beskæftigelsesindsats forsikrede ledige	155,0	94,3	60,7
1.7 Løn til forsikrede ledige ansat i kommuner	54,8	49,1	5,7
1.8 Servicejob	0,6	0,6	0
1.9 Seniorjob til personer over 55 år	4,8		4,8
1.10 Beskæftigelsesordninger i øvrigt	15,4	6,7	8,7
1.11 Øvrige sociale formål	15,3		15,3
I alt	658,6	406,0	252,6

Tabellen viser, at der samlet set er budgetteret med udgifter for 252,6 mio. kr.

1.1 Produktionsskoler:

Produktionsskolerne er et ungdomsuddannelsesstilbud, hvor eleverne overvejende søger optagelse på eget initiativ.

1.2 Erhvervsgrunduddannelse (EGU):

Erhvervsgrunduddannelsen er en kompetencegivende uddannelse til unge, der ikke har forudsætninger for at gennemføre en af de øvrige erhvervsrettede kompetencegivende uddannelser.

1.3 Tilbud til udlændinge:

Området vedrører danskundervisning m.v. for integrationslovens målgruppe og personer omfattet af lov om danskuddannelse til voksne udlændinge. Der hjemtages 50%, indenfor et rådighedsloft, statsrefusion på udgifterne til introduktionsprogram, integrationsforløb og danskuddannelse. Staten udbetaler endvidere 'grundtilskud' og 'resultattilskud' til kommunerne vedr. flygtninge og familiesammenførte, til kompensation for kommunale merudgifter som i forbindelse med integrationsindsatsen.

1.4 Løntilskud (fleks/skånejob):

Området vedr. udgifter i forbindelse med borgere i fleks- eller skånejob. Der er 65% statsrefusion på lønudgifterne til fleksjob og 50% på udgifter til skånejob.

1.5 Driftsudgifter med fælles driftsloft

Alle kommunale driftsudgifter til tilbud efter kapitel 10 i Lov om en aktiv beskæftigelsesindsats (LAB) er samlet under et fælles driftsloft, indenfor hvilket der ydes 50 % statsrefusion.

1.6 Beskæftigelsesindsats, forsikrede (udenfor driftsloft):

Området vedrører de beskæftigelsesrettede tilbud, der ikke hører under det fælles driftsloft: Løntilskud, hjælpemidler, personlig assistance, uddannelsesaftaler (voksenlærlinge) og jobrotation. Der er 50% refusion på løntilskud, personlig assistance og hjælpemidler og 100% refusion på uddannelsesaftaler og jobrotation.

Arbejdsmarkedsforanstaltninger

1.7 Løn til forsikrede ledige ansat i kommunen:

Området vedrører lønudgifter til forsikrede ledige, der ansættes i Randers Kommune med løntilskud efter § 55. Nettobudgettet vedrører restudgiften for kommunen som arbejdsgiver, idet den udbetalte lønudgift refunderes med ca. 140 kr. pr. time i 2013 (område 1.6, jf. ovenfor, afregner løntilskud vedr. forsikrede ledige, til både private og offentlige arbejdsgivere og hjemtager 50% refusion fra staten).

1.8 Servicejob:

Kommunalt tilbud efter lov om servicejob. Staten giver et årligt tilskud på 100.000 kr. pr. person ansat i servicejob. Loven er ophævet og der er kun tale om afløb.

1.9 Seniorjob:

Efter lov om seniorjob har kommunen pligt til at etablere seniorjobs til ledige over 55 år, som er medlem af en a-kasse og som har mistet dagpengere retten. Staten yder et årligt tilskud på ca. 130.000 kr. pr. etableret job.

1.10 Beskæftigelsesordninger:

Området vedrører mentorordninger efter LAB-loven, hjælpemidler til kontanthjælpsmodtagere, den kommunale lønudgift vedr. løntilskudsstillinger til kontanthjælpsmodtagere og den særlige ungeindsats.

1.11 Øvrige sociale formål:

Området dækker udgifter i forbindelse med etablering af fleksjobs, skånejobs eller praktikforløb. på arbejdsmarkedsområdet, der ikke kan henføres under de autoriserede ydelsesområder.

2. Det vil vi i 2012 (indsatsområder)

2.1 Ministermål

Der er på arbejdsmarkedsområdet fastsat følgende ministermål:

Ministermål 1:

Flere unge skal have en uddannelse

Ministermål 2:

Bedre hjælp til ledige på kanten af arbejdsmarkedet – færre personer på førtidspension

Ministermål 3: Jobcentret skal sikre, at antallet af langtidsledige personer begrænses mest muligt

Ministermål 4: En tættere kontakt og styrket dialog med de lokale virksomheder

2.2 Lokale mål / øvrige indsatsområder

For de lokale indsatsområder er der fastlagt en række konkrete måltal for opnåelse af succes:

Jobcentermål 1:

Antallet af ledighedsydelsessager uden refusion skal i gennemsnit være under 100

Arbejdsmarkedsforanstaltninger

Jobcentermål 2:

Antallet af sygedagpengesager mellem 5 og 52 uger i gennemsnit skal være under 1.255

Jobcentermål 3:

Antallet af sygedagpengesagsager over 52 uger skal i gennemsnit være under 240 (nedsat fra 265 i forbindelse med budgetforliget)

Jobcentermål 4:

Der må i december 2013 maksimalt være 15 % af kontanthjælpsmodtagerne i matchkategori 3

Jobcentermål 5:

Der skal i 2013 være 250 helårspersoner fra match 2 i virksomhedspraktik eller løntilskud

Mål for Center for Kompetenceudvikling og Jobrotation:

Center for Jobrotation og Kompetenceudvikling skal i 2013 have 250 ledige og 850 ansatte igennem jobrotationsprojekter

3. Tal og forudsætninger

Nedenfor vises en række overordnede budgettal på driften.

3.1 Hovedtal på driften

Nedenstående tabel viser udviklingen på driftssiden fra regnskab 2011 og frem til 2016:

Drift, mio. kr. (netto, 2012 PL)	Regnskab	Budget	Budgetforslag 2013-16			
	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Produktionsskoler	11,7	11,4	11,4	11,4	11,4	11,4
Erhvervsgrunduddannelser	2,1	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2
Integrationsprogram / intro-forløb	-3,5	1,9	1,2	1,2	1,2	1,2
Løntilskud fleks- og skånejob	89,4	93,5	92,8	92,8	92,8	92,8
Driftsudgifter med driftsloft	49,4	51,5	49,8	49,8	49,8	49,8
Beskæftigesindsats forsikrede	44,1	31,9	60,7	60,7	60,7	60,7
Løn til forsikrede ledige i løntilskud	2,9	5,7	5,7	5,7	5,7	5,7
Servicejob	0	0	0	0	0	0
Seniorjob	0,4	2,1	4,8	4,8	4,8	4,8
Beskæftigelsesordninger	6,3	9,6	8,7	8,6	8,6	8,6
Andre sociale formål	14,4	14,2	15,3	15,3	15,3	15,3
I alt	217,2	224,0	252,6	252,5	252,5	252,5

Tabellen viser en stigning i stigning på 28,6 mio. kr. fra budget 2012 til 2013.

Den største del af stigning findes på området for forsikrede ledige og skyldes overflytning af budget fra a-kasseydelse (bevillingsområde 3.2) til løntilskud bevillingsområde 3.1. Der er herforuden en stigning i budgettet vedr. seniorjobs.

Budgetforlig 2013-16

I forbindelse med budgetforliget er vedtaget en rammebesparelse på integrationsområdet / Sprogcenter Randers. Det er ikke vurderingen, at besparelsen betyder afskedigelser eller får konsekvenser for skolens elever.

Arbejdsmarkedsforanstaltninger

3.2 Budgetforudsætninger

Produktionsskoler:

Produktionsskolerne er et ungdomsuddannelsesstilbud, hvor eleverne kan søge optagelse på eget initiativ. Randers Kommune finansierer 940.000 kr. i grundtilskud til kommunens egne produktionsskoler. Herforuden afregner kommunen et beløb til staten, baseret på antallet af ordinære elever, der er hjemmehørende i egen kommune: 33.800 kr. pr. år pr. elev under 18 år og 58.204 kr. pr. årsværk pr. elev. over 18 år.

Der er budgetteret med 227 årsværk á gennemsnitlig 46.000 kr., med en 50/50 fordeling af udgifterne til h.h.v. over og under 18. Den samlede kapacitet på Randers kommunes produktionsskoler er på 275 elever.

Erhvervsgrunduddannelse (EGU):

Erhvervsgrunduddannelsen er en kompetencegivende uddannelse til unge, der ikke har forudsætninger for at gennemføre en af de øvrige erhvervsrettede kompetencegivende uddannelser. Randers Produktionshøjskole varetager Randers kommunes EGU-tilbud.

Der er budgetteret med 40 elever i 2013, svarende til en nettopris pr. elev på 54.000 kr. inkl. skoleydelse.

Tilbud til udlændinge:

Området vedrører danskundervisning m.v. for integrationslovens målgruppe og personer omfattet af lov om danskuddannelse til voksne udlændinge. Der hjemtages indenfor et rådighedsloft 50 % statsrefusion på udgifterne til introduktionsprogram og danskuddannelse.

Der hjemtages også grundtilskud fra staten, til dækning af kommunens sociale merudgifter og generelle udgifter til udlændinge omfattet af integrationsloven. Grundtilskuddet er fra 2012 reduceret med 38% og er på ca. 30.000 kr. pr. årsperson. Endeligt kan der hjemtages 'resultattilskud' for integrationspersoner der består en danskprøve (32.000 kr.), eller opnår ordinær beskæftigelse h.h.v. påbegynder en erhvervsuddannelse (44.000 kr.).

Som følge af det reducerede grundtilskud, forventes en stigning af udgifterne på området på 2,3 mio. kr.

Udgifter vedr. integrationsprogram (inkl. sprogcenter Rds.)	10,1 mio. kr.
Udgifter vedr. introduktionsforløb (inkl. sprogcenter Rds.)	3,7 mio. kr.
Udgifter til danskuddannelse, øvrige (inkl. sprogcenter Rds.)	3,9 mio. kr.
Budgetforlig, rammebesparelse vedr. Sprogcenter Randers	-3,0 mio. kr.
Tolkeudgifter	0,5 mio. kr.
Statsrefusion	- 8,8 mio. kr.
Grundtilskud	- 6,0 mio. kr.
Resultattilskud	-1,5 mio. kr.
Forventet udgiftsstigning som følge af mindre grundtilskud	2,3 mio. kr.
Området i alt	1,2 mio. kr.

Sprogcenter Randers, der er en selvstændig aftaleenhed under arbejdsmarkedsområdet, beskrives særskilt nedenfor. Alle udgifter og indtægter vedr. drift af sprogcentret er dog medtaget i det samlede budget for området på 1,2 mio. kr.

Løntilskud (fleks/skånejob):

Området vedr. udgifter i forbindelse med fleks- eller skånejob.

Der er 65 % statsrefusion på lønudgifterne til fleksjob og 50% på udgifter til skånejob.

Der er budgetteret med (mio. kr.):

Arbejdsmarkedsforanstaltninger

	Bruttoudg.	Nettoudg.
Fleksjobs (nettoudgift: 1.420 årsværk á 61.800 kr.)	249,5	87,8
Skånejobs (nettoudgift: 105 årsværk á 20.000 kr.)	4,2	2,1
Øvrige driftsudgifter	2,9	2,9
Fleksjobområdet i alt:	256,6	92,8

Driftsudgifter under det fælles driftsloft

I forbindelse med beskæftigelsesreformen i 2010-11 blev alle udgifter til vejledning og opkvalificering efter LAB kap. 10 og 6 ugers selvvalgt uddannelse for forsikrede ledige samlet under et fælles driftsloft, hvor der inden for det fælles loft er mulighed for at prioritere særlige målgrupper.

Driftsloftet er beregnet på baggrund af antallet af ledige, sygemeldte, revalidender og aktiverede helårspersoner i arbejdsstyrken. Bruttoremmen for de samlede driftsudgifter på 99,6 mio. kr. er baseret på 7.170 helårspersoner i 2013 af ca. 14.000 kr. pr. helårsperson. Der er dog ved lovforslag L 75 som følge af vedtagelsen af Finanslov 2013 lagt op til en midlertidig sænkelse af driftsloftet til 13.329 kr. pr. helårsperson i 2013. Det sænkede driftsloft er ikke indarbejdet i budgettet, men vil betyde en netto mindre indtægt for Randers kommune på 2 mio. kr.

I tabellen nedenfor ses budgetterne til driftsudgifter og antallet af forventede helårspersoner på de enkelte målgrupper, med udgangspunkt i driftsloftet inden finanslov 2013.

Budget 2013 (1000 kr.)	Tilbudstyper	Antal hel- års- per- soner	Driftsloft (brutto)
2.1. Dagpenge	Ordinære uddannelser	2.150	29.900
	Øvrige driftsudgifter		
	6 ugers selvvalgt udd.		
2.2 Kontanthj. jobklare	Ordinære uddannelser	415	5.800
	Ovrige driftsudgifter		
2.3 Kontanthj. øvrige	ADHD egenfinansiering	2.365	32.900
	Øvrige driftsudgifter		
2.4 Revalidering	Ordinære uddannelser	170	2.300
	Øvrige driftsudgifter		
2.5 Sygedagpenge 1)	Øvrige driftsudgifter	1.620	22.500
2.7 Ledighedsydelse	6 ugers selvvalgt udd.	450	6.200
	Øvrige driftsudgifter		
Driftsudgifter i alt (brutto)		7.170	99.600
Maks. refusion (50%)			-49.800
Driftsudg. i alt (netto)			49.800

1) Der er medtaget 125 sygedagpengemodtagere mere i denne opgørelse end i opgørelsen i afsnit 3.2 (ydelsesdelen), idet kommunen ikke medfinansierer ydelse i de første 4 uger, men helårspersonerne tæller alligevel med under driftsloftet.

Arbejdsmarkedsforanstaltninger

Beskæftigelsesindsats forsikrede, udenfor driftsloft:

Da en stor del af området er 100 % statsfinansieret, er det overvejende løntilskudsområdet, der er af økonomisk betydning for Randers Kommune.

Der er budgetteret med følgende brutto h.h.v. nettoudgifter.

Fordeling af brutto / nettoudgifter m.v.	Antal helårs-personer	Brutto / helårs-Person	Brutto-udg.ialt (mio.kr)	Netto-udg.ialt (mio.kr)
Udgifter til hjælpemidler (50% refusion)			1,00	0,50
Personlig assistance (50% refusion)			3,00	1,50
Uddannelsesaftaler, voksenlærlinge (100% ref.)	230	42.000	9,66	0
Jobrotation (100% refusion)	72	332.900	24,00	0
Løntilskud, kommunale arbejdsgivere (50% ref.)	527	222.800	117,40	58,7
Løntilskud, øvrige (50% ref.)				
Udgifter, forsikrede udenfor driftsloft i alt:			155,06	60,70

Løn til forsikrede ledige ansat i kommunen:

Der er budgetteret med følgende udgifter på området:

Kommunens lønudbetaling som arbejdsgiver:	78,6 mio. kr.
Løntilskud fra jobcenter:	-72,9 mio. kr.
Nettobudget til løn vedr. løntilskudsstillinger:	5,7 mio. kr.

Servicejob:

Kommunalt tilbud i.h.t. lov om servicejob. Staten giver et årligt tilskud på 100.000 kr. pr. person ansat i servicejob. Tilskuddet udbetales til arbejdsstedet og nettoudgiften for området er derfor 0. Loven er ophævet og der er kun tale om afløb (for øjeblikket er der 8 personer i ordningen).

Seniorjob:

Efter lov om seniorjob har kommunen pligt til at etablere seniorjobs til ledige over 55 år, som er medlem af en a-kasse og som har mistet dagpengeretten. Staten yder et årligt tilskud på ca. 130.000 kr. pr. etableret job. Såfremt kommunen ikke etablerer job efter lovgivningen, skal der betales kompensation til den berettigede borger.

Der er i 2012 mindre end 10 personer omfattet af ordningen, men der er forventning om en betragtelig stigning i antallet af bevillinger, i takt med at flere over 55 årige mister dagpengeretten. Der er budgetteret med 30 årsværk á 160.000 kr. netto.

Beskæftigelsesordninger:

Området vedrører mentorordninger, hjælpemidler til kontanthjælpsmodtagere, den kommunale lønudgift vedr løntilskudsstillinger for kontanthjælpsmodtagere og den særlige ungeindsats.

Der er budgetteret med følgende:

	Mio. kr.
Mentorordninger:	6,9
Vejledning / opkvalificering af unge:	0,8
Øvrigt, herunder hjælpemidler og lønudgift vedr. løntilskudsstillinger:	1,0
Budget i alt:	8,7

Arbejdsmarkedsforanstaltninger

Øvrige sociale formål:

Området vedr. øvrige sociale formål dækker udgifter på arbejdsmarkedsområdet, der ikke kan henføres under de autoriserede ydelsesområder, herunder udgifter der kan sidestilles med kommunale lønudgifter / serviceudgifter.

Områdets største poster er puljer til arbejdsgiverandelen i forbindelse med etablering af fleks- og skånejobs, samt til praktikpladser på erhvervsgrunduddannelsen (EGU).

3.3 Ændringer i forhold til budget 2012-15

Nedenstående tabel viser de ændringer der er sket fra budget 2012 til budget 2013 opdelt efter om der er tale om byrådsbeslutninger, lovændringer osv.

Ændringer på driftssiden fra budget 2012-15 til budget 2013-16

	2013	2014	2015	2016
<i>2013-priser i 1.000 kr.</i>				
Budgetoverslag i vedtaget budget 2012-2015	227.166,4	230.290,5	233.464,5	233.464,5
Ændringer til budgetoverslagsår 2013-16				
Budgetforlig	-2.849,3	-2.941,3	-2.941,3	-2.941,3
Ingen prisfremskrivning	314,0	314,0	314,0	314,0
Kørselsgodtgørelse laveret takst	-12,1	-12,1	-12,1	-12,1
Indkøbsbesparelse	-92,0	-184,0	-184,0	-184,0
Randers Sprogskole	-3.000,0	-3.000,0	-3.000,0	-3.000,0
Ændret lønfremskrivning jf KL	-59,2	-59,2	-59,2	-59,2
Tekniske korrektioner	-2.080,8	-5.214,9	-8.388,9	-8.388,9
Korrektion af fremskrivning	19,2	-3.114,9	-6.288,9	-6.288,9
Naturcenter budget til MT	-2.100,0	-2.100,0	-2.100,0	-2.100,0
Regnskabserfaringer	29.326,0	29.326,0	29.326,0	29.326,0
Fleksjob	-442,0	-442,0	-442,0	-442,0
Beskæftigelse under fælles driftsloft	-1.700,0	-1.700,0	-1.700,0	-1.700,0
Driftsudgifter forsikrede ledige	28.785,0	28.785,0	28.785,0	28.785,0
Seniorjob	2.683,0	2.683,0	2.683,0	2.683,0
Øvrige byrådsbeslutninger				
Omplaceringer	1.057,2	1.057,2	1.057,2	1.057,2
Mentorordninger overført fra socialudvalget	1.030,0	1.030,0	1.030,0	1.030,0
Berigtigelse fleksjobpuljer fra socialudvalget	27,2	27,2	27,2	27,2
Ændringer i alt	25.453,1	22.227,0	19.053,0	19.053,0
Vedtaget budget 2013-2016	252.619,5	252.517,5	252.517,5	252.517,5

Arbejdsmarkedsforanstaltninger

4. Nøgletal, takster m.m.

4.1 Nøgletal

Tabel 10i. Fleks- og skånejob. Årlige bruttodrifudsgifter i kr. pr. 18-59-årig

Faste 2012 priser	Regnskab	Regnskab	Regnskab	Regnskab	Budget
	2008	2009	2010	2011	2012
Herning	3.039	2.907	2.903	3.000	2.989
Holstebro	3.229	3.295	3.558	3.577	4.214
Horsens	4.008	4.396	4.498	4.897	4.884
Randers	3.649	4.439	4.429	4.805	4.787
Silkeborg	2.789	2.925	2.893	2.968	3.035
Skive	3.203	4.106	3.724	3.997	3.901
Viborg	3.507	3.191	3.621	3.332	3.763

Tabel 10d. Bruttodrifudsgifter til den kommunale beskæftigelsesindsats i kr. pr. 16-64 årig

Faste 2012 priser	Regnskab	Regnskab	Regnskab	Regnskab	Budget
	2008	2009	2010	2011	2012
Herning	881	942	926	1.660	1.891
Holstebro	878	838	829	1.604	1.830
Horsens	1.532	1.379	1.612	2.418	2.009
Randers	1.518	1.137	1.137	1.632	1.659
Silkeborg	1.213	1.198	981	2.096	2.399
Skive	1.151	1.143	756	1.596	1.721
Viborg	1.394	1.134	1.145	1.932	1.664

Tabel 10e. Personer på sygedagpenge, 6 ugers selvvalgt uddannelse, kontant- og start-hjælp, revalideringsydelse, ledighedsydelse. Helårspersoner i procent af 16-64-årige

Faste 2012 priser	Regnskab	Regnskab	Regnskab	Regnskab
	2008	2009	2010	2011
Herning	2,03	2,53	2,88	9,58
Holstebro	2,41	2,59	2,79	10,87
Horsens	3,77	4,24	4,48	11,92
Randers	3,31	3,85	4,13	11,73
Silkeborg	2,90	3,39	3,46	10,21
Skive	2,73	3,23	3,61	11,04
Viborg	2,37	2,73	3,14	10,90

Note: På beskæftigelsesområdet er finansieringsreglerne ændret i 2011 og derfor kan tallene ikke sammenlignes med den efterfølgende periode.

4.2 Oversigt over aftaleenheder

Sprogcenter Randers

Sprogcentrets drift konteres under introduktionsprogrammets område. Sprogcentret udbyder danskundervisning og kurser i samfundsforståelse m.v. til kommunens borgere og nabokommuner.

Af kursisterne forventes ca. 80 % at være bosiddende i Randers Kommune og 20 % med henvisning fra andre kommuner. Kursistgruppen forventes at fordele sig med ca. 80 % selvforsørgende og resten som modtagere af introduktionsydelse, kontanthjælp eller dagpenge.

Sprogcentrets bruttobudget er i 2013 estimeret til ca. 21 mio. kr., men budgettet tilpasses løbende efterspørgslen på området. Der indgår i budgettet ikke udgifter til husleje og forbrugsafgifter, idet disse i 2011 blev flyttet til Miljø- og teknikudvalgets område.

Arbejdsmarkeds- udvalget

Bevillingsområde 3.2

Kontante ydelser

Beskrivelse af området
Indsatsområder
Hovedtal

Kontante ydelser

1. Beskrivelse af området

Nedenstående tabel viser hvilke områder, der er omfattet af bevillingen. Desuden vises budgetbeløbene for 2013:

Mio. kr.	Udgift	Indtægt	Netto
1.1 Kontanthjælp passiv	122,4	36,5	85,9
1.2 Kontanthjælp aktiv	189,8	68,6	121,2
1.3 Kontanthjælp flygtninge	0	0	0
1.4 Sociale formål	3,0	1,5	1,5
1.5 Repatriering	0,1	0,1	0
1.6 Introduktionsydelse	9,6	4,8	4,8
1.7 Sygedagpenge	253,4	84,7	168,7
1.8 Revalidering	33,0	15,9	17,1
1.9 Ledighedsydelse	67,6	19,8	47,8
1.10 Forsikrede ledige	220,9	0	220,9
I alt	899,8	231,9	667,9

Tabellen viser, at der samlet set er budgetteret med udgifter for 899,2 mio.kr. i 2013. Der forventes indtægter for 231,9 mio.kr., hvilket giver en samlet nettoudgift på 667,9 mio.kr.

Nedenfor gives en kort beskrivelse af ovennævnte områder:

1.1-1.3 Kontanthjælp:

På kontanthjælpsområdet konteres udgifter til forsørgelse af såvel passive som aktive personer samt forrevalidering og løntilskud til personer i tilbud.

1.4 Sociale formål:

Udgifter til sociale formål omhandler sygebehandling, enkeltudgifter herunder flytning og efterlevseshjælp.

1.6 Introduktionsydelse:

Introduktionsydelse og hjælp i særlige tilfælde ydes til personer under integrationsloven, hvilket vil sige de første 3 år efter opholdstilladelsen.

1.7 Sygedagpenge:

Udgifter til sygedagpenge omfatter på denne funktion 2 perioder, fra den 5. uge til den 52. uge (aktive og passive perioder) og forlængelser udover den 52. uge. Her registreres også indtægter vedrørende regres.

1.8 Revalidering

Området vedrører udgifter til revalideringsydelse og virksomhedsrevalidering (overførselsindkomsten), samt øvrige merudgifter.

1.9 Ledighedsydelse

Kontoområdet vedrører personer på ledighedsydelse.

1.10 Forsikrede ledige

På denne funktion registreres udgifter vedrørende arbejdsløshedsdagpenge til forsikrede, hvortil kommunen bidrager til finansieringen med 50, 70 eller 100 pct. af udgifterne, jf. § 82a i lov om arbejdsløshedsforsikring mv.

Kontante ydelser

2. Det vil vi i 2013 (indsatsområder)

Indsatsområderne for kontante ydelser er i helt overvejende grad præget af arbejdet henimod de opstillede måltal jf. nedenstående tabel.

Mio. kr.	Antal	Bruttoudg.	Nettoudg.
Kontanthjælp	2780	312,2	207,1
Introduktionsydelse	75	9,6	4,8
Sociale formål		3,0	1,5
Sygedagpenge:			
Indtil 5- 52 uger	1255	211,7	127,1
Over 52 uger	240	41,6	41,6
Revalidering	170	33,0	17,1
Ledighedsydelse	450	67,6	47,8
Forsikrede ledige	2150	220,9	220,9
I alt	7120	899,5	667,9

Der henvises i øvrigt til pol. org. 3.1 Arbejdsmarkedsforanstaltninger.

3. Tal og forudsætninger

3.1 Hovedtal på driften

Nedenstående tabel viser udviklingen på driftssiden i perioden 2011-16:

Drift, mio. kr. (netto, 2013 PL)	Regnskab	Budget	Budget 2013-16			
			2011	2012	2013	2014
Kontanthjælp passiv	99,1	103,4	85,9	85,9	82,9	79,9
Kontanthjælp aktiv	106,2	76,0	121,2	121,2	121,2	121,2
Kontanthjælp flygtninge	0	0	0	0	0	0
Sociale formål	1,0	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
Repatriering	-0,1	0	0	0	0	0
Introduktionsydelse	2,9	1,6	4,8	4,8	4,8	4,8
Sygedagpenge	179,9	159,3	168,7	167,1	171,0	171,0
Revalidering	19,2	20,9	17,1	17,1	17,1	17,1
Ledighedsydelse	53,4	40,3	47,8	47,8	47,8	47,8
Forsikrede ledige	238,5	249,7	220,9	220,9	220,9	220,9
I alt	700,1	652,7	667,9	666,3	667,2	664,2

Tabellen viser en stigning på 15,2 mio. kr. fra budget 2012 til 2013. Forventningen om udgiftsstigninger slår igennem på områderne for kontanthjælp (aktive og passive under ét), introduktionsydelse, sygedagpenge og ledighedsydelse. Budgetnedgang på området for forsikrede ledige skyldes en forskydning af udgifter på 28 mio. kr. fra passiv ydelse til løntilskud (budgetlagt på bevillingsområde 3.2).

Kontante ydelser

Budgetforlig 2013-16

I henhold til budgetforliget skal der være et særligt fokus på nedbringelse af de langvarige sygedagpengesager. Det er besluttet at afprøve en model, hvor man ansætter to fagkonsulenter til at indføre et ledelsestilsyn. Ledelsestilsynet skal tage fat i alle sager, hvor der ikke sker raskmelding indenfor de første 3 måneder. Ledelsestilsynet skal sikre faglig sparring og aflastning til ledelsen, så der holdes fokus på varighed uden at nedprioritere øvrige områder. Netto forventes en besparelse på 3,4 mio. kr. i 2013 stigende til 8,8 mio. kr. i overslagsårene efter ansættelse af fagkonsulenterne.

3.2 Budgetforudsætninger

Sygedagpenge

I budget 2013 er der budgetteret med 1.255 sager under 52 uger og 240 sager over 52 uger. Kommunens eget skøn vedr. udgiftsniveauet er anvendt her. Der ydes 30 % statsrefusion ved passiv ydelse og 50 % ved aktivering. Ingen refusion ved sager over 52 uger. Aktiveringsgrad på 30 %. Desuden konteres her også indtægter vedr. regres.

Kontanthjælp

Der er i 2013 budgetteret med 2.780 klienter. KL's skøn vedr. udgiftsniveauet er anvendt her. Der ydes 30 % statsrefusion ved passiv ydelse og 50 % ved aktivering.

Ledighedsydelse

Refusionsprocenten på ledighedsydelse varierer fra 0 til 50 %, afhængig af årsagen til og varighed af ydelsen. Kommunens eget skøn er anvendt her. Der forventes ca. 225 klienter med 30 % refusion, 125 klienter med 50 % refusion og 100 klienter uden statsrefusion.

Revalidering

Der er budgetteret med 170 klienter der modtager revalideringsydelse og virksomhedsrevalidering og der ydes mellem 30 % og 65 % statsrefusion. Kommunens eget skøn vedr. udgiftsniveauet er anvendt her.

Forsikrede ledige

Kommunens bidrag er på henholdsvis 50 % i aktive perioder og 70 % i passive perioder (evt. udgifter uden refusion, "ej rettidighed", er suspenderet i 2013 og 2014). Der er budgetteret med 2.150 klienter. KL's skøn, vedr. antallet af personer der mister retten til forsørgelse på grund af ny lovgivning, er anvendt her (500 personer). Udgifter til befordring samt 6 ugers selvvalgt uddannelse, konteres også på denne funktion.

Kontante ydelser

3.3 Ændringer i forhold til budget 2013-16

	2013	2014	2015	2016
<i>2013-priser i 1.000 kr.</i>				
Budgetoverslag i vedtaget budget 2012-2015	655.390,0	659.189,7	663.024,6	663.024,6
Byrådsbeslutninger	12.900,0	7.500,0	4.500,0	1.500,0
Budgetforlig	-5.400,0	-10.800,0	-10.800,0	-10.800,0
Sygedagpengemodtagere, reduktion i antal modtagere	-5.400,0	-10.800,0	-10.800,0	-10.800,0
Ændringer til basisbudget	-3.300,0	-3.300,0	-6.300,0	-9.300,0
Kontanthjælp, nedjustering af budget	-3.300,0	-3.300,0	-6.300,0	-9.300,0
Regnskabserfaringer	21.600,0	21.600,0	21.600,0	21.600,0
Forsikrede ledige – reduktion p.g.a. lovgivning	-26.400,0	-26.400,0	-26.400,0	-26.400,0
Kontanthjælp, bl.a. tilgang fra forsikrede ledige	36.000,0	36.000,0	36.000,0	36.000,0
Ledighedsydelse - 75 flere personer	7.400,0	7.400,0	7.400,0	7.400,0
Sygedagpenge - 75 flere personer	7.300,0	7.300,0	7.300,0	7.300,0
Revalidering, reduktion med 25 personer	-3.900,0	-3.900,0	-3.900,0	-3.900,0
Kontanthjælp udlændinge – større udgift pr. md. i.f.m. afskaffelse af starthjælp	3.200,0	3.200,0	3.200,0	3.200,0
Forsikrede ledige, teknisk korrektion	-2.000,0	-2.000,0	-2.000,0	-2.000,0
Øvrige byrådsbeslutninger				
Omplaceringer	-354,3	-354,2	-354,2	-354,2
Budgetopfølgning pr. 30.9.2011	-354,3	-354,3	-354,3	-354,3
Tekniske korrektioner	0,0	0,1	0,1	0,1
Vedtaget budget 2013-2016	667.935,7	666.335,5	667.170,4	664.170,4

4. Nøgletal, takster m.m.

Ledighedsydelse. Årlige bruttodriftsudgifter i kr. pr. 18-59 årig

Faste 2011 priser	Regnskab	Regnskab	Regnskab	Regnskab	Budget
	2008	2009	2010	2011	2012
Herning	246	374	570	762	735
Holstebro	741	907	922	903	726
Horsens	987	1283	1652	1955	2017
Randers	1196	1189	1419	1441	1192
Silkeborg	890	966	1089	1091	860
Skrive	897	1271	1339	1042	798
Viborg	702	824	1174	1402	1168

Kontante ydelser

Revalidering. Årlige bruttodriftsudgifter i kr. pr. 18-59 årig

Faste 2011 priser	Regnskab 2008	Regnskab 2009	Regnskab 2010	Regnskab 2011	Budget 2012
Herning	965	950	652	544	546
Holstebro	1330	1166	995	693	847
Horsens	1449	1184	971	769	679
Randers	2214	1724	1422	710	672
Silkeborg	1362	1327	1149	1000	1187
Skrive	1471	1259	1190	959	1363
Viborg	855	837	825	734	820

Kontanthjælp. Passiv forsørgelse. Årlige nettodriftsudgifter i kr. pr. 18-64 årig

Faste 2011 priser	Regnskab 2008	Regnskab 2009	Regnskab 2010	Regnskab 2011	Budget 2012
Herning	759	936	1036	1228	1217
Holstebro	862	778	889	863	950
Horsens	1484	1749	1657	2312	2478
Randers	415	501	310	1606	1592
Silkeborg	1317	1447	1516	1914	1402
Skrive	525	509	430	1071	501
Viborg	1103	1267	1017	1211	757

Kontanthjælp. Aktiverede kontanthjælpsmodtagere.

Årlige nettodriftsudgifter i kr. pr. 18-64 årig

Faste 2011 priser	Regnskab 2008	Regnskab 2009	Regnskab 2010	Regnskab 2011	Budget 2012
Herning	261	370	523	947	1035
Holstebro	459	586	637	1120	1266
Horsens	516	616	800	1233	1098
Randers	995	1142	1318	1723	1391
Silkeborg	376	509	557	988	786
Skrive	587	838	1070	1275	1725
Viborg	250	355	637	1232	1454

Sygedagpenge. Årlige nettodriftsudgifter i kr. pr. 18-64 årig

Faste 2011 priser	Regnskab 2008	Regnskab 2009	Regnskab 2010	Regnskab 2011	Budget 2012
Herning	1961	2404	2432	2564	2398
Holstebro	2033	2031	2258	2377	2546
Horsens	2931	2745	2871	2640	2804
Randers	3547	2911	3053	2918	2616
Silkeborg	2460	2602	2777	2853	2507
Skrive	2565	2591	2354	1891	2738
Viborg	2788	2897	2741	2865	2866

Socialudvalget

Bevillingsområde 4.1

Forebyggende foranstaltninger for
børn og unge

Beskrivelse af området
Indsatsområder
Hovedtal

Forebyggende foranstaltninger og anbringelse af børn og unge med handicap

1. Beskrivelse af området

Nedenstående tabel viser hvilke områder, der er omfattet af bevillingen. Desuden vises budgetbeløbene for 2013:

Mio kroner	Udgift	Indtægt	Netto
1.10 Særlige dagtilbud og særlige klubber	13,4	-11,3	2,1
1.11 Døgninstitutioner, opholdssteder mv.	32,0	-14,3	17,7
1.12 Merudgiftskompensationer mv.	33,1	-16,5	16,6
1.13 Plejefamilier/opholdssteder	21,6	0,0	21,5
1.14 Forebyggende foranstaltninger	20,2	0,0	20,2
1.15 Særligt tilrettelagt ungdomsuddannelse	13,3	0,0	13,3
Total udgift	133,6	-42,1	91,5

Tabellen viser, at der samlet set er budgetteret med udgifter for 133,6 mio. kr. i 2013. Der forventes indtægter for 42,1 mio. kr., hvilket giver en samlet nettoudgift på 91,5 mio. kr.

1.10 Særlige dagtilbud og særlige klubber

Området indeholder drift af Lucernevejens børnehave under Børnecenter Randers og de tilsvarende indtægter fra salg af pladser, så driften af Lucernevejens Børnehave går i 0. De øvrige udgifter på området stammer fra diverse mindre puljer.

1.11 Døgninstitutioner

Døgninstitutioner for børn og unge med betydelig og varigt nedsat fysisk og/eller psykisk funktionsevne, samt børn med gennemgribende udviklingsforstyrrelser. Det drejer sig om de døgnpladser der købes ved os selv på Børnecenter Randers og pladser der købes i Regionen eller i andre kommuner.

1.12 Sociale formål, merudgiftskompensation

Det drejer sig om nødvendige merudgifter i forbindelse med et handicappet barn f.eks. udgifter til hjælpemidler, særlige fritidsforanstaltninger, særlig transport, hjemmepasningsordning m.m.

Desuden vedrører det dækning af tabt arbejdsfortjeneste til forældre, der passer deres barn i hjemmet som følge af barnets nedsatte funktionsevne.

1.13, 1.14 Familiepleje og forebyggende foranstaltninger

Det drejer sig om en lang række tilbud med forskelligt formål, tyngde og indsats.

Af tungere og mere vedvarende foranstaltninger drejer det sig om "plejefamilier" og "private opholdssteder" samt de tilhørende ydelser.

Af lettere foranstaltninger drejer det sig om "aflastning" af familier med handicappede børn, støtte- og kontaktpersoner, udredninger af børn m.m.

1.15 Særlig tilrettelagt ungdomsuddannelse

Efter lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov tilbyder kommunen uddannelse og undervisning for personer med særlige behov. Målgrupperne er primært udviklingshæmmede. Dvs. personer med varigt og betydeligt nedsatte funktionsevner, personer som har pådraget sig en varig ikke fremadskridende hjerneskade samt unge 16–25 årige med særlige behov, som ikke kan profitere af det eksisterende uddannelsessystem.

Randers kommune driver Center for Specialundervisning for Voksne (CSV).

2. Det vil vi i 2013 (indsatsområder)

2.1 Kvalitetsmål

Forebyggende foranstaltninger og anbringelser af børn og unge med handicap

Videreførelse af kvalitetsmodellen:

Kvalitetsmodellen på det sociale område er implementeret med de seks første standarder, henholdsvis kommunikation, brugerinddragelse, individuelle planer, kompetenceudvikling, arbejdsmiljø og ledelse. I 2013 skal de næste tre ydelsesstandarder for henholdsvis utilsigtede hændelser, medicin håndtering og magtanvendelse implementeres.

Der gøres status for, hvor langt kommunen er nået med at opfylde kvalitetsmålene i forbindelse med regnskab 2013.

Børnecenter Randers

Implementering af brugen af IPAD på bruger niveau

Inden udgangen af 2013 skal alle medarbejdere kunne benytte IPAD på brugerniveau blandt andet til brug ved scan koder til arbejdsgange.

Videreførelse af kvalitetsmodellen:

Kvalitetsmodellen på det sociale område er implementeret med de seks første standarder, henholdsvis kommunikation, brugerinddragelse, individuelle planer, kompetenceudvikling, arbejdsmiljø og ledelse. I 2013 skal de næste tre ydelsesstandarder for henholdsvis utilsigtede hændelser, medicin håndtering og magtanvendelse implementeres.

2.2. Øvrige indsatsområder

Rentabilitet og faglig tyngde

På det forholdsvis lille børneområde vil der i 2013 vil der være et fortsat fokus på den udfordring, der ligger i at bevare både rentabiliteten og den faglige tyngde på området. En udbygning af den faglige tyngde vil finde sted fra 2014, hvor vi overtager driften af Mellerup Skolehjem fra Regionen.

Socialudvalgets generelle milepæle:

- Sammenhæng og helhed i den kommunale indsats
 - unge,
 - misbrug
 - handicap og
 - sammenhæng til andre områder

- Fokus på forebyggelse i bredeste forstand
 - Børn
 - Familie
 - Misbrug
 - Etniske problemer
 - Bolig
 - Uddannelse
 - Beskæftigelse

Forebyggende foranstaltninger og anbringelse af børn og unge med handicap

- Frivilligområdet
 - Netværksdannelse
 - Bred forstand
- Understøtte de generelle uddannelsespolitiske uddannelser
 - STU
 - Tidlig opsporing i forhold til de kognitivt handicappede
- Sammenhængende indsats i forhold til socialt udsatte
 - Misbrugere
 - Psykisk syge
- Øget fokus på lokale tilbud
- Behov for innovation på grund af stram økonomi

3. Tal og forudsætninger

Nedenfor vises en række overordnede budgettal på driften.

3.1 Hovedtal på driften

Nedenstående tabel viser udviklingen på driftssiden fra regnskab 2011 og frem til 2016:

Drift, mio. kroner (netto, 2013 PL)	Regnskab 2011	Budget 2012	Budget 2013	Budget 2014	Budget 2015	Budget 2016
1.10 Særlige dagtilbud og særlige klubber	-2,5	-9,4	2,1	2,1	2,1	2,1
1.11 Døgninstitutioner, opholdssteder mv.	16,2	29,6	17,7	17,7	17,7	17,7
1.12 Merudgiftskompensationer mv.	17,4	16,5	16,5	16,5	16,5	16,5
1.13 Plejefamilier/opholdssteder	23,9	21,6	21,5	21,5	21,5	21,5
1.14 Forebyggende foranstaltninger	19,5	20,2	20,2	20,2	20,2	20,2
1.15 Særligt tilrettelagt ungdomsuddannelse	12,8	13,3	13,3	13,3	13,3	13,3
Total udgift	87,3	91,8	91,4	91,4	91,4	91,4

Tabellen viser, at der ikke er stigning i budgettet fra 2012 til 2013.

Udgiften til Lucernevejens Børnehaven er i 2012 placeret under punkt 1.11.

3.1.2 Budgetforliget

I budgettet er indregnet en reduktion på 450.000 kr. som følge af lukning af køkken på Børnecenter Randers.

3.2 Budgetforudsætninger

3.2.1 Tildelingsmodel

Der er en generel budgetmodel for myndighedsområdet, der baserer sig på at et egentligt dispositionsregnskab, hvor grundlaget er antallet af ydelser og prisen for disse ydelser. Det er der ved mulighed for at opstille myndighedsbudgettet som "mængde gange pris" og på den måde samtidig gode muligheder for at følge med i udviklingen i forhold til antallet af brugere af bestemte ydelser, prisen på ydelserne og andre relevante forskydninger.

Budgetmodellen er brugt i forhold til fordelingen af budgettet på relevante områder.

Forebyggende foranstaltninger og anbringelse af børn og unge med handicap

3.2.2 Demografi

Der er indarbejdet en "demografimodel" som opdateres og reguleres årligt i forhold til de faktiske borgere, der modtager tilbud, så der til en hvis grad tages højde for andelen af personer i de forskellige aldersgrupper og den gennemsnitlige omkostning i disse aldersgrupper. Modellen er indarbejdet under Voksne med særlige behov (bevillingsområde 4.2).

3.3 Ændringer i forhold til budget 2013-16

Nedenstående tabel viser de ændringer, der er sket fra budget 2012 til 2013 opdelt efter om der er tale om byrådsbeslutninger, lovændringer osv.

Ændringer fra budget 2012-15 til budget 2013-16

	2013	2014	2015	2016
<i>2013-priser i 1.000 kr.</i>				
Budgetoverslag i vedtaget budget 2012-2015	91.939,9	91.934,6	91.934,7	91.934,7
Ændringer til budgetoverslagsår 2013-16				
Budgetforlig	-502,5	-514,9	-514,9	-514,9
Ingen prisfremskrivning	-14,3	-14,3	-14,3	-14,3
Kørselsgodtgørelse, lavere takster	-9,7	-9,7	-9,7	-9,7
Indkøbsbesparelse	-12,0	-24,4	-24,4	-24,4
Børnecenter Randers, lukning af køkken	-450,0	-450,0	-450,0	-450,0
Ændret lønfremskrivning jf KL	-16,5	-16,5	-16,5	-16,5
Tekniske korrektioner	-200,0	-200,0	-200,0	-200,0
Besparelse på moms	-200,0	-200,0	-200,0	-200,0
Øvrige byrådsbeslutninger:				
Omlaceringer	100,0	100,0	100,0	100,0
Budgetopfølgning 31.3 fra 2.4	100,0	100,0	100,0	100,0
Øvrige ændringer	52,3	52,3	52,3	52,3
Udmøntning af puljer				
Servicerammen				
Tjenestemænd	52,3	52,3	52,3	52,3
Ændringer i alt	-550,2	-562,6	-562,6	-562,6
Vedtaget budget 2013-2016	91.389,7	91.372,0	91.372,1	91.372,1

4. Nøgletal, takster m.m.

4.1 Nøgletal

BØRN OG UNGE MED SÆRLIGE BEHOV

Forebyggende foranstaltninger – Handicappede børn.

Årlige nettodriftsudgifter i kr. pr. 0-22 årig

Faste 2012 priser	Regnskab 2008	Regnskab 2009	Regnskab 2010	Regnskab 2011	Budget 2012
Herning	715	685	563	509	481
Holstebro	-	-	577	571	725
Horsens	488	563	779	544	683
Randers	623	1.025	811	702	744
Silkeborg	334	696	562	728	895
Skive	-	-	-	-	-
Viborg	-	-	-	-	-

Note: Funktion 5.28.21 og del af 5.35.40, der vedrører børn og unge (SEL §11, stk. 2 og 3)

Skive og Viborg har ikke fordelt udgifterne mellem handicappede og udsatte børn – de samlede udgifter er angivet i tabel 8c.

Døgnpleje og døgninstitutioner – Handicappede børn.

Årlige nettodriftsudgifter i kr. pr. 0-22-årig

Faste 2012 priser	Regnskab 2008	Regnskab 2009	Regnskab 2010	Regnskab 2011	Budget 2012
Herning	472	819	1.235	1.126	1.072
Holstebro	-	-	1.831	1.763	1.756
Horsens	883	946	1.553	1.414	1.324
Randers	2.322	2.444	1.850	1.530	1.445
Silkeborg	1.514	1.483	1.413	1.112	882
Skive	-	-	-	-	-
Viborg	-	-	-	-	-

Note: Funktionerne 5.28.20, 5.28.23 og 5.28.24 og 5.22.07. Refusionssatsen for særligt dyre enkeltsager er nedsat over årene, og der kan således ikke sammenlignes over årene. Refusion for særligt dyre enkeltsager konteres fra 2012 på funktion 5.22.07. Skive og Viborg har ikke fordelt udgifterne mellem handicappede og udsatte børn - de samlede udgifter er angivet i tabel 8e. Horsens har ikke opdelt indtægten på 5.22.07 mellem udsatte og handicappede børn. Hele indtægten medtages under handicappede børn.

Forebyggende foranstaltninger og anbringelse af børn og unge med handicap

4.2 Oversigt over aftaleenheder

Aftaleenhed	Beskrivelse
Børnecenter Randers	<p>Aftaleenheden opererer inden for lov om social service under flg. Paragraffer</p> <ul style="list-style-type: none"> • 24 pladser heraf 8 aflastningspladser for børn med betydelig og varig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne i alderen 0-25 år,(dette budget vedr. dog kun 0-18 år) samt børn med gennemgribende udviklings forstyrrelser (SEL § 67 stk. 1-3) • Over 18 årige (SEL § 107) • 20 specialbørnehavepladser for børn med betydelig og varig nedsat funktionsevne samt gennemgribende udviklingsforstyrrelser i alderen 0-7 år (SEL § 32) • Hjemmepasserordning for forældre til børn af ovennævnte målgrupper. Typisk familier der ikke er tilknyttet Børnecenter Randers på anden måde (SEL § 41)

Socialudvalget

Bevillingsområde 4.2

Tilbud til voksne med særlige behov
(handicap, misbrug, psykiatri)

Beskrivelse af området
Indsatsområder
Hovedtal

Tilbud til voksne med særlige behov (handicap, misbrug og psykiatri)

1. Beskrivelse af området

Nedenstående tabel viser hvilke områder, der er omfattet af bevillingen. Desuden vises budgetbeløbene for 2013:

Mio kroner	Udgift	Indtægt	Netto
1.10 BPA	28,6	-1,6	27,0
1.11 Udlejningsboliger	0,0	-5,9	-5,9
1.12 Voksen bo	265,5	-37,5	228,0
1.13 Midlertidige botilbud	45,9	-12,8	33,1
1.14 Bostøtte	19,2	-0,5	18,8
1.15 Kontaktperson- og ledsagerordninger	6,9	0,0	6,9
1.16 Beskyttet beskæftigelse & aktivitets- og samværstilbud	78,0	-23,4	54,6
1.17 Kompenserende specialundervisning	4,7	-1,1	3,6
1.18 Merudgiftskompensationer	5,7	-2,8	2,8
1.19 Alkoholbehandling og stofmisbrugsbehandling	17,6	-0,2	17,4
1.20 Øvrige udgifter	3,5	0,0	3,5
1.21 Øvrige sociale formål	5,6	-0,9	4,7
Total udgift	481,3	-86,7	394,6

Tabellen viser, at der samlet set er budgetteret med udgifter for 481,3 mio. kr. og indtægter for 86,7 mio. kr. i alt netto 394,6 mio. kr.

1.21 Øvrige sociale formål var tidligere et særskilt politisk område (4.5), som nu er lagt her ind under 4.2, Tilbud til voksne med særlige behov.

1.10 BPA

Efter SL §96 yder kommuner et tilskud til dækning af udgifter ved ansættelse af hjælpere til pleje, overvågning og ledsagelse til personer med betydeligt og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. Modtageren af tilskuddet skal være i stand til selv at administrere hjælpeordningen, herunder at ansætte den nødvendige hjælp.

1.12 og 1.13 og 1.14 Voksen Bo

Handicap

Efter SL § 85, § 107, 108 sikrer kommunen midlertidig og længevarende bo-ophold eller bostøtte for voksne personer, der har betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, eller som har særlige sociale problemer. I boligerne yder kommunen omfattende hjælp til almindelige, daglige funktioner, pleje, omsorg eller behandling. Randers Kommune har besluttet at indføre et nærhedsprincip på området, således at borgere på sigt skal kunne forvente altid at modtage et botilbud i nærmiljøet, med mindre faglige hensyn taler for andet. Budgettet består af køb af pladser i tilbud, hvor Randers Kommune er driftsherre og køb af pladser i andre kommuner og regioner.

Psykiatri

Kommunen råder over en række boliger for personer med psykiatriske lidelser, og udgifterne omfatter driften af disse.

Botilbud til voksne med særlige behov er Åbo og Blommevej, hvor beboerne ud over en sindslidelse har misbrugs – eller sociale problemer.

Herudover dækker udgifterne også støtte i eget hjem efter servicelovens § 85.

Misbrug. Botilbud m.v. til personer med særlige problemer

Ovennævnte omfatter udgifter til køb af pladser på forsorghjem - herunder egne pladser på

Tilbud til voksne med særlige behov (handicap, misbrug og psykiatri)

forsorgshjemmet Hjørnестenen i Randers. Udgifter til disse tilbud refunderes med 50% fra staten.

Under dette område henhører også køb af pladser på Randers kommunes bo- og aktivitetstilbud Ladegården samt køb af pladser på Blå Kors samt andre alkoholrelaterede døgnophold og bostøtte. Udgifter til beskyttet beskæftigelse til personer med sociale problemer er ligeledes placeret her. Desuden er budgettet til Perron 4 placeret i denne gruppe.

1.15 Kontaktperson og ledsagerordning

- Efter §97 i SL tilbyder kommunen 15 timers ledsagelse om måneden til personer, der ikke kan færdes alene på grund af betydeligt og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne.
- Efter §98 og §99 i SL skal kommunen stille kontaktpersoner og støttekontaktpersoner til rådighed for personer, som er døvblinde, personer med et stof- eller alkoholmisbrug og til personer med særlige sociale problemer, som ikke har eller kan opholde sig i egen bolig.
- Det gives i vid udstrækning støtte i eget hjem til personer med psykiatriske lidelser.

1.16 Beskyttet beskæftigelse og aktivitets og samværstilbud

Efter §103 og 104 i SL tilbyder kommunen beskyttet beskæftigelse til personer, som på grund af betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, særlige sociale problemer eller psykiske lidelser ikke kan opnå eller fastholde beskæftigelse på normale vilkår på arbejdsmarkedet. Kommunen tilbyder herforuden aktivitets- og samværstilbud til målgruppen, hvor formålet er opretholdelse eller forbedring af personlige færdigheder eller af livsvilkårene. Randers kommune har besluttet at indføre et nærhedsprincip på området, således at borgere på sigt skal kunne forvente altid at modtage et dagtilbud i nærmiljøet med mindre faglige hensyn taler for andet.

1.17 Kompenserende specialundervisning

Efter lov om kompenserende specialundervisning for voksne tilbyder kommunen uddannelse og undervisning for personer med særlige behov. Målgrupperne er personer over skolealderen, der ikke kan profitere af den øvrige almindelige uddannelse. Dvs. personer med varigt og betydeligt nedsatte funktionsevner, personer som har pådraget sig en varig ikke fremadskridende hjerne-skade samt unge 16–25 årige med særlige behov, som ikke kan profitere af det eksisterende uddannelsessystem.

Randers kommune driver Center for Specialundervisning for Voksne (CSV).

1.18 Sociale formål, dækning af nødvendige merudgifter

Efter §100 i SL yder kommunen dækning af nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse til personer med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne.

1.19 Alkohol- og stofmisbrugsbehandling

Alkohol

Efter Sundhedslovens § 141, skal kommunen tilbyde vederlagsfri behandling til alkoholmisbrugere. Tilbuddet skal gives inden 14 dage efter henvendelse. Budgettet består udover ambulante behandling også af længerevarende døgnbehandling ofte i private døgnbehandlingstilbud.

Stofmisbrug

Efter Servicelovens § 81 og § 101 skal kommunen tilbyde en særlig indsats til bl.a. voksne med særlige sociale problemer herunder stofafhængighed. Konkret skal kommunen tilbyde behandling til stofmisbrugere. Tilbuddet skal gives inden 14 dage efter henvendelse. Derudover indeholder delområdet køb af pladser på socialpædagogiske opholdssteder til personer, hvor misbrug ikke er hovedproblemet.

Tilbud til voksne med særlige behov (handicap, misbrug og psykiatri)

1.21 Øvrige sociale formål

- Der ydes støtte til frivilligt socialt arbejde jvf. Lov om social service pgf. 18, almene tilskud jvf. pgf. 79 i Lov om social service samt Øvrige sociale tilskud. Midlerne uddeles hovedsageligt til frivillige organisationer og foreninger efter ansøgning til Socialudvalget.
- Der ydes tilskud til midlertidigt husly efter pgf. 80 i Lov om social service.
- Området indeholder udgifter til tinglysningsafgift pålagt kommunen i forbindelse med lån til ejendomsskatter og boligydelsesslån.
- Der ydes tilskud til boliger til integration af udlændinge, huslejetab m.v.

Tilbuddene – udførerområdet:

Der er på hele udførerdelen af området lavet en struktur, der betyder en samling af aftaleenhederne i nogle større områder, for at opnå nogle stor-/samdriftsfordele. Områderne er samlet på følgende måde:

Det Matrikelløse område:

Den matrikelløse indsats omfatter den indsats, som har til formål at støtte personer, som har problemer enten i form af psykisk sårbarhed, misbrug eller funktionsnedsættelser som handicappede, til et mere selvstændigt liv.

Indsatsen vedrører bostøtte i eget hjem efter SEL § 85, som er samlet dels i Randers by, i Øster Tørslev og Langå. Bostøtten er opdelt i teams, som er specialiseret til målgrupperne: senhjerneskadede, udviklingsforstyrrede, aspergere, mennesker med sindslidelser, unge med sindslidelser og udsatte borgere.

Derudover er SKP ordningen (den opsøgende støtte-kontakt personordning), efter SEL 99 og samværstilbudene efter SEL 104 (Løvetand, Den grønne Gren, Unge Gruppen, samværstilbudene i Øster Tørslev og Langå, Klub 85, Caféen for hjerneskadede og caféen for udviklingsforstyrrede) samlet her. samarbejdet i forhold til andre aktører som fx Ildræt for sindslidende, Lavia, Lille skole for Voksne og projekt Følgesvend er også tilknyttet det Matrikelløse område.

Voksen Bo:

Voksen Bo dækker botilbud efter SEL §§ 107, 108, 110 og boliger efter lov om almene boliger, hvor støtten gives efter § 85. Indsatsen vedr. pædagogisk støtte, pleje og omsorg til mennesker med betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer. Indsatsen ydes til voksne med et mere varigt og omfattende behov end den indsats der ydes i det matrikelløse område. Tilbudene er samlet i mindre enklaver målrettet målgrupperne: Botilbud til udviklingshæmmede, multihandicappede og autister, botilbud til sindslidende, botilbud til udsatte i kommunalt regi og botilbud til udsatte i selvejende institutioner samt plejeboliger for misbrugere (selvejende).

Dagbeskæftigelse:

Området dækker beskyttet beskæftigelse efter SEL § 103, som er sociale tilbud til mennesker, der ikke kan opnå eller fastholde beskæftigelse på normale vilkår på arbejdsmarkedet. Det udføres via CBR, Nyholm og andre aktører (Bifrost, Gaia og partnerskaber)

Desuden drejer det sig om ydelser til jobcentre vedrørende arbejdsmarkedsparathed og virksomhedsrettede tilbud målrettet målgrupperne.

Derudover tilbydes også samværstilbud efter SEL § 104 til udviklingshæmmede og senhjerneskadede samt undervisning efter lov om kompenserende specialundervisning (STU og senhjerneskadeundervisningen) samt undervisning fra anden aktør.

Behandling:

Alkoholbehandling (ambulant- og døgnbehandling) gives efter Sundhedslovens § 141 og forpligter kommune til at tilbyde gratis behandling af alkoholmisbrugere indenfor 14 dage efter henvendelse. Der er tale om forskellige typer af behandling og rådgivning i forhold til borgere og konsulentfunktion.

Stofmisbrugsbehandlingen sker efter SEL §§ 81 og 101, som er kommunes forpligtelse til at tilbyde en særlig indsats til bl.a. voksne med særlige sociale problemer, herunder stofafhængighed. Kommunen skal indenfor 14 dage efter henvendelse tilbyde behandling. Stofmisbrugsbehandlingen har både fokus på den længerevarende indsats og substitutionsbehandling og borgere, især unge, der er på vej ind i et misbrug.

2. Det vil vi i 2013 (indsatsområder)

Fælles for hele socialområdet vil der i 2013 være fortsat fokus på økonomi og på tilpasning af budgetter til øget udgiftspres. Der vil være fokus på at udnytte de fordele, der er ved at være samlet i én organisation i forhold til én fælles indgang via én myndighedsafdeling, fælles kompetenceudvikling på tværs ved udnyttelse af de kompetencer, der er i organisationen, fortsat fokus på velfærdsteknologi, fælles strategi i forhold til projekter mv.

2.1 Kvalitetsmål**Voksen bo***Bolighandlingsplan:*

I løbet af 2013 og inden udgangen af 2014 skal alle boliger til voksne inden for området leve op til følgende krav:

- Det skal være muligt at kunne benytte kørestol
- Der skal være separat toilet og badeværelse
- Der skal minimum være 2 rum

Undtaget for disse krav er boliger, hvor der er en objektiv grund til at boligerne ikke skal indeholde kravene, eksempelvis ungdomsboliger.

Implementering af psykiatriplan:

Ultimo 2012 vedtager byrådet en plan for psykiatriområdet.

Hovedfokus i psykiatriplanen er at omlægge indsatsen således at flest mulige psykisk sårbare kommer sig. I 2013 skal implementeringen af psykiatriplanen igangsættes på tilbuddene. I 2013 skal 10% flere borgere end i 2012 med en psykisk lidelse indgå i et rehabiliteringsforløb.

Videreførelse af kvalitetsmodellen:

Kvalitetsmodellen på det sociale område er implementeret med de seks første standarder, henholdsvis kommunikation, brugerinddragelse, individuelle planer, kompetenceudvikling, arbejdsmiljø og ledelse. I 2013 skal de næste tre ydelsesstandarder for henholdsvis utilsigtede hændelser, medicinbehandling og magtanvendelse implementeres. Forslag til ny tilsynsmodel kendes endnu ikke, men kan evt. ændre på videreførelsen af kvalitetsmodellen.

Indførelse af velfærdsteknologier/ IKT redskaber:

I 2012 har der været fokus på afprøvning af velfærdsteknologi /IKT redskaber på tilbuddene med henblik på at fremme brugen af disse redskaber. Som opfølgningen på dette udviklingsar-

Tilbud til voksne med særlige behov (handicap, misbrug og psykiatri)

bejde skal tilbuddene afhængig af den enkelte målgruppe i 2013 gennemføre konkrete projekter indenfor brugen af "skype-nattevagt", robotstøvsuger mv.

Hjørnestenen:

Der skal gennemføres tiltag således at målet om en maks. opholdsperiode for borgerne på 3. måneder nås.

Det specialiserede dagområde

Samarbejde mellem forvaltningerne:

I 2012 er der etableret et tværgående samarbejde mellem de forvaltninger der yder indsatser over for borgere med senhjerneskade. Samarbejdet evalueres ultimo 2013 og resultatet af evalueringen skal være en forbedret indsats over for den enkelte borger med senhjerneskade.

Indførelse af velfærdsteknologier/ IKT redskaber:

I 2012 har der været fokus på afprøvning af velfærdsteknologi /IKT redskaber på tilbuddene med henblik på at fremme brugen af disse redskaber. Som opfølgningen på dette udviklingsarbejde skal tilbuddene afhængig af den enkelte målgruppe i 2013 gennemføre konkrete projekter indenfor brugen af videostøtte, mobilapp, mv.

Videreførelse af kvalitetsmodellen:

Kvalitetsmodellen på det sociale område er implementeret med de seks første standarder, henholdsvis kommunikation, brugerinddragelse, individuelle planer, kompetenceudvikling, arbejdsmiljø og ledelse. I 2013 skal de næste tre ydelsesstandarder for henholdsvis utilsigtede hændelser, medicinhåndtering og magtanvendelse implementeres. Forslag til ny tilsynsmodel kendes endnu ikke, men kan evt. ændre på videreførelsen af kvalitetsmodellen.

Den matrikelløse indsats

Øget brug af gruppebaseret bostøtte og IKT:

- I forhold til 2012 skal en større del af bostøtten gives gruppebaseret
- I forhold til 2012 skal en større del af bostøtten gives via videosamtaler og mobilteknologi.

Videreførelse af kvalitetsmodellen:

Kvalitetsmodellen på det sociale område er implementeret med de seks første standarder, henholdsvis kommunikation, brugerinddragelse, individuelle planer, kompetenceudvikling, arbejdsmiljø og ledelse. I 2013 skal de næste tre ydelsesstandarder for henholdsvis utilsigtede hændelser, medicinhåndtering og magtanvendelse implementeres. Forslag til ny tilsynsmodel kendes endnu ikke, men kan evt. ændre på videreførelsen af kvalitetsmodellen.

Implementering af psykiatriplan:

Ultimo 2012 vedtager byrådet en plan for psykiatriområdet.

Hovedfokus i psykiatriplanen er at omlægge indsatsen således at flest mulige borgere med psykiske lidelser kommer sig. I 2013 skal implementeringen af psykiatriplanen igangsættes på tilbuddene. I 2013 skal 10% flere borgere end i 2012 med en psykisk lidelse indgå i et rehabiliteringsforløb.

Misbrugscentret

Inden udgangen af 2013 skal der være udarbejdet servicemål for alle ydelser samt arbejds- gangsbeskrivelser.

Tilbud til voksne med særlige behov (handicap, misbrug og psykiatri)

Alkoholområdet:

- Når en borger henvender sig til alkoholbehandling tilbydes første udredende samtale inden for 14 dage.
- Udredning ved hjælp af Servicestyrelsens monitoringskema ASI foreligger indenfor 30 dage efterfølgende.

Socialafdelingen(myndighed)

- Når en borger henvender sig til socialrådets myndighedsafdeling bliver borgeren kontaktet senest 10 dage efter henvendelsen.

Der gøres status for, hvor langt kommunen er nået med at opfylde kvalitetsmålene i forbindelse med regnskab 2013.

2.2. Øvrige indsatsområder

Specifikt på de 3 hovedområder vil der i 2013 bl.a. være fokus på:

Handicapområdet:

CSV flytter til Hald Kærby. Senhjernesgadeundervisningen omlægges samtidigt til et tilbud, der er en kombination af undervisning, aktivitet – bl.a. café og bostøtte.

I forhold til **socialt udsatte borgere** vil der i 2013 være fokus på:

Behandlingsområdet

I 2013 arbejdes der med fortsat at udvikle samarbejdet mellem de to afdelinger under Rusmiddelcenter Randers. Desuden arbejdes der med udvikling af samarbejdet i forhold til andre relevante afdelinger i kommunen. Her arbejdes især med udvikling af den korterevarende behandling og indsatsen overfor unge med misbrugsproblemer.

Hjemløse

Med udgangen af 2012 falder midlerne fra regeringens hjemløsestrategi bort. I 2012 og 2013 arbejdes der derfor med en prioritering af, hvilke af hjemløseplanens indsatser, der skal fortsætte og i hvilken form dette skal ske.

Socialudvalgets generelle milepæle er følgende:

- Sammenhæng og helhed i den kommunale indsats
 - unge,
 - misbrug
 - handicap og
 - sammenhæng til andre områder
- Fokus på forebyggelse i bredeste forstand
 - Børn
 - Familie
 - Misbrug
 - Etniske problemer
 - Bolig
 - Uddannelse

Tilbud til voksne med særlige behov (handicap, misbrug og psykiatri)

- Beskæftigelse
- Frivilligområdet
 - Netværksdannelse
 - Bred forstand
- Understøtte de generelle uddannelsespolitiske uddannelser
 - STU
 - Tidlig opsporing i forhold til de kognitivt handicappede
- Sammenhængende indsats i forhold til socialt udsatte
 - Misbrugere
 - Psykisk syge
- Øget fokus på lokale tilbud
- Behov for innovation på grund af stram økonomi

3. Tal og forudsætninger

Nedenfor vises en række overordnede budgettal på driften.

3.1 Hovedtal på driften

Nedenstående tabel viser udviklingen på driftssiden fra regnskab 2011 og frem til 2016:

Mio kroner	Regnskab 2011	Budget 2012	Budget 2013	Budget 2014	Budget 2015	Budget 2016
1.10 BPA			27,0	27,0	27,0	27,0
1.11 Udlejningsboliger			-5,9	-5,9	-5,9	-5,9
1.12 Voksen bo			228,0	223,7	225,8	228,5
1.13 Midlertidige botilbud			33,1	33,1	33,1	33,1
1.14 Bostøtte			18,8	18,8	18,8	18,8
1.15 Kontaktperson- og ledsagerordninger			6,9	6,9	6,9	6,9
1.16 Beskyttet beskæftigelse & aktivitets- og samværstilbud			54,6	54,5	54,5	54,5
1.17 Kompenserende specialundervisning			3,6	3,6	3,6	3,6
1.18 Merudgiftskompensationer			2,8	2,8	2,8	2,8
1.19 Alkoholbehandling og behandlingshjem			17,5	17,5	17,5	17,5
1.20 Øvrige udgifter 4.2			3,5	3,5	3,5	3,5
1.21 Øvrige sociale formål			4,7	3,7	3,7	3,7
Total udgift	399,6	407,3	394,6	389,2	391,3	394,0

Opdelingen af budgetposterne er ændret fra 2012 til 2013, hvorfor det kun er muligt at lave sammenligning mellem årene på totalerne.

Tilbud til voksne med særlige behov (handicap, misbrug og psykiatri)

3.12 Budgetforliget 2013-16

I budgettet er indlagt nedenstående ændringer som følge af budgetforliget:

1.000 kr.	2013	2014	2015	2016
Takstbesparelser på tilbuddene indenfor psykiatri- og ud-satteområdet	-650	-650	-650	-650
Køb af en plads mindre på Ladegården	-350	-350	-350	-350
Indførelse af at aktivitetstilbud for udviklingshæmmede over 65-årige foregår på botilbuddene	-2.500	-2.500	-2.500	-2.500
Rammebesparelse ved øget brug af velfærdsteknologi	-500	-500	-500	-500
Aftale med Region Midt om hjemtagelse af borgere fra Region Midts tilbud på Hinnerupkollegiet	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000
Forøgelse af sagsmængde pr. sagsbehandler på mis-brugsområdet ved hjælp af strammere styring af tidsplaner og behandlingsforløb	-850	-850	-850	-850
Omlægning af døgnbehandling til dagbehandling	-950	-950	-950	-950
Merbesparelse vedrørende nedlæggelse af værestedet i Fårup	-500	-500	-500	-500
Specialundervisning for voksne beskæres	-300	-300	-300	-300
Ændret uddannelsesniveau på døgntilbud	-400	-400	-400	-400
Reduktion af psykiatriske konsulentydelse på misbrugsom-rådet	-150	-150	-150	-150
Stordriftsfordele og samordning af de forskellige afdelinger vedrørende beskyttet beskæftigelse	-600	-600	-600	-600
Reduceringer i administration på dagområdet	-175	-175	-175	-175
Midler til boligsociale formål	-900	-900	-900	-900
Ingen prisfremskrivning	-486	-486	-486	-486
Lavere takster på kørselsgodtgørelse	-331	-331	-331	-331
Bedre indkøbsaftaler	-106	-212	-212	-212
Ændret lønfremskrivning iflg. KL's opgørelse	-147	-147	-147	-147
I alt	-10.895	-11.001	-11.001	-11.001

3.2 Budgetforudsætninger

3.2.1 Tildelingsmodel

Der er en generel budgetmodel for myndighedsområdet, der baserer sig på at et egentligt dispositionsregnskab, hvor grundlaget er antallet af ydelser og prisen for disse ydelser. Der er der- ved mulighed for at opstille myndighedsbudgettet som "mængde gange pris" og på den måde samtidig gode muligheder for at følge med i udviklingen i forhold til antallet af brugere af be- stemte ydelser, prisen på ydelserne og andre relevante forskydninger. Budgetmodellen er brugt i forhold til fordelingen af budgettet på relevante områder.

3.2.2 Demografi

Der er indarbejdet en "demografimodel" som opdateres og reguleres årligt i forhold til de fakti- ske borgere, der modtager tilbud, så der til en hvis grad tages højde for andelen af personer i de forskellige aldersgrupper og den gennemsnitlige omkostning i disse aldersgrupper.

Nedenstående tabel viser de beregnede demografireguleringer:

Tilbud til voksne med særlige behov (handicap, misbrug og psykiatri)

1.000 kr	2013	2014	2015	2016
0-14 årige	-186	-358	-499	-580
15-18 årige	298	386	179	128
19-23 årige	754	1.609	2.350	2.820
24-30 årige	787	1.313	2.432	4.151
31-40 årige	-1.540	-2.923	-3.895	-4.714
41-50 årige	644	1.266	1.094	706
51-60 årige	149	610	1.792	2.784
61-65 årige	-914	-1.731	-2.230	-2.263
66+ årige	1.268	2.461	3.463	4.342
I alt	1.260	2.633	4.685	7.374

Tabellen viser, at demografien medfører merudgifter på 1,3 mio. kr. fra 2012 til 2013. Ved sidste års budgetlægning var der forudsat en stigning på 2,9 mio. kr. fra 2012 til 2013. I forhold til sidste års budgetlægning er der således tale om en mindredgifter på 1,6 mio. kr. jf. tabellen i nedenstående afsnit 3.3.

3.3 Ændringer i forhold til budget 2012-15

	2013	2014	2015	2016
<i>2013-priser i 1.000 kr.</i>				
Budgetoverslag i vedtaget budget 2012-2015	409.159,9	405.910,4	409.752,1	409.752,1
Ændringer til budgetoverslagsår 2013-16				
Budgetforlig				
Ændringer jf. tabel i afsnit 3.12	-10.895,0	-11.000,6	-11.000,6	-11.000,6
Tekniske korrektioner				
Demografiregulering	-1.600,0	-3.646,0	-5.408,0	-2.719,0
Øvrige byrådsbeslutninger				
Omplaceringer	-1.929,3	-1.929,1	-1.929,2	-1.929,2
Mentorordning 2011 mv. til 3.1	-1.080,2	-1.080,0	-1.080,1	-1.080,1
ReMida, husleje og driftsmidler	-164,5	-164,5	-164,5	-164,5
Placering af CSV - overført fra 2.1	406,4	406,4	406,4	406,4
Besparelse vedr kørselskontor fra 1.1	-167,0	-167,0	-167,0	-167,0
Omlægning til mentor til 1.1	-500,0	-500,0	-500,0	-500,0
Stemme-taleområdet til 2.4	-424,0	-424,0	-424,0	-424,0
Øvrige ændringer				
Udmøntning af puljer	-105,8	-105,8	-105,8	-105,8
Energibesparelse	-33,0	-33,0	-33,0	-33,0
Energipulje (4.5)	-72,8	-72,8	-72,8	-72,8
Ændringer i alt	-14.530,1	-16.681,5	-18.443,6	-15.754,6
Vedtaget budget 2013-2016	394.629,8	389.229,0	391.308,5	393.997,5

Tilbud til voksne med særlige behov (handicap, misbrug og psykiatri)

4. Nøgletal, takster m.m.

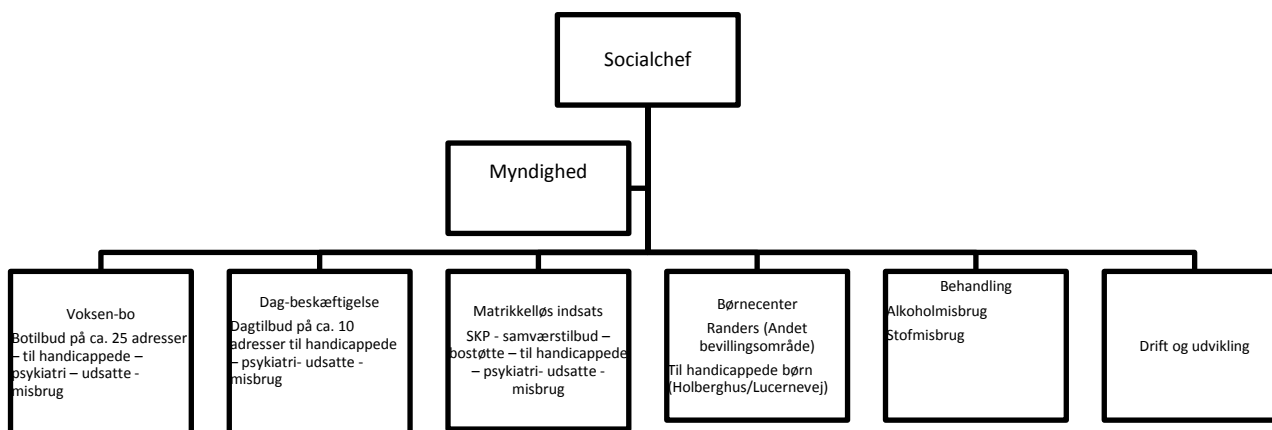
Borgerstyret Personlig Assistance (BPA)							
	Herning	Holstebro	Horsens	Randers	Silkeborg	Skive	Viborg
Udgifter i 2010 (1.000 kr.)	18.626	12.551	16.130	24.056	30.035	14.403	25.161
Årspladser	24	13	16	37	42	12	37
Pris pr. 1.000 indbyggere	349	355	310	408	551	495	438
Årspladser pr. 1.000 indbyggere	0	0	0	1	1	0	1
Gns. Pris pr. plads (1.000 kr.)	776	944	1.041	650	716	1.204	673

Dagtilbud i alt								
	Herning	Holstebro	Horsens	Randers	Silkeborg	Skive	Viborg	7-bygns
Udgifter i 2010 (1.000 kr.)	43.933	24.970	48.398	62.179	45.241	37.243	60.701	46.455
Årspladser	307	201	440	689	328	381	544	430
Pris pr. 1.000 indbyggere	823,94	706,84	930,78	1.053,62	830,41	1.280,69	1.056,57	976,48
årspladser pr. 1.000 indbyggere	5,76	5,68	8,47	11,67	6,02	13,11	9,46	9,07
Gns. Pris pr. plads (1.000 kr.)	143	124	110	90	138	98	112	112

Tilbud til voksne med særlige behov (handicap, misbrug og psykiatri)

Bostøtte/botilbud							
	Herning	Holstebro	Horsens	Randers	Silkeborg	Skive	Viborg
Udgifter i 2010 (1.000 kr.)	262.775	160.099	243.041	257.255	223.820	149.737	266.344
Årspladser	878	611	849	734	651	512	974
Pris pr. 1.000 indbyggere	4.928	4.532	4.674	4.359	4.108	5.149	4.636
Årspladser pr. 1.000 indbygge- re	16	17	16	12	12	18	17
Gns. Pris pr. plads (1.000 kr.)	299	262	286	350	344	292	273

4.2 Oversigt over aftaleenheder

Socialudvalget

Bevillingsområde 4.4

Områder der administreres af
Borgerservice

Beskrivelse af området
Indsatsområder
Hovedtal

Områder, der administreres af borgerservice

1. Beskrivelse af området

Nedenstående tabel viser hvilke områder, der er omfattet af bevillingen. Desuden vises budgetbeløbene for 2013:

Mio. kr.	Udgift	Indtægt	Netto
1.1 Andre sundhedsudgifter	4,6	0,0	4,6
1.2 Personlige tillæg	31,3	17,8	13,5
1.3 Førtidspension	771,0	284,9	486,1
1.4 Boligydelse	183,6	137,8	45,8
1.5 Boligsikring	69,5	34,8	34,7
I alt	1.060,0	475,3	584,7

Tabellen viser, at der samlet set er budgetteret med udgifter for 1.060,0 mio.kr. i 2013. Der forventes indtægter for 475,3 mio.kr., hvilket giver en samlet nettoudgift på 584,7 mio.kr.

Nedenfor gives en kort beskrivelse af ovennævnte områder:

1.1 Andre sundhedsudgifter

Sundhedsudgifter omfatter begravelseshjælp, som ydes afhængig af formuen i boet samt af befordringsgodtgørelse til pensionister til kørsel til egen læge eller speciallæge. Området er rammebelagt.

1.2 Personlige tillæg

Der ydes helbredstillæg til pensionister (excl. førtidspensionister tilkendt efter 1/1-03) afhængig af pensionistens formue- og indtægtsforhold. Der ydes transbestemte personlige tillæg baseret på en aktuel økonomisk vurdering. Der ydes supplement til pensionister med nedsat pension afhængig af formue- og indtægtsforhold.

1.3 Førtidspension

Førtidspensioner tilkendt i perioden 1/1-92 til 31/12-98 medfinansieres med 50 pct. af staten. Førtidspensioner tilkendt i perioden 1/1-99 til 31/12-02 medfinansieres med 35 pct. af staten. Førtidspensioner tilkendt efter 1/1-03 tilkendes som ét beløb uden tillæg og uden niveauer og medfinansieres med 35 pct. af staten. Dette betyder, at antallet af førtidspensionister med 35 % statsrefusion er stigende, mens antallet af førtidspensionister med 50 og 100 % er faldende.

Førtidspensionsreformen fra 01.01.2003 medfører derfor, at den kommunale udgift til området er generel stigende som følge af lavere refusionsprocenter.

Der sker kompensation for merudgiften over bloktilskuddet med Randers' forholdsmæssige andel af den samlede kompensation, hvilket dog ikke medfører fuld udligning, da Randers kommune ligger over landsgennemsnittet.

Økonomi- og Indenrigsministeriet opgør kommunale nøgletal for bl.a. Førtidspensionister pr. 100 af de 15-64/66 årige. Af disse fremgår, at landsgennemsnittet er steget fra 6,5 til 6,6 personer i perioden 2008 til 2012. De tilsvarende antal for Randers kommune er steget fra 7,7 til 8,4 personer – se tabel under afsnit 4. Nøgletal.

Reglerne i forbindelse med førtidspensionsreformen fra 01.01.2003 betyder, at for hovedparten af nye førtidspensionister, som tildeles boligsikring, sker dette efter de almindelige gældende regler.

Områder, der administreres af borgerservice

2. Det vil vi i 2013 (indsatsområder)

Regeringen og KL indgik i juni 2010 endelig aftale om at samle dele af den objektive sagsbehandling i fem centre med start i efteråret 2012.

Det er den nye myndighed Udbetaling Danmark, som overtager ansvaret for sagsområderne, som forestår udbetalingerne og som efterfølgende opkræver den kommunale andel hos kommunerne.

Af de opgaver, som hidtil administreres af Borgerservice, drejer det sig om folkepension, udbetaling og indtægtsregulering af førtidspension, varmetillæg til pensionister, boligstøtte, børneydelser og børnebidrag.

Overtagelse af udbetalingerne er fastsat til 1. oktober 2012 for børne- og familieydelser og til 1. marts 2013 for folke- og førtidspension, varmetillæg samt boligstøtte.

Borgerne fra Randers kommune tilknyttes centret i Holstebro, hvorunder der oprettes en midlertidig filial i Århus.

Iflg. aftalen skal tillæg til pension, bortset fra varmetillæg, fortsat administreres i kommunen, ligesom det også er kommunens opgave at bistå de borgere, som møder personligt frem i Borgerservice.

Beskæftigelsesministeren har fremsat lovforslag nr. L.53, som omhandler reform af førtidspension og fleksjob. Dette harmonerer med det tiltag, som Randers kommune allerede har iværksat omkring øget fokus for fastholdelse af personer på arbejdsmarkedet. Loven forventes af få virkning fra 1. januar 2013.

3. Tal og forudsætninger

Nedenfor vises en række overordnede budgettal på driften.

3.1 Hovedtal på driften

Nedenstående tabel viser udviklingen på driftssiden fra regnskab 2011 og frem til 2016:

Drift, mio. kr. (netto, 2013 PL)	Regnskab		Budget			
	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Andre sundhedsudgifter	3,6	4,6	4,6	4,6	4,6	4,6
Personlige tillæg	13,5	13,4	13,5	13,5	13,5	13,5
Førtidspension	447,7	462,8	486,1	509,5	532,9	549,1
Boligyldelse	46,8	49,7	45,8	45,4	45,0	44,7
Boligsikring	30,0	31,2	34,7	34,5	34,8	36,9
I alt	541,6	561,7	584,7	607,5	630,8	648,8

Tabellen viser, at den store afvigelse sker på førtidspension, hvor alle nye tilkendelser indgår med 65% kommunal finansiering i modsætning til afgang, som hovedsagelig sker på områder med 50% eller 0% kommunal finansiering.

Områder, der administreres af borgerservice

3.2 Budgetforudsætninger

Der er følgende forudsætninger bag tallene i tabellen:

- sundhedsudgifterne forventes kun at udvise mindre justeringer mellem årene
- prisudviklingen på personlige tillæg forventes modsvaret af færre pensionister med ret til personlige tillæg, idet tillægsydelse til en stor del af de nye førtidspensionister ikke ydes i form af personlige tillæg. Området omfatter også varmetillæg, som kan blive kraftigt påvirket af store prisstigninger og flere på hinanden følgende kolde vintre.
- til fastsættelse af udviklingen i antal førtidspensionister i overslagsårene er anvendt KL's skøn over person- og prisudvikling samt det forøgede fokus for fastholdelse af personer på arbejdsmarkedet
- boligydelse og boligsikring – der er anvendt den forventede udvikling i antal modtagere.

3.3 Ændringer i forhold til budget 2012-15

Nedenstående tabel viser de ændringer der er sket fra budget 2012 til budget 2013 opdelt efter, om der er tale om byrådsbeslutninger, lovændringer osv.

	2013	2014	2015	2016
<i>2013-priser i 1.000 kr.</i>				
Budgetoverslag i vedtaget budget 2012-2015	594.076,1	628.574,9	634.099,8	634.099,8
Ændringer til budgetoverslagsår 2013-16				
Tekniske korrektioner	-17.480,0	-11.780,0	-6.180,0	-6.180,0
Førtidspension	-15.400,0	-7.400,0		
Boligsikring	-2.000,0	-4.300,0	-6.100,0	-6.100,0
Besparelse på moms	-80,0	-80,0	-80,0	-80,0
Regnskabserfaringer	-9.934,0	-27.327,0	-15.189,0	2.711,0
KL skøn + ændret prisfremskrivning	-20.233,1	-43.605,3	-36.992,2	-19.092,2
KL skøn + ændret prisfremskrivning	10.299,1	16.278,3	21.803,2	21.803,2
Øvrige byrådsbeslutninger:				
Tillægsbevillinger	17.702,5	17.702,5	17.702,5	17.702,5
Øget indsats mod socialt bedrageri 2.1	179,7	179,7	179,7	179,7
Øget indsats mod socialt bedrageri 2.3	522,8	522,8	522,8	522,8
Førtidspensioner	17.000,0	17.000,0	17.000,0	17.000,0
Omplaceringer	344,3	344,3	344,3	344,3
Øget indsats mod socialt bedrageri 3.1	344,3	344,3	344,3	344,3
Ændringer i alt	-9.367,2	-21.060,2	-3.322,2	14.577,8
Vedtaget budget 2013-2016	584.708,9	607.514,7	630.777,6	648.677,6

Områder, der administreres af borgerservice

4. Nøgletal

7-by nøgletal - 2012:

Førtidspension	Årlige nettoudgifter i kr. pr. 18-64 årige					Antal førtidspens. pr. 1.000 18-64 årige		
	Regnskab	Regnskab	Regnskab	Regnskab	Budget	2009	2010	2011
	2008	2009	2010	2011	2012			
Faste 2012 priser								
Herning	6.209	6.406	7.008	7.241	7.587	83	84	84
Holstebro	4.932	5.086	5.599	6.078	6.439	72	73	75
Horsens	4.963	5.193	5.640	6.028	6.580	70	70	70
Randers	5.920	6.314	6.820	7.518	7.768	83	84	87
Silkeborg	3.630	3.884	4.260	4.613	5.105	55	56	57
Skive	5.709	6.121	6.594	7.027	7.764	88	89	90
Viborg	4.950	5.278	5.728	6.005	6.732	74	75	76

De kommunale nøgletal – jf. opgørelse fra Økonomi- og Indenrigsministeriet

Førtidspension	Førtidspensionister pr. 100 for de 15 – 64/66-årige				
	2008	2009	2010	2011	2012
Randers	7,7	7,7	7,9	8,0	8,4
Hele landet	6,5	6,5	6,5	6,6	6,6

Randers kommune har traditionelt ligget over landsgennemsnittet for så vidt angår udgifterne til førtidspensioner, hvilket forventes også at blive tilfældet i de nærmest kommende år.

Dog forventes det øgede fokus på at fastholde personer på arbejdsmarkedet, at ville medvirke til, at Randers kommune nærmer sig landsgennemsnittet set over en årrække.

7-by nøgletal - 2012:

Boligstøtte	Boligyldelse Årlige nettoudgifter i kr. pr. 65+ årige					Boligsikring Årlige nettoudgifter i kr. pr. 18-64 årige				
	Regnskab	Regnskab	Regnskab	Regnskab	Budget	Regnskab	Regnskab	Regnskab	Regnskab	Budget
	2008	2009	2010	2011	2012	2008	2009	2010	2011	2012
Faste 2012 priser										
Herning	2.756	2.872	2.720	2.430	2.372	338	357	380	420	414
Holstebro	2.701	2.524	2.354	2.149	2.348	370	393	429	478	397
Horsens	2.765	2.747	2.655	2.514	2.539	418	416	489	528	507
Randers	3.227	2.892	2.825	2.740	2.814	358	400	479	504	552
Silkeborg	2.887	2.716	2.436	2.437	2.342	412	436	485	501	521
Skive	2.595	2.490	2.429	2.456	2.353	342	325	326	396	398
Viborg	2.313	2.338	2.257	2.162	2.168	315	356	381	423	415

Det højere niveau på førtidspensioner har afsmittende virkning på udgiftsniveauet for boligsikring.

Miljø- og teknikudvalget

Bevillingsområde 5.1

Skattefinansieret område

Beskrivelse af området
Indsatsområder
Hovedtal

Miljø og Teknik - skattefinansieret

1. Beskrivelse af området

Miljø- og teknikudvalgets budget er fordelt på 2 bevillingsområder: det skattefinansierede og det brugerfinansierede. Nedenstående tabel viser hvilke områder, der er omfattet af bevillingen for det skattefinansierede område. Desuden vises budgetbeløbene for 2013.

Tabel 1: Miljø og Teknik – skattefinansieret

Mio. kr.	Udgifter	Indtægter	Netto
1.1 Natur og Miljø	24,9	-2,1	22,8
1.2 Veje og Bygninger	218,7	-56,3	162,3
1.3 Sekretariat, Plan og Klima	13,9	-12,6	1,3
1.4 Driftsafdelingen	8,5	-10,8	-2,3
I alt	266,0	-81,9	184,1

Tabellen viser, at der samlet set er budgetteret med udgifter for 266,0 mio. kr. og indtægter 81,9 mio. kr., hvilket giver et samlet nettobudget på 184,1 mio. kr.

En stor del af de medarbejdere, som administrerer området er finansieret under Økonomiudvalgets budget. Det omfatter følgende beløb til administrativt personale, personalerelaterede udgifter samt indtægter.

Tabel 2 Miljø og Teknik, administration

Mio. kr.	Løn	Øvrige udgifter	Indtægter	Netto
Miljø og Teknik	53,6	2,8	15,7	40,7
Øvrig administration	223,9	35,6	7,4	252,1
I alt	277,5	38,4	23,1	292,8
Miljø og Tekniks andel	19 %	7 %	68 %	14 %

Budgetbeløbene indgår i bevillingsområde Administration og tværgående puljer.

I de efterfølgende afsnit er de enkelte delområder under Miljø og Teknik beskrevet.

1. 1. Natur og Miljø

Natur og Miljø er organisatorisk opdelt i områderne miljø, natur og landbrug samt affald. Affaldsområdet er brugerfinansieret og er derfor beskrevet under bevillingsområde: Miljø og Teknik - brugerfinansieret.

Natur og Miljø er ansvarlig for et samlet budget på 22,8 mio. kr.

Tabel 3: Natur og Miljø

Mio. kr.	Udgifter	Indtægter	Netto
Grønne områder og naturpladser	12,6	-0,2	12,3
Naturforvaltning og skove	4,1	-0,1	3,9
Naturformidling	2,1	0,0	2,1
Vedligeholdelse af vandløb	2,9	-0,1	2,8
Miljøbeskyttelse m.v.	3,3	-1,6	1,6
I alt	24,9	-2,1	22,8

I Natur og Miljø er der på det skattefinansierede område i alt beskæftiget ca. 37 medarbejdere. Aflønningen for ca. 30 sker under Økonomiudvalget.

Bestillerfunktioner

Grønne områder og naturpladser

Der er afsat i alt 12,3 mio. kr. til drift og vedligeholdelse af grønne områder og naturpladser. De 3,9 mio. kr. omfatter drift af beplantninger, legepladser m.v. i småanlæg, beplantningsbælter samt blomsterkummer til byens torve og pladser. Hertil kommer drift af beplantninger langs vej – og stiarealer samt på offentlige p-pladser i byområder. Der er afsat 5,1 mio. kr.

Herudover er der afsat 2,8 mio. kr. til drift af grønne områder ved skoler, ældreboliger/plejehjem, offentlige bygninger o.l. På skolerne og ved ældreboliger/plejehjem omfatter budgettet udelukkende driften af de større græsarealer, træer og læhegn.

Natur og Miljø planlægger og bestiller arbejdet – også den overordnede planlægning på de kommunale kirkegårde – mens selve driften udføres af Driftsafdelingen.

I området indgår også aflønning mv. af naturvejleder.

Naturforvaltning og skove

Natur og Miljø planlægger og bestiller pleje af kommunale skove, naturområder, fredninger og fortidsminder. Borgernes adgang til naturområder forbedres løbende, og der arbejdes med formidling af områderne både ved skiltning på de enkelte lokaliteter og på hjemmesiden.

Der er afsat ca. 3,9 mio. kr. til denne opgave. Opgaverne løses for hovedpartens vedkommende af Driftsafdelingen.

Vedligeholdelse af vandløb

Der behandles ansøgninger om tilladelse efter vandløbsloven, og klager over vandløbenes tilstand i private vandløb. Natur og Miljø sagsbehandler i forbindelse med overtrædelse af 2 meter bræmmer og sager om ændringer af vedtægter for offentlige pumpelag.

Endvidere forestås vedligeholdelse og drift af offentlige vandløb samt tilsyn (bræmmer, fysisk tilstand, udledninger, målsætningsoverholdelse m.v.). Der er 600 km vandløb, heraf 250 km offentlige vandløb. Der er afsat 2,8 mio. kr. til denne opgave.

GIS og geodata

GIS og geodata varetager drift og udvikling i forhold til kort og geo-data (GIS). Driften består blandt andet af kontrol af grundkort, opsætning af GIS-arbejds miljøer samt faglig support af øvrige afdelinger. Udviklingsopgaverne fokuserer på til stadighed at øge videndeling og overblik, så GIS kan anvendes på tværs af faggrænser og at anvendelsen af GIS udmønter sig i både færre manuelle arbejdsgange og bedre kvalitet i arbejdsgangen.

Naturformidling

Randers Naturcenter forestår direkte naturvejledning og koordinering af naturformidlingstilbud for dagtilbud, institutioner, skoler, andre grupper og private borgere i Randers kommune. Naturcenteret har årligt ca. 40.000 brugere og der udvikles fortløbende nye tiltag, således at selvkørende grupper kan anvende og benytte naturcenterets ressourcer på egen hånd. Der gøres en særlig indsats for formidling af Gudenåens natur m sejlads for mange brugergrupper, herunder sejlads med handicappede i speciel designede handicappåbåde og kajaker. Budgettet til drift af naturcenteret udgør netto 2,1 mio. kr.

Miljø, natur og landbrug

Miljøbeskyttelse m.v.

Der er i budgettet afsat netto 1,6 mio. kr. til miljøbeskyttelse. Budgettet anvendes især til køb af konsulentydelse, i form af teknisk bistand og sagsbehandling.

Virksomheder

Formålet med miljøgodkendelser og -tilsyn er at forebygge, fjerne eller begrænse forurening fra virksomheder. Opgaven omfatter virksomhedernes miljøregulering og regulering af øvrige anlæg og aktiviteter, der giver anledning til væsentlig forurening. Der er lovmæssigt fastlagt en minimumsfrekvens for tilsyn med de mest forurenende typer af virksomheder. Opgaven omfatter også behandling af private klager over røg- og støjgener.

Spildevand

Natur og Miljø skal sikre en hensigtsmæssig håndtering af spildevand i kommunen, så overfladevand og grundvand beskyttes. Dette gøres ved at vurdere udledningerne i forhold til recipienternes målsætning og tilstand, habitatdirektivet og vandrammedirektivet. Ved ansøgning om nedsivning af spildevand vurderes risikoen for at forurene drikkevandet. Der er lavet en spildevandsplan for at sikre en overordnet hensigtsmæssig rensning af spildevandet.

Jordforurening

Opgaven er at forebygge, fjerne eller begrænse nye jordforureninger og forhindre skadelige virkninger på grundvand, menneskers sundhed og miljøet i øvrigt. Natur og Miljø vurderer såvel nye som gamle forureninger i forhold til grundvandet og anvendelsen af de forurenede arealer. Med henblik på at forurenede jord ikke skal spredes er der foretaget en områdeklassificering af jorden. I disse områder skal flytning af jorden anmeldes til kommunen.

Vandforsyning og beskyttelse af grundvandet

Kommunens opgave i forhold til vandforsyning og beskyttelse af grundvandet er at sikre alle forbrugere en stabil forsyning med drikkevand af god kvalitet. Opgaven med vandforsyning omfatter vurderinger af ansøgninger om tilladelser til vandindvinding og etablering af borer og samt tilsyn med drikkevandskvaliteten.

Den generelle beskyttelse af grundvandet omfatter risikovurderinger af forureningskilder, herunder ved udvidelse af husdyrbrug, ved etablering af nedsivningsanlæg, olietanke og jordvarmeanlæg. Desuden skal der i forbindelse med kommune- og lokalplanlægning tages hensyn til beskyttelse af grundvandet.

Staten (Naturstyrelsen) foretager en geologisk kortlægning af områderne med særlige drikkevandsinteresser. På baggrund heraf udarbejder Randers Kommune en indsatsplan, hvor der tages stilling til, hvor der er behov for særlige tiltag for at beskytte grundvandet. Der skal udarbejdes en samlet vandforsyningsplan for hele kommunen.

Natur

Naturbeskyttelsesloven indeholder et generelt forbud mod at ændre tilstanden i enge, overdrev, moser, heder, strandenge m.m. Ændringer kræver kommunens dispensation. Endvidere kræves dispensation fra bygge- og beskyttelseslinjer ved skove, åer, fortidsminder, kirker m.m. Desuden er der bestemmelser om offentlighedens adgang til naturen. Natur og Miljø behandler dispensationsansøgninger og håndhæver lovovertrædelser i forhold til naturbeskyttelsesloven.

Som en del af kommunens naturforvaltning gennemføres også større planlægningsopgaver, f.eks. vandplaner, herunder planlægning af nye vådområder og Natura 2000-planer.

Landbrug

Udgifterne (dog ikke aflønning af medarbejdere) i forhold til miljøgodkendelse og -tilsyn med

landbrug konteres sammen med øvrige virksomheder. Kommunens udgifter til miljøgodkendelse og -tilsyn dækkes delvist af brugerbetaling.

Efter reglerne i lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug m.m. skal husdyrbrug inden udvidelse eller væsentlige ændringer søge om godkendelse hos kommunen. Ved godkendelsen skal kommunen forebygge og begrænse forurening af luft, vand, jord og undergrund samt begrænse lugt-, lys-, støv-, støj- og fluegener fra husdyrbrug.

Kommunen udfører med jævne mellemrum tilsyn med miljøforholdene på husdyrbrug. Hyppigheden afhænger af dyreholdets størrelse. Ved klager fra naboer eller særlige problemer i øvrigt udføres ekstra tilsyn. Desuden føres tilsyn med beholdere til opbevaring af husdyrgødning og i forbindelse med anmeldelse af udspreddning af spildevandsslam på marker.

En gang om året udvælges et antal landbrugsejendomme til et mere gennemgribende tilsyn, hvor det kontrolleres om der er overtrædelser af alle relevante regler til beskyttelse af natur og miljø. Tilsynsresultatet indberettes til staten, som tager stilling til om overtrædelser skal føre til reduktion i landbrugsstøtte.

1.2. Veje og Bygninger

Veje og Bygninger er ansvarlig for et driftsbudget på netto 162,3 mio. kr., primært til drift og vedligeholdelse af de kommunale veje og til drift af den kollektive trafik.

Tabel 4: Veje og Bygninger

Mio. kr.	Udgifter	Indtægter	Netto
Vejvedligeholdelse, belægninger m.v.	72,0	-9,0	63,0
Vintertjeneste	13,5	0,0	13,5
Kollektiv trafik	107,1	-36,3	70,7
Parkering	3,0	-11,0	-8,0
Bygningsvedligehold	-1,2	0,0	-1,2
Rådhuservice (adm.bygninger)	24,4	0,0	24,4
I alt	218,7	-56,3	162,3

Veje og Bygninger er organisatorisk opdelt i områderne Veje og Trafik, Byggesag, Beredskab, Bygninger samt Rådhuservice. I alt er ca. 90 medarbejdere beskæftiget i afdelingen, hvoraf ca. 76 medarbejdere er aflønnet under Økonomiudvalget.

Veje og Trafik

Vejvedligeholdelse, belægninger mv.

Randers Kommune står for administration og drift af ca. 1.100 km kommuneveje. Vejdirektoratet har ansvar for Motorvej E45, hovedlandevejene Randers – Hadsund, Randers – Grenå og Randers – Viborg.

Veje og Trafik varetager den overordnede planlægning og styring, således at de myndighedsmæssige vilkår sikres og at drift, vedligeholdelse og udbygning sker i tråd med kommunens politikker og målsætninger, herunder kvalitetsbeskrivelser for driften, infrastrukturpolitik og stipolitik.

Til den løbende vejvedligeholdelse, hvilket primært vedrører renholdelse samt klipning af rabatter, er der afsat 20,9 mio. kr.

Driftsafdelingen varetager udførelsen af en stor del af disse opgaver, dog løses enkelte opgaver af eksterne entreprenører. Der er mellem Veje og Trafik (bestillerfunktion) og Driftsafdelingen (udførerfunktion) indgået aftale om drift og vedligeholdelse af vejene. Aftalen er baseret på et partnerskabssamarbejde.

I budgettet er der afsat netto 12,0 mio. kr. til vejbelysning.

Til vedligehold af belægninger er der i budgettet afsat 23,0 mio. kr., hvor ca. 2/3 er afsat til nyt asfaltslidlag på veje, cykelstier, pladser m.v. samt reparation og vedligehold af grusveje og ca. 1/3 til opretning af fortove og vedligeholdelse af stier. Asfaltarbejderne løses af private entreprenører, mens fortovsopretning løses af såvel private entreprenører som af Driftsafdelingen.

I forbindelse med vedtagelsen af budgettet for 2011-2014 blev det besluttet at nedklassificere et antal mindre veje og grusveje i kommunen. Når Randers Kommune laver nye udstykninger til enten bolig eller erhverv, er det i dag praksis, at bolig- og industriveje etableres som private fællesveje, med mindre vejen fungerer som stamvej. Men i mange ældre udstykninger er samme type veje offentlige, fordi praksis tidligere har været anderledes. For at stille alle borgere lige er det besluttet, at en række offentlige veje med meget lille betydning for færdslen skal privatiseres inden for de næste 20 år. Alle veje, der privatiseres, vil blive overdraget i god og forsvarlig stand.

I budgettet er der årligt afsat 7,1 mio. kr. til vejafvandingsbidrag til Randers Spildevand A/S. På grund af ny lovgivning blev budgetbeløbet forøget med 6,2 mio. kr. fra 2012. Bidragets endelige størrelse er dog endnu ikke afklaret.

Vintertjeneste

Veje og Trafik står for vintertjenesten på kommunale veje. Opgaven udføres dels af Driftsafdelingen og dels af eksterne entreprenører.

Der er i budgettet afsat 13,5 mio. kr. til vintertjenesten. De enkelte års udgifter svinger af naturlige årsager meget. Over- eller underskud overføres derfor til efterfølgende års budget til vintertjeneste.

Parkering

Parkeringskontrol og administration af parkeringsbilletordning på kommunale vejarealer varetages af Veje og Trafik.

Det koster i den mest centrale del af byen 10,50 kr. pr. time at parkere, mens det i den mere perifere del af bymidten koster 8,50 kr. De samlede parkeringsindtægter er budgetteret til 11,0 mio. kr. hvoraf der anvendes 3,0 mio. kr. til parkeringskontrol og drift af parkeringsautomater.

Kollektiv trafik

Udgifterne til kollektiv trafik udgør samlet set ca. 107,1 mio. kr.

Hovedparten, 99,6 mio. kr., anvendes til busdrift inkl. individuel handicapkørsel. Ca. 31 % af udgiften dækkes af billetindtægter, hvorfor kommunens nettoudgift til busdrift er 68,3 mio. kr. Hvis de gratis skolebusser og anden specielkørsel fraregnes er selvfinansieringsgraden ca. 36 %.

Alle kommuner deltager i et regionalt trafikselsskab, som administrerer kollektiv trafik, der nu betegnes offentlig servicetrafik.

Kommunen bestiller lokal kollektiv trafik hos trafikselsskabet, som sørger for udbud, detaljeret køreplanlægning og daglig drift. Kommunen står selv for drift og vedligehold af stoppested-

styr og terminalområder. Som udgangspunkt bestiller og betaler regionen for den regionale trafik og kommunerne for den lokale trafik, herunder skolebuskørsel og handicapkørsel.

Som en særlig ordning kan pensionister i Randers Kommune købe et buskort for 300 kr. pr. år.

Ud over busdrift driver kommunen Udbyhøj færgefart og Mellerup-Voer færgefart. De to færgefarter koster kommunen netto 2,2 mio. kr., idet Norddjurs Kommune afholder halvdelen af udgifterne.

Endelig er der budgetteret med 0,2 mio. kr. til drift af Randers Flyveplads samt til vedligeholdelse af de kommunale jernbanespor fra Randers Banegård til Udbyhøjvej samt fra Strømmen Station til Randers Havn ved Tronholmen.

Byggesag og Ejendomsskat

Sektionen har ansvar for byggesagsbehandlingen (dog varetager Beredskab opgaver i forhold til reglerne om brandforhold), administration af ejendomsbeskatningen samt sagsbehandling af klager over parkeringsafgifter.

Byggesag

Byggesagsbehandlingen omfatter en række forskellige aktiviteter fra den første henvendelse og forespørgsel, udstedelse af byggetilladelse til afslutning af byggesagen. For større byggerier gives ofte delbyggetilladelser. Der hentes også ofte oplysninger i andre afdelinger om for eksempel spildevand, vej og miljøforhold. Der skal gennemføres færdigsyn, udstedes ibrugtagningstilladelser, og et væsentligt element er ajourføring af BBR.

I øvrigt digitaliseres byggesagsarkivet. Det giver de enkelte ejere og rådgivere digital adgang til oplysninger om eksisterende byggeri.

Ejendomsskat

Omfatter administration og opkrævning af ejendomsskat, dvs. grundskyld af ejendomme og dækningsafgift af erhvervsjendomme og offentlige ejendomme. Sammen med ejendomsskatten opkræves en række afgifter – f.eks. ang. skorstensfejning og renovation. Administrationen omfatter også løbende reguleringer på ejendomsskatten og af det elektroniske ejendomsoplysningskema, der anvendes ved salg af ejendom.

Beredskab

Randers Kommune har et entrepriseredskab, hvor der er indgået aftale med Falck om at stille mandskab og materiel til rådighed for Randers Brandvæsen. Der er desuden et supplerende beredskab af frivillige placeret på beredskabsgården Langvang. Dette drives i samarbejde med Falck. Udgiften hertil udgør 17,3 mio. kr. og afholdes under Økonomiudvalget. Den politiske reference er beredskabskommissionen, hvor borgmesteren er født formand.

Beredskabet varetager den tekniske ledelse af brand – og redningsindsatsen, herunder ved sammenstyrtningsulykker, akutte uheld med farlige stoffer og frigørelse ved ulykker. Indsatsledervagten varetages af beredskabsinspektørerne i et 24 timers vagtberedskab. Der er ca. 500 udrykninger om året.

På en lang række virksomheder, institutioner, hoteller og forsamlingslokaler skal der gennemføres brandsyn. I Randers Kommune gennemføres der årligt ca. 600 brandsyn. Ud over en kontrol har brandsynet også til formål at motivere ejere og brugere til at forebygge og formindske brandfaren. Brandsynene skal varetages af en kommunalt ansat person.

Bygning

Bygningsvedligeholdelse

Bygning og Energi står for vedligeholdelsen af hele den kommunale bygningsmasse, på i alt ca. 420.000 etage-m². Kommunens udgifter til bygningsvedligehold konteres som anlægsudgifter, og fremgår derfor ikke af driftsbudgettet.

I driftsbudgettet er der indregnet en årlig besparelse på 1,2 mio. kr. som følge af energibesparende foranstaltninger. Besparelsen hentes ved at reducere aftaleenhedernes budgetter med 80 % af den beregnede besparelse som følge af de energibesparende foranstaltninger. Fra 2014 er der ved investering i solcelleenergi indregnet en ekstra besparelse på 0,5 mio. kr. stigende til 0,75 mio. kr. i 2015 og fra 2016 årligt 1,0 mio. kr.

Rådhuservice

Rådhuservice er en intern servicefunktion, der leverer serviceydelser til de øvrige kommunale funktioner, der er på Laksetorvet, Gudenåcentret, Odinsgade, Vestergrave og Kasernen. Konkret handler det om følgende:

- Kantine
- Budstuen
- Trykkeriet
- Det kommunale arkiv
- Det gamle rådhus
- Laksetorvets håndværkere
- Servicevagter
- Kontrol af rengøring

Under Rådhuservice hører endvidere administrationsbygninger med et driftsbudget på 24,4 mio. kr.

1.3. Sekretariat, Plan og Klima

Sekretariat, Plan og Klima er ansvarlig for et samlet udgiftsbudget på 13,91 mio. kr. og indtægter på 12,6 mio. kr.

Tabel 5: Sekretariat, Plan og Klima

Mio. kr.	Udgifter	Indtægter	Netto
Ydelsesstøtte og driftssikring af boliger	4,5	0,0	4,5
Drift af ejendomme og bortforpagtning af jorder	8,7	-12,6	-3,9
Energiplanlægning m.m.	0,7	0,0	0,7
I alt	13,9	-12,6	1,3

Sekretariat, Plan og Klima består af Sekretariat, Stadsarkitektens Kontor samt Klima og Energi. Afdelingen beskæftiger i alt ca. 38 medarbejdere, som alle med undtagelse af kommunens klimakoordinator aflønnes under Økonomiudvalget.

Sekretariat

Sekretariatet er en stabsfunktion i Miljø og Teknik, der løser tværgående opgaver inden for økonomi, jura og udvikling. Sekretariatet har desuden ansvaret for kommunens køb/salg af fast ejendom, tilsynet med almene boliger samt arbejdet omkring dårlige boliger. I alt er ca. 13 medarbejdere beskæftiget med løsning af Sekretariatets opgaver, som alle er aflønnet under Økonomiudvalget.

Sekretariatsopgaver

Sekretariatet udarbejder dagsordner og referater til miljø- og teknikudvalget, chefgruppe, MED-udvalg for Miljø og Teknik m.m. Desuden sekretariatsbetjenes taxinævn og bevillingsnævn.

Sekretariatet udarbejder - i samarbejde med de øvrige afdelinger - Miljø og Tekniiks regnskab, budget og budgetopfølgning. Sekretariatet fordeler indkomne fakturaer til de relevante sagsbehandlere og hjælper dem med at håndtere dem korrekt i kommunens økonomisystemer. Sekretariatet er også ansvarlig for. regningsudstedelser, afstemninger, afregninger, moms, håndtering af bankgarantier m.m.

Sekretariatet samarbejder med de øvrige afdelinger om forskellige udviklingsopgaver for hele forvaltningen. Det kan f.eks. være organisationsudvikling, politikformulering eller udformning af fælles procedurer. Sekretariatet har desuden en juridisk rådgivningsfunktion i forhold til de øvrige afdelinger i Miljø og Teknik.

Køb og salg af ejendomme og byggegrunde

Sekretariatet har ansvaret for køb og salg af ejendomme til kommunale formål. Hvis der er behov for tvangsmæssig overtagelse af en ejendom, gennemføres en evt. ekspropriation i samarbejde med den enhed, der skal bruge ejendommen. I øvrigt bistås alle kommunens forvaltninger med juridisk rådgivning vedrørende ejendomme, og vurdering af ejendomme til brug for vurdering af eventuelle nye fremtidsmuligheder. Sekretariatet står endvidere for kommunens salg af byggegrunde.

Dårlige boliger mv.

Der arbejdes med at forskønne kommunen ved at give påbud om istandsættelser, forbud mod beboelse, påbud om nedrivning af dårlige og skæmmende bygninger eller ved at opkøbe ejendomme for at nedrive dem. Herudover gives påbud om oprydning og korrekt bortskaffelse af affald, når der er tale om ejendomme med skæmmende eller miljøfarligt affald. Indsatsen følger handlingsplanen for dårlige ejendomme fra sommeren 2009.

I anlægsbudgettet er der afsat ca. 0,5 mio. kr. årligt til opkøb og nedrivning af dårlige boliger. Budgettet er nærmere beskrevet i anlægsbindet under økonomiudvalget.

Tilsyn med boligorganisationer

Sekretariatet har ansvaret for kommunens tilsyn med almene boliger. Det omfatter blandt andet godkendelse af regnskaber og behandling af klagesager. Desuden afholdes dialogmøder med boligorganisationerne om etablering af nye almene boliger, de fysiske rammer, drift m.v.

Drift af ejendomme og bortforpagtning af jorder

Randers Kommune ejer flere ejendomme, der ikke aktuelt bruges til kommunalt formål. Sekretariatet sørger for at disse ejendomme udlejes. Budgettet omfatter endvidere fællesudgifter og lejeindtægter for Sundhedscentret, Thors Bakke. Der er budgetteret med nettoindtægter på ca. 2,8 mio. kr. ved drift af ejendomme.

Landbrugsjord, der er købt med udviklingsformål, men endnu ikke anvendt, bliver bortforpagtet. Dette giver en nettoindtægt på ca. 1,1 mio. kr. årligt.

Stadsarkitektens kontor

Stadsarkitektens Kontor har under miljø- og teknikudvalget alene budgetmidler til ydelsesstøtte og driftssikring af boliger, men løser en række opgaver, som vedrører miljø- og teknikudvalget.

Det drejer sig om en bred vifte af planlægningsopgaver. Den overordnede planstrategi og kommuneplanens hovedstruktur udarbejdes af Erhverv og Udvikling, men Stadsarkitektens kontor leverer væsentlige bidrag hertil. Desuden udarbejdes de mere detaljerede retningslinjer og rammer i kommuneplanen. Som grundlag for udbygningen af de enkelte rammeområder udarbejdes lokalplaner, der fastlægger juridisk bindende bestemmelser for de enkelte områder.

Kontoret udarbejder en strategi for gennemførelse af byfornyelsesprojekter, som udmøntes ved udarbejdelse af byfornyelsesplaner og områdefornyelsesplaner.

Stadsarkitektens Kontor varetager også sekretærfunktionen for bevaringsudvalget samt Fonden til bevarelse af gamle bygninger.

Ydelsesstøtte og driftssikring af boliger

I budgettet er der afsat i alt 4,5 mio. kr. til ydelsesstøtte og driftssikring af boliger. Ydelsesstøtten er den kommunale andel af støtten i forbindelse med byfornyelsesprojekter, mens driftssikring vedrører den kommunale andel af rentebidraget til andelsboliger, almene boliger og familieboliger.

Klima og Energi

I 2012 er der oprettet en ny Klima- og energisektion. Formålet med den nye sektion er at samle de mange klima- og energiopgaver og sikre en sammenhæng i opgaveløsningen.

Herved sikres der:

- en strategisk planlægning for klima og energi samt realisering af klima og energiprojekter.
- et stærkt fagligt miljø, med optimale muligheder for specialisering, vidensdeling og faglig sparing.
- fokus, helhedsorientering og synergi i opgaveløsningen

I budgettet er der afsat 0,7 mio. kr. til disse opgaver (inkl. aflønning af klimakoordinator).

1.5. Driftsafdelingen

Tabel 7: Driftsafdelingen

Mio. kr.	Udgifter	Indtægter	Netto
Driftsafdelingen	1,5	-1,5	0,0
Kirkegårde	7,0	-9,3	-2,3
I alt	8,5	-10,8	-2,3

Driftsafdelingen beskæftiger i alt ca. 112 årsværk, heraf ca. 13 årsværk på de 2 kommunale kirkegårde.

Driftsafdelingen

Driftsafdelingen er Randers Kommunes "entreprenøraftdeling" inden for veje og grønne områder. Driftsafdelingen vedligeholder og renholder kommunens veje og stier, plejer og vedligeholder de grønne områder, passer en del af kommunens vandløb, plejer naturarealer samt vedligeholder de grønne områder ved en stor del af kommunens aftaleenheder.

Miljø og Teknik - skattefinansieret

Driftsafdelingen udfører opgaverne på bestilling fra de øvrige afdelinger i Miljø og Teknik, jf. beskrivelserne under de enkelte afdelinger, men løser også opgaver for kommunens mange aftaleenheder, Eventsekretariatet m.fl.

Bestillerfunktionerne betaler Driftsafdelingen for løsningen af opgaverne. Da der er tale om interne afregninger fremgår betalingen ikke af Driftsafdelingens indtægtsbudget i tabel 7. Budgettet dækker derfor over, at Driftsafdelingen reelt har en samlet omsætning på ca. 55 mio. kr.

Driftsafdelingen løser sine opgaver i en såkaldt "partneringmodel". Modellen er kort fortalt en tilpasset udgave af en Bestiller- Udfører- Modtagermodel (BUM-model), hvor Driftsafdelingen "lever" af de aftaler om arbejdsudførelse, som kommunens øvrige afdelinger indgår med den.

"Partneringmodellen" betyder, at Driftsafdelingens omkostninger skal modsvares af tilsvarende indtægter. Der er foretaget beregning af dels overhead, idet Driftsafdelingen trækker på centrale ressourcer som lønadministration, bogholderi, juridisk bistand mv., dels de indirekte omkostninger, som forrentning og afskrivning af Driftsafdelingens grunde og bygninger og omkostninger til tjenestemandspensionsforsikring. De beregnede omkostninger er fastsat til 2,4 mio. kr.

Den omkostningsægte mandskabstimepris er beregnet til 360 kr. pr. time (2013-prisniveau). Der er tale om en gennemsnitstimepris, idet Driftsafdelingen har behov for i enkelte tilfælde at operere med timepriser, der afviger fra normen; dette gælder f.eks. rengøring, der er mindre omkostningstungt end gennemsnittet og visse specialfunktioner, der kan være dyrere.

Det enkelte år vil Driftsafdelingen – ligesom kommunens øvrige aftaleenheder – ikke kunne undgå, at regnskabsåret ender med et mindre over- eller underskud. Det kan f.eks. skyldes indtægter, der falder i et efterfølgende år eller at Driftsafdelingen sparer op til større investeringer. Driftsafdelingen skal derfor alene forklare afvigelser, der er større end 5 pct. af Driftsafdelingens bruttobudget.

Det er Driftsafdelingens ansvar at sikre, at kapaciteten målt i mandskab og maskinel løbende justeres til de opgavemængder, bestillerfunktionerne har mulighed for at finansiere.

Kirkegårde

Kirkegårdene er organisatorisk en del af Driftsafdelingen.

Kirkegårdene omfatter Østre og Nordre kirkegård, med et samlet areal på 18 ha.

I forbindelse med byrådets vedtagelse af budget 2011 blev der vedtaget en besparelse på kirkegårdene på 3,1 mio. kr. fra og med budget 2012. Målet er, at taksterne på kirkegårdsområdet fra 2012 skal dække samtlige omkostninger. Ud over direkte omkostninger til drift og lønninger skal taksterne også dække indirekte omkostninger til afskrivning, forrentning m.m. På grund af de store takstforhøjelser blev taksterne forhøjet med halvdelen i 2011 og med fuld virkning fra 2012.

Udgifterne til drift af de 2 kommunale kirkegårde udgør 7,0 mio. kr., mens indtægterne ved brugerbetaling er budgetteret til 9,3 mio. kr. Fra 2012 dækker taksterne således samtlige omkostninger fordelt med direkte omkostninger 7,0 mio. kr. og indirekte omkostninger 2,3 mio. kr. Kirkegårdene belaster dermed ikke økonomisk kommunens skattefinansierede områder.

Med henblik på at opnå balance mellem omkostninger og indtægter i 2013 samt afvikle tidligere års underskud på 2,9 mio. kr. i budgetperioden 2013 – 16 er taksterne forhøjet med 10 %.

2. Det vil vi i 2013 (Indsatsområder)

For budget 2013 har Miljø- og Teknikudvalget valgt at fokusere indsatsen i Miljø og Teknik på mobilitetsområdet.

Der skal arbejdes med projekter og indsatser, der tager afsæt i den nye mobilitetspolitik, der vedtages ved udgangen af 2012 og Strategi 2017 - Mobilitet er nøglen til vores udvikling.

Det handler om, hvordan udnyttelsen og kombinationen af de forskellige transportformer (busser, cykler, tog, gang og privatbiler) kan understøtte de mål, vi gerne vil opnå indenfor klima, miljø, udvikling af midtbyen, forbedret fremkommelighed, trafiksikkerhed mv.

Indsatsen for forbedring af fremkommeligheden for den kollektive trafik skal fortsættes, og det samme gælder indsatsen i forhold til trafiksikkerheden.

Vision

Randers kommune vil arbejde for at etablere og formidle viden om trafiksystemet og trafiktilbudene på en sådan måde, at det bliver lettere for alle borgere og virksomheder at dække behovet for mobilitet og transport mest klimavenligt. Samtidig skal indsatsen understøtte en positiv udvikling af midtbyen. Der skal både være fokus på mobiliteten internt i kommunen og mobiliteten til og fra omverdenen – herunder især til og fra Århus og over Randers Fjord. Trafiksystemet skal udformes, således at trafikens genevirkninger begrænses mest muligt.

2.1 Veje

Brugerfinansieringsanalyse af en ny østlig Randers Fjord forbindelse

I samarbejde med Norddjurs og Syddjurs kommuner er der udarbejdet et godt planlægningsgrundlag bl.a. i form af VVM-redegørelse. Randers Kommune arbejder fortsat aktivt for en ny østlig forbindelse over Randers Fjord og i 2012 sidder kommunen for bordenden i et samarbejde med Transportministeriet og Vejdirektoratet om udarbejdelse af en analyse af mulighederne for at brugerfinansiere en sådan forbindelse og etablere den som et OPP-projekt (Offentlig Privat Partnerskab).

Det er et kvalitetsmål,

- at brugerfinansieringsanalysen afsluttes i 2013.

Ny vej til Randers Havn

Vi arbejder for realisering af en ny vej til Randers Havn, der med god forbindelse til E45 kan understøtte såvel den nuværende havnedrift som den gradvise udflytning af aktiviteterne. Primo 2013 afsluttes igangværende VVM analyse af projektet og der bliver arbejdet på mulighederne for ekstern finansiering af selve anlægget.

Renovering af Storegade

En renovering af Storegade i 2013 og 2014 skal være med til at øge fredeliggørelsen af midtbyen ved at reducere kørslen til udelukkende at omhandle varekørsel i formiddagstimerne samt beboerkørsel. Selve begrænsningen i trafikken er allerede indført i 2012, men skal i 2013 og 14 understøttes af en fysisk ændring af byrummet således, at det også gøres mere attraktivt og lettere at færdes til fods og på cykel i Storegade.

Det er et kvalitetsmål,

- at arbejdet med renovering af Storegade iværksættes i foråret 2013 og
- at arbejdet er udført for strækningen fra krydset Østergade/ Vestergraven frem til Middelgade/ Brødregade.

2.2. Stier og cykler

Randers cykelby

Byrådet har i 2010 vedtaget en cykel- og stipolitik, samt en cykel- og stiplan. Heri er der beskrevet 6 indsatsområder, som sætter rammerne for de aktiviteter og tiltag, der skal få flere borgere til at bevæge sig mere og til at benytte de eksisterende og nye faciliteter.

Efterfølgende er der igangsat mange initiativer, bl.a. Randers Cykelby 1 og 2, hvor der har været speciel fokus på Hornbæk og Dronningborg.

Næste skridt er en indsats, der skal generelt være med til at øge fremkommeligheden øst/vest og mellem Randers Midtby og Sydbyen.

Der arbejdes på at kunne etablere en sti og cykelunderføring under Randers bro inkl. tilhørende sti på sydsiden af Tørvebyggen.

Det er et kvalitetsmål,

- at der ved udgangen af 2013 er etableret cykelsti til Blegen og ny hovedsti til Vorup,
- at der hvor muligt er etableret højresving ved rødt lys jf. Cykel politikken.

By- og pendlercykler

I løbet af 2012 og 2013 indføres et antal på 100 til 175 bycykler og pendlercykler som en del af Randers Kommunes nye koncessionsaftale om levering af byudstyr mod retten til reklame på udstyret. Aftalen omhandler også 10 cykelstationer samt rengøring, service og vedligeholdelse af cykler og stationer. Indsatsen skal generelt være med til at øge antallet af korte ture, der finder sted på cykel, samt øge antallet af pendlere, som benytter cykel eller kollektiv trafik og cykel i kombination. Der følges i 2013 op med information omkring brugen af by- og pendlercyklerne samt fortsat udvikling af produktet sammen med leverandøren.

Det er et kvalitetsmål,

- at indsatsen skal bidrage til kommunens mål om at øge antallet af cyklister med 5-8 % om året,
- at alle opsatte by- og pendlercykler benyttes mindst én gang om dagen, og
- at indsatsen følges op med information.

2.3 Kollektiv trafik

Der er indenfor det kollektive trafikområde siden 2010 (som er udgangspunktet) blevet arbejdet med en række mål. Det drejer sig om at øge antallet af kunder i bybusserne, at reducere brændstofforbruget pr køreplantage, samt at øge planlægningseffektiviteten (som udtryk for køreplanens mulighed for effektiv anvendelse af medarbejderressourcerne).

Der arbejdes i 2013 videre med at realisere og nå målene. Da målet omkring brændstofbesparelse forventes indfriet ved udgangen af 2012 er der aftalt en ny målsætning med trafikskabet om en yderligere reduktion på 2 % om året i årene fremadrettet.

Der vil blive arbejdet med at gennemgå bybustrafikken i Randers syd med henblik på muligheder for ruteudretninger, reducere stoppesteder, og forenklinger i køreplanen. Alt sammen med henblik på et bedre kollektivt trafiktilbud på bybusserne.

Det er et kvalitetsmål,

- at antallet af kunder i busserne øges med 3 % i 2013, og
- at brændstofforbruget yderligere reduceres med 2 % i 2013,
- at arbejdet med planlægningseffektiviteten fortsættes frem mod målet i 2014.

2.4 Trafiksikkerhed, information og kampagner

Randers Kommune vil fortsat i 2013 deltage i diverse landsdækkende trafikikkerhedskampagner som fart-, skolestart- og spritkampagner m.fl. Herudover arbejdes der stadig med mindre tilskud til ældre- og unge-kørekurser, tilskud til skolepatruljefest og cyklistprøver. Som noget nyt bliver kørekurser for unge lokalt forankret.

Der arbejdes videre med trafikikkerhedsprojekter finansieret af anlægsrammebeløbet til sikre skoleveje. Det kan fx være lav skiltet hastighed sammen med bump, indsnævring, midterheller, fartvisere mv. Prioritering af projekter for 2013 kommer til politisk behandling ultimo 2012.

Det er et kvalitetsmål,

- at Randers Kommune deltager i alle landsdækkende kampagner.
- at kurser for unge bilister forankres på lokalt køreteknisk anlæg.

2.5 Øvrige kvalitetsmål

Udover de kvalitetsmål, der knytter sig til de valgte indsatsområder for 2013, arbejder Miljø og Teknik videre med de kvalitetsmål, der er sat op for 2012, og sætter nye mål op i forlængelse af de gamle.

Naturformidling

Det er et kvalitetsmål,

- At Naturcentret forestår ca. 250 årlige besøg af skoleklasser, børnehaver, ældregrupper, mm. herunder brugergrupper, der på egen hånd booker og benytter faciliteterne, uden at der er en formidler tilstede.
- At Naturcentret besøges af 35.000-40.000 gæster og rummer også tilbud som gæster "på egen hånd" kan benytte.
- At Naturcentret er et videnscenter for naturformidling og naturpædagogik i Randers Kommune. I 2013 udbydes der bl.a. kurser for både lærere og pædagogisk personale

Klima og energi

Det er et kvalitetsmål,

- At der sker en årlig reduktion af CO₂-udslippet på minimum 2 %. Med dette kvalitetsmål konkretiseres klimaplanen.

3. Tal og forudsætninger

3.1. Hovedtal på driften

Nedenstående tabel viser udviklingen på driftssiden fra regnskab 2011 og frem til 2016:

Drift, mio. kr. (netto, 2013 PL)	Regnskab		Budgetforslag 2013-16			
	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Natur og miljø	22,4	21,1	22,8	22,9	22,9	22,9
Veje og bygninger	153,6	147,5	162,3	158,8	156,6	154,7
Plan og byg	20,4	21,4	0,5	0,5	0,5	0,5
Sekretariat	0,7	0,8	0,7	0,7	0,7	0,7
Driftsafdelingen	2,4	-2,4	-2,3	-2,3	-2,3	-2,3
I alt	199,5	188,3	184,1	180,6	178,4	176,6

Miljø og Teknik - skattefinansieret

Merudgifterne i 2011 skyldes hovedsagelig merudgifter til asfaltarbejder på 3,4 mio. kr. samt underskud på 2,3 mio. kr. på drift af materielgårde og 2,3 mio. kr. på kirkegårde. Budgettet for administrationsbygninger på ca. 20 mio. kr. er i 2012 flyttet fra Sekretariat, Plan og Klima til Veje og bygninger.

Udgifterne reduceres i budgetperioden som følge af budgetforliget, som er specificeret i afsnit 3.1.

Byrådet har endvidere tiltrådt en handlingsplan for renovering af gadebelysning og udskiftning af lyskilder i perioden 2012 – 2020 som vil medføre større energibesparelser. Den udgør 0,7 mio. kr. i 2013, 1,9 mio. kr. i 2014, 3,8 mio. kr. i 2015 og 5,4 mio. kr. i 2016. Projektet er udgiftsneutralt i perioden, da renoveringen og udskiftningen finansieres ved kommunal låneoptagelse mens energibesparelsen kan finansiere renter og afdrag på de optagne lån. Fra 2021 vil der være en nettobesparelse på ca. 3,2 mio. kr. årligt.

Budgetomplaceringer omfatter bl.a. tilgang af Naturcentret med et budget på 2,1 mio.kr samt Sundhedscentret Thors Bakke med et driftsbudget for fællesudgifter og lejeindtægter på nettoindtægter 3,2 mio.kr.

3.1. Budgetforliget for 2013 – 16

I budgetforliget indgår følgende besparelser og korrektioner.

Tabel 1 Spareforslag

1.000 kr. (2013 priser)	2013	2014	2015	2016
Busdriften				
Kollektiv trafik, reduktion af afgang	-300,0	-600,0	-600,0	-600,0
Færre afgang med skolebus	-900,0	-1.800,0	-1.800,0	-1.800,0
Reserve til nedsættelse af transportomkostninger for unge under uddannelse		1.000,0	1.000,0	1.000,0
Veje				
Partnerskabsmodel på asfaltområdet	-1.000,0	-1.000,0	-1.000,0	-1.000,0
Engangsbesparelse på asfaltområdet	-1.375,0			
Besparelse på trafiksikkerhedsmidler	-500,0	-500,0	-500,0	-500,0
Tværgående besparelser				
Solcelleenergi, ekstra besparelse på energibudgetter		-500,0	-750,0	-1.000,0
Genudbud af rengøringsopgave	-125,0	-300,0	-300,0	-300,0
Indkøbsbesparelse	-254,0	-508,0	-508,0	-508,0
Kørselsgodtgørelse lavere takst	-57,0	-57,0	-57,0	-57,0
Ingen prisfremskrivning, andel	-1.038,0	-1.038,0	-1.038,0	-1.038,0
Ændret lønfremskrivning jf. KL	-36,4	-36,4	-36,4	-36,4
I alt	-5.585,4	-5.339,4	-5.589,4	-5.839,4

3.3. Budgetforudsætninger

I henhold til de vedtagne retningslinjer er budgetbeløbene dannet med udgangspunkt i budgetoverslagsårene fra budget 2012-15. Tallene er korrigeret med KL's skøn over pris- og lønudviklingen samt vedtagne byrådsbeslutninger.

Miljø og Teknik - skattefinansieret

3.4. Ændringer i forhold til budget 2012-15

	2013	2014	2015	2016
<i>2013-priser i 1.000 kr.</i>				
Budgetoverslag i vedtaget budget 2012-2015	187.367,0	187.354,9	187.355,6	187.355,6
Ændringer til budgetoverslagsår 2013-16				
Budgetforlig				
Ændringer jf. tabel 1 i afsnit 3.1	-5.585,4	-5.339,4	-5.589,4	-5.839,4
Tekniske korrektioner	3.936,9	1.228,7	1.228,9	1.228,9
Ændret prisfremskrivning af busdrift	1.426,4	1.426,6	1.426,6	1.426,6
Ændret prisfremskrivning af driftsafdeling	138,5	146,6	146,4	146,4
Ingen fremskrivning af indtægter ved parkering og parkeringskontrol	144,5	144,5	144,5	144,5
Lejeindtægter for ejendom Viborgvej udgår pga.. nedrivning i forbindelse med nyt svømmebad	96,0	96,0	96,0	96,0
Ophør lejemål Vestergrave 30A, Randers	256,0	256,0	256,0	256,0
Budgetregulering færgedrift	-30,2	-30,2	-30,2	-30,2
Regulering indtægter rottebekæmpelse	97,3	97,3	97,4	97,4
Andre reguleringer	-0,1	1,2	1,3	1,3
Udbetaling Danmark	-126,0	-143,6	-143,6	-143,6
Naturcenter flyttet fra AU	2.100,0	2.100,0	2.100,0	2.100,0
Vejafvandingsbidrag		-2.700,0	-2.700,0	-2.700,0
Regulering af budgetkladde	30,5	30,3	30,5	30,5
Regulering busdrift	-196,0	-196,0	-196,0	-196,0
Øvrige byrådsbeslutninger:				
Tillægsbevillinger	832,0	-208,0	-2.158,0	-3.741,0
Administrationsbygninger - fra anlæg	750,0	750,0	750,0	750,0
P-indtægter	1.900,0	1.900,0	1.900,0	1.900,0
Gadebelysning - energibesparelse	-693,0	-1.858,0	-3.808,0	-5.391,0
Gadebelysning - vedligehold	-1.000,0	-1.000,0	-1.000,0	-1.000,0
Vandforsyningsplan	-125,0			
Omplaceringer	-3.251,9	-3.251,9	-3.251,9	-3.251,9
Driftsbudget Thors Bakke, bev 7.1	-3.213,3	-3.213,3	-3.213,3	-3.213,3
Husleje Gudenåcentret mv.	367,2	367,2	367,2	367,2
Overhead Driftsafdelingen	-300,0	-300,0	-300,0	-300,0
Neds. af adm bidrag, tjenestemænd	-105,8	-105,8	-105,8	-105,8
Øvrige ændringer				
Udmøntning af puljer	799,4	799,4	799,4	799,4
Tjenestemænd	105,9	105,9	105,9	105,9
Besparelser energi	-112,3	-112,3	-112,3	-112,3
Besparelser energi	344,3	344,3	344,3	344,3
Energibesp adfærdsreg	461,5	461,5	461,5	461,5
Diverse korrektioner	-0,4	0,0	-0,2	-0,2
Ændringer i alt	-3.269,4	-6.771,2	-8.971,2	-10.804,2
Vedtaget budget 2013-2016	184.097,6	180.583,7	178.384,4	176.551,4

4. Nøgletal, takster m.m.

4.1. Nøgletal

Nøgletallene indgår i 7-by nøgletalsrapporten 2012, som udkom i maj 2012.

Tabel 1. Veje, nettodrifudsudgifter i kr. pr. indbygger

Faste 2012 priser	Regnskab	Regnskab	Regnskab	Regnskab	Budget
	2008	2009	2010	2011	2012
Herning	912	1.129	1.158	747	935
Holstebro	1.012	1.094	1.311	1.130	1.194
Horsens	861	1.030	1.051	908	932
Randers	907	824	933	993	828
Silkeborg	700	803	964	805	856
Skive	1.185	1.421	1.613	1.395	1.224
Viborg	864	1.007	1.014	961	930

Tabel 2. Veje, årlige nettodrifudsudgifter i kr. pr. kilometer vej

Faste 2012 priser	Regnskab	Regnskab	Regnskab	Regnskab	Budget
	2008	2009	2010	2011	2012
Herning	39.107	49.028	50.569	32.880	41.191
Holstebro	54.709	52.207	62.343	60.836	66.454
Horsens	69.169	78.533	80.552	75.548	78.253
Randers	74.807	66.624	74.812	80.960	68.204
Silkeborg	47.476	54.947	66.335	49.448	57.638
Skive	60.960	72.997	81.900	71.203	61.357
Viborg	48.022	57.261	57.706	53.896	52.416

Tabel 3. Veje, nettoanlægsudgifter i kr. pr. indbygger

Faste 2012 priser	Regnskab	Regnskab	Regnskab	Regnskab	Budget
	2008	2009	2010	2011	2012
Herning	680	312	423	707	629
Holstebro	524	282	478	344	232
Horsens	121	90	352	431	263
Randers	355	241	331	521	225
Silkeborg	632	404	484	422	411
Skive	18	165	447	344	443
Viborg	71	413	400	698	320

På anlægsområdet er der typisk større forskelle mellem årene, da anlægsbudgettets størrelse varierer og der er forbrugsforskydninger mellem årene.

Miljø og Teknik - skattefinansieret

Tabel 4. Busdrift, nettodrifudsgifter i kr. pr. indbygger

Faste 2012 priser	Regnskab	Regnskab	Regnskab	Regnskab	Budget
	2008	2009	2010	2011	2012
Herning	310	360	341	324	340
Holstebro	422	528	500	426	511
Horsens	461	459	354	384	420
Randers	245	371	558	662	697
Silkeborg	437	519	499	405	477
Skive	420	471	448	477	524
Viborg	347	379	281	305	387

Udgifterne til busdriften i Randers Kommune stiger betydeligt mellem 2009 og 2010. Det skyldes, at nye kontrakter trådte i kraft i 2010 med højere priser end hidtil. De tidligere lavere priser skyldes at den tidligere entreprenør tilbage i 2003 bød meget lavt for at komme ind på markedet.

Tabel 5. Busdrift, aktiviteter

	Antal køreplantimer 2009	Antal rejser 2009 2009	Antal rejser pr. kørt time	Antal køreplantimer 2011	Antal rejser 2011 2011	Antal rejser pr. kørt time
Herning	48.000	1.739.196	36,2	45.737	1.360.639	29,8
Holstebro	19.845	669.448	33,7	19.877	672.256	33,8
Horsens	52.502	2.059.668	39,2	49.495	2.149.940	43,4
Randers	79.148	4.142.828	52,3	88.335	4.306.744	48,8
Silkeborg	58.979	1.850.909	31,4	56.854	1.916.200	33,7
Skive	13.790	-	-	13.790	472.160	34,2
Viborg	37.338	1.358.905	36,4	36.393	1.492.888	41,0

Randers: Stigningen fra 2009 til 2011 i antal køreplantimer skyldes en ændring i definitionen af bybus- og lokalkørsel. Køreplantimerne for bybuskørsel var i 2010 91.024 og er således reduceret med ca. 3 % fra 2010 til 2011.

Miljø- og teknikudvalget

Bevillingsområde 5.2

Brugerfinansieret område

Beskrivelse af området
Indsatsområder
Hovedtal

1. Beskrivelse af området

Miljø- og teknikudvalgets budget er fordelt på 2 bevillingsområder: det skattefinansierede og det brugerfinansierede. På det brugerfinansierede område er der udgifter for i alt 137,1 mio. kr. fordelt på følgende områder:

Tabel 1: Miljø og Teknik – brugerfinansieret.

Mio. kr.	Udgifter	Indtægter	Netto
1.1 Affald	133,8	-136,3	-2,4
1.2 Varme	3,3	-3,5	-0,2
I alt	137,1	-139,7	-2,6

I alt er ca. 34 medarbejdere beskæftiget på Affaldsområdet – heraf 26 på Affaldsterminalen. Drift og administration af varmforsyningen er udliciteret, og der anvendes derfor kun ca. 0,1 mandår på den administrative styring af dette område.

Området omfatter følgende delområder:

1. 1. Affald
1. 2. Varmeforsyning

1.1. Affald

Området omfatter hele det brugerfinansierede område, der har med affald at gøre. Hovedområderne kan beskrives som planlægning og administration af alle indsamlingsordninger mv. for affald, samt aftaleområdet Randers Affaldsterminal med genbrugspladser.

Lovgrundlag:

- Lov om miljøbeskyttelse
- Affaldsbekendtgørelsen
- Lov om afgift af affald og råstoffer

Indsamlingsordninger mv.

Indsamlingsordningerne vedrører indsamling af dagrenovation, genbrug og storskrald, samt farligt affald fra private husstande, samt dagrenovationslignende affald fra erhverv.

Hovedopgaverne på dette område er planlægning, administration og information, samt borgerhenvendelser om affald.

Indsamling og transport er udliciteret og løses af eksterne leverandører, som leverer de indsamlede mængder til omlastning eller videre sortering og bearbejdning på Randers Affaldsterminal. Nogle fraktioner leveres direkte til eksterne modtagere.

Dagrenovation, som er den største af indsamlingsordningerne med en samlet udgift på 49,8 mio. kr., fordeler sig økonomisk således: Indsamlingen udgør omkring 28 mio. kr., og behandlingen - transport og forbrænding - udgør i størrelsesordenen 18 mio. kr., medens de resterende ca. 4 mio. kr. går til administration, information og afskrivninger. Af de 18 mio. kr. går halvdelen til statsafgift på forbrænding.

Tilsvarende på genbrugsområdet, hvor de samlede udgifter på genbrugsområdet er 14,9 mio. kr. Her udgør indsamlingen i størrelsesordenen 10 mio. kr. Her er der en betydelig indtægt på ca. 2,8 mio. kr. ved salg af papir, som er med til at holde taksten på dette område nede. De fleste genbrugsfraktioner leveres til Randers Affaldsterminal til behandling og videre sortering, før det leveres til genbrugsindustrien.

Miljø og teknik - brugerfinansieret

Administration af erhvervsaffald er en administrativ byrde som et resultat af først og fremmest erhvervs frie adgang til genbrugspladserne og deraf følgende opkrævning af erhvervsaffaldsgebyrer til dækning af samme.

Tabel 2: Indsamlingsordninger

Mio. kr.	Udgifter	Indtægter	Netto
Dagrenovation	49,4	-48,3	1,1
Genbrug	15,0	-18,5	-3,5
Storskrald	3,2	0,0	3,2
Farligt affald	1,6	-0,3	1,3
Olie- og benzinudskillere	0,1	-0,1	0,0
Administration af erhvervsaffald	1,1	-1,1	0,0
I alt	70,4	-68,3	2,1

Taksterne for de enkelte husstande er opdelt i 3 særskilte områder. Dels en takst for tømning og behandling af dagrenovation afhængig af størrelsen af husstandens affaldsbeholder, dels en takst for alle øvrige indsamlingsordninger, og endelig en takst for genbrugspladser. De to sidste er faste gebyrer for alle husstande.

Taksterne for en almindelig husstand med en 110 liter pose og ugetømning vil se således ud sammenlignet med 2010-12 (ekskl. moms):

Tabel 3: Takster

	2010	2011	2012	2013
Dagrenovation	1.110	1.110	1.090	1.062
Genbrug mv. - indsamlinger	470	450	330	320
Genbrugspladser	480	480	460	460
I alt	2.060	2.040	1.880	1.842

Affaldsområdet som helhed skal effektivisere med 2 % om året i årene 2011-14. Det vil resultere i en nedsættelse af den samlede takst på 2 % i realværdi. Taksten vedr. genbrug mv. blev forhøjet i 2010 (140 kr.) og 2011 (100 kr.) for at afvikle gæld til kommunen. Gælden var afviklet ultimo 2011, hvorfor taksterne igen kunne nedsættes fra 2012 og frem.

Randers Affaldsterminal.

Randers Affaldsterminal er en aftaleenhet i Miljø og Teknik, og står for driften af genbrugspladserne, deponi, omlastning af affald, samt diverse behandlingsanlæg for genanvendelige fraktioner.

Tabel 4: Randers Affaldsterminal

Mio. kr.	Udgifter	Indtægter	Netto
Genbrugspladser	21,0	-23,0	-2,0
Lossepladsgasanlæg	0,7	-0,7	0,0
Deponi	9,6	-10,8	-1,2
Omlastestation	16,5	-16,8	-0,3
Mellemdeponi	8,1	-7,9	0,2
Komposteringsanlæg	2,1	-2,2	-0,1
Behandlingsanlæg	5,3	-6,6	-1,3
I alt	63,3	-68,0	-4,7

Genbrugspladser modtager ca. 40.000 tons affald om året i mere end 30 forskellige fraktioner. Af den samlede mængde går mere end 76 % til genbrug, 13 % går til forbrænding og kun 11 % går til

deponi. Omkostningerne på dette område dækkes af 2 takster. For private sker opkrævningen via ejendomsskatten og for erhvervslivet sker opkrævningen via et særskilt gebyr for erhvervs-adgang til pladserne.

Tidligere blev der deponeret store mængder på lossepladsen, men i dag udgør det kun en mindre del af alle de aktiviteter, der foregår her. Derfor er navnet ændret til en affaldsterminal. Af de 9,6 mio. kr. på deponi-området går ca. halvdelen faktisk til affaldsafgift til staten.

Omlastning og mellemdeponi er de største aktiviteter på området. Her modtages dagrenovation (omlastestation), som omlastes til større containere og sendes til forbrænding. På mellemdeponiet omlastes tilsvarende andet forbrændingseget affald. Medens dagrenovation skal sendes til forbrænding samme dag, kan der på mellemdeponiet oplagres affald i lidt længere tid, hvilket især tidligere har været nødvendigt sommeren over, hvor der ikke var behov for så stor varmeproduktion fra forbrændingsanlæggene. Nu er der større efterspørgsel efter affald og lagrene er som regel ganske små.

1.2. Varmeforsyning

Randers Kommune ejer Mejlby Kraftvarmeværk, som forsyner ca. 192 husstande i Mejlby med varme. Det udgør ca. 2.900 MWh pr. år. Til produktionen anvendes naturgas i både en kedel og en gasmotor, hvor motoren ligeledes producerer strøm svarende til ca. 2.200 MWh pr. år.

Det planlægges at afhænde varmforsyningen, og da ledningsanlægget er af nyere dato, fastlægges ikke p.t. en geninvesteringsrate.

Drift og administration af kraftvarmeværket er overdraget til ekstern operatør, der i forvejen driver andre tilsvarende anlæg.

De anførte udgifter på ca. 3,4 mio. kr. er fortrinsvis til køb af naturgas. En mindre del går til drift og vedligehold på anlægget.

Mejlby Kraftvarmeværk er i henhold til varmforsyningsloven omfattet af hvile-i-sig-selv princippet, og der kan således ikke oparbejdes over- eller underskud. Overdækning skal tilbageføres til brugerne og underdækninger kan opkræves, begge evt. indregnes i næste års priser. Årsregnskab skal derfor i princippet udvise et 0-resultat, og egenkapitalen skal være 0.

2. Indsatsområder

Affald betragtes ofte, som alt det vi smider væk. Affald er imidlertid også en brugbar ressource, der ikke bør gå tabt. I fremtiden bliver udfordringen derfor at begrænse tabet af ressourcer mest muligt og at gøre det på en måde, som tager hensyn til både miljø og økonomi.

De politiske målsætninger på affaldsområdet i Randers Kommune er beskrevet i Affaldsplanen 2009-2012, der også gælder for 2013.

Målsætningerne her er:

- Vi skal fortsætte processen med at nedbringe mængden af produceret affald (affaldsforebyggelse)
- Vi skal udnytte ressourcerne i affaldet bedst muligt, enten som genanvendelse eller energiudnyttelse
- Vi skal arbejde for at nedsætte miljøbelastningen fra affaldet
- Vi skal øge kvaliteten i affaldshåndteringen.

I affaldsplanen er alle disse målsætninger konkretiseret og fulgt op af handleplaner. Disse er målrettet henholdsvis husholdninger, erhverv og tværgående initiativer.

Miljø og teknik - brugerfinansieret

Det er et kvalitetsmål

- At mængden af dagrenovation i 2013 ikke overstiger mængderne i 2009 målt pr. indbygger.
- At mængden af deponi for 2013 ikke overstiger 5.100 tons og at mængden i 2014 bliver reduceret med minimum 300 tons.

Informations- og oplysningsaktiviteter

Information og formidling er fortsat et stort fokusområde – også i 2013.

Konkret tænkes der på bl.a. følgende:

- Fortsat digitalisering, herunder apps til moderne mobiltelefoner,
- Direct mail om forskellige emner, fx om papir og andre genbrugsfraktioner,
- Øget indsat med rundvisninger på genbrugspladser mv.,
- Udbygge skoletjenesten i samarbejde med Randers Naturcenter.

Øget genbrug og udsortering

Som følge af kvalitetsmålene vil der også i 2013 være fokus på mulige tiltag for øget genbrug og bedre udsortering. Det gælder både hos borgerne og de virksomheder, der benytter genbrugspladserne, men også på kommunens egne behandlingsanlæg på Randers Affaldsterminal og genbrugspladser.

Dette betyder bl.a., at der i 2013 vil være fokus på:

- city-undergrundsbeholdere – den intelligente affaldsbeholder - i bl.a. Storegade.
- husstandsindsamling af nye fraktioner, herunder metal- og plastemballage.
- metoder til indsamling af den grønne fraktion i dagrenovationen, som vil kunne gå til bioforgasning.

3. Hovedtal på drift og anlæg

Nedenfor vises overordnede budgettal for forsyningen.

Driftsbudget

Drift, mio. kr. (netto, 2012 PL)	Budget	Budget 2013-16			
		2013	2014	2015	2016
	2012	2013	2014	2015	2016
Varmeforsyning	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
Affaldshåndtering	-2,8	-2,4	-2,7	-2,9	-3,1
I alt	-3,0	-2,6	-2,9	-3,1	-3,3

Der er ikke budgetteret med særskilte anlægsprojekter i 2013-16.

Miljø og teknik - brugerfinansieret

3.1. Ændringer i forhold budget 2012-15

	2013	2014	2015	2016
<i>2013-priser i 1.000 kr.</i>				
Budgetoverslag i vedtaget budget 2012-2015	-4.760,9	-4.757,8	-4.752,0	-4.752,0
Ændringer til budgetoverslagsår 2013-16				
Budgetforlig	-39,6	-39,6	-39,6	-39,6
Kørselsgodtgørelse lavere takst	-31,0	-31,0	-31,0	-31,0
Ændret lønfremskrivning jf KL	-8,6	-8,6	-8,6	-8,6
Tekniske korrektioner				
Affaldshåndtering (takstnedsættelse)	2.415,5	2.410,9	2.406,4	2.406,4
Øvrige byrådsbeslutninger:				
Tillægsbevillinger				
Affaldsterminalen, sorteringsanlæg	-300,0	-600,0	-800,0	-1.000,0
Øvrige ændringer				
Udmøntning af puljer				
Tjenestemænd	50,5	50,5	50,5	50,5
Ændringer i alt	2.126,4	1.821,8	1.617,3	1.417,3
Vedtaget budget 2013-2016	-2.634,5	-2.936,0	-3.134,7	-3.334,7

3.2. Mellemværende med forsyningsvirksomhederne

Mio. kr. /ultimo	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Varmeforsyning	4,0	3,8	3,6	3,4	3,2	3,0
Affaldshåndtering						
Dagrenovation	-5,9	-5,9	-4,8	-3,6	-2,5	-1,3
Genbrug mm.	-10,9	-9,7	-8,6	-7,6	-6,6	-5,5
Genbrugsstationer	8,1	7,0	5,0	2,5	0,0	-2,5
Affaldsterminal	1,9	-1,1	-3,7	-6,6	-9,8	-13,1
Gasindvindingsanlæg	8,1	8,1	8,1	8,1	8,1	8,1
Erhvervsaffaldsordning	-0,3	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
Tømningsordning for benzin- og olieudskillere	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
Affaldshåndtering i alt	0,8	-2,0	-4,4	-7,6	-11,2	-14,7
I alt	4,8	1,8	-0,8	-4,2	-8,0	-11,7

Kommunens udlæg for forsyningsvirksomhederne under ét reduceres med 13,5 mio. kr. i budgetperioden 2013 – 16. Ved udgangen af 2016 har forsyningsvirksomhederne således et tilgodehavende hos kommunen på -11,7 mio. kr. ved uændrede takster.

Kultur- og fritidsudvalget

Bevillingsområde 6.1

Kultur og fritid

Beskrivelse af området
Indsatsområder
Hovedtal

1. Beskrivelse af området

Nedenstående tabel viser, hvilke områder der er omfattet af bevillingen. Desuden vises budgetbeløbene for 2013:

Mio. kr.	Udgift	Indtægt	Netto
1.1 Aftaleenheder	100,2	26,1	74,1
1.2 Tilskud til selvejende institutioner	17,4	2,9	14,5
1.3 Fritid og idræt	67,4	3,8	63,6
1.4 Kultur	4,7	0,2	4,5
I alt	189,7	33,0	156,7

Tabellen viser, at der samlet set er budgetteret med udgifter for 189,7 mio.kr. i 2013. Der forventes indtægter for 33,0 mio.kr., hvilket giver et samlet nettobudget på 156,7 mio.kr.

Nedenfor gives en kort beskrivelse af de enkelte områder:

1.1. Aftaleenheder

Biblioteket

Lovgrundlaget for Randers Kommunes biblioteksvæsen er Lov om Biblioteksvirksomhed fra 2000. Med Lov om biblioteksvirksomhed fungerer biblioteket både som det fysiske sted for kultur- og informationsformidling, og som det elektroniske bibliotek, hvor de forskellige serviceydelser tilbydes direkte via internettet.

Randers Bibliotek består af hovedbiblioteket, filialer i Krstrup, Dronningborg og Langå samt en bogbus. I 2012 er der indført chip-teknologi og udskiftet selvbetjeningsudstyr for 5,0 mio.kr.

Kulturhuset rummer tre institutioner: Randers Bibliotek, Museum Østjylland og Randers Kunstmuseum. De løbende driftsudgifter til Kulturhuset fordeles forholdsmæssigt mellem de tre institutioner via Kulturhusets budget. Selve administrationen af Kulturhuset varetages af Randers Bibliotek. Udgifter vedrørende Kulturhusets fællesområder til bl.a. akut vedligeholdelse, energi og skatter fordeles ikke mellem de tre institutioner, men finansieres via fælles konti, som fremgår under Kulturhusets drift.

Værket

Musik- og teaterhuset Værket er en kommunal institution, hvor aktiviteterne finansieres dels via det kommunale driftsbudget og dels via indtægter fra salg af billetter, sponsorbidrag og udlejning af lokaler. Aktiviteterne omfatter den løbende drift og vedligeholdelse af Værket, arrangementsvirksomhed samt udlejning af lokaler til faste brugere (musikøvelokaler, Egnsteatret, Musikskolen og Randers Kammerorkester) samt eksterne arrangører.

Museum Østjylland

Museum Østjylland er resultatet af en fusion den 1. januar 2011 mellem Kulturhistorisk Museum Randers, Djurslands Museum i Grenaa og Museet for Syddjurs i Ebeltoft.

Museum Østjylland er et kommunalt ejet, statsanerkendt museum, som drives i fællesskab af Randers, Norddjurs og Syddjurs Kommuner med Randers Kommune som driftsansvarlig. Museet modtager statstilskud efter Museumsloven. Kultur- og fritidsudvalget i Randers Kommune fungerer som museets bestyrelse. Der er etableret et præsidium bestående af formænd og næstformænd for kulturudvalgene i de tre kommuner, repræsentanter for museumsforeningerne i de tre kommuner og for museets personale. Præsidiets rådgiver og har indstillingsret over for museets bestyrelse

Museum Østjylland er som statsanerkendt museum overordnet forpligtet til at belyse forandring, variation og kontinuitet i menneskers livsvilkår fra de ældste tider til nu. Der sker gennem det, der ofte benævnes som museumslovens fem søjler: indsamling, registrering, bevaring, forskning og formidling. Museet skal sikre, at der for nuværende og kommende generationer findes en lokal kulturarv i form af genstande og viden knyttet til livet i byen og på egnen gennem tiderne.

I Randers omfatter Museum Østjylland foruden aktiviteterne i Kulturhuset, Håndværksmuseet og Lokalhistorisk Arkiv Randers.

Eventsekretariatet

Eventsekretariatets formål er gennem et tættere samarbejde mellem kultur og erhverv at skabe gode rammer for at udvikle, arrangere og gennemføre arrangementer og begivenheder i Randers – herunder at skabe større professionalisme omkring etablerede begivenheder og arrangementer.

I Randers Kommunes driftsbudget for Eventsekretariatet indgår kommunens tilskud til Randers-Ugen på ca. 0,9 mio. kr. Der er endvidere afsat 1 mio. kr. til en årlig pulje til igangsættelse af nye events. Puljen kan anvendes til finansiering af underskudsgarantier eller til konkret støtte til arrangementer på nationalt og internationalt plan, bl.a. topidrætsarrangementer og store koncerter. Midler fra puljen kan frigøres af et udvalg bestående af borgmester, udvalgsformand, kommunaldirektør og kulturdirektør.

Randers Musikskole

Randers Musikskole er en kommunal musikskole, hvis virksomhed reguleres af "Lov om Musik". Ifølge musikloven defineres en musikskole som en skole, der tilbyder undervisning i musik til børn og unge. Musikskolen kan desuden tilbyde musikundervisning til voksne. Musikskolens formål i henhold til loven er at udvikle og fremme elevernes evner og kundskaber gennem sine undervisningstilbud samt i øvrigt at medvirke til fremme af det lokale musikmiljø.

Ved Randers Musikskole har der til og med skoleåret 2010/11 været Musikalsk Grundkursus (MGK), som er en statsfinansieret konservatorieforberevende undervisning. MGK Randers blev nedlagt pr. 1. august 2011 efter beslutning i musikudvalget under Statens Kunstråd, og eleverne i det østjyske område henvises til undervisning i MGK Midtjylland Øst, der er placeret ved musikskolen i Århus.

Randers Musikskole tilbyder foruden individuel undervisning deltagelse i sammenspilsgrupper og kor, arbejder med talentudvikling og samarbejder med folkeskolerne.

Kærsmindebadet

Kærsmindebadet er en kommunal svømmehal og friluftsbad. Badet er dels et offentligt bad, og dels ramme for undervisning og aktiviteter for byens skoler og svømmeklubber.

Kærsmindebadet er et ældre og nedslidt svømmebad fra 1971, og i 2007 formulerede byrådet en målsætning om, at Randers skal have et nyt moderne svømmebad.

I forbindelse med beslutningen om at etablere et nyt svømmebad i Randers som et OPP-projekt med forventet ibrugtagning medio 2014 er det samtidig besluttet at lukke Kærsmindebadet på dette tidspunkt. Det faste personale virksomhedsoverdrages til det nye svømmebad.

Fritidscentret

Fritidscentret arbejder i henhold til gældende regler i "Lov om støtte til folkeoplysning" og stiller egnede lokaler til rådighed til den frie folkeoplysende virksomhed.

Fritidscentrets formål er at være hjemsted for folkeoplysende aktiviteter som et åbent tilbud til kommunens borgere. Dette sker via udlån og udleje af lokaler i henholdsvis Fritidscentret og Helligåndshuset, der administreres af Fritidscentret. Endvidere administreres Kulturhuset Langå i samarbejde med en brugerbestyrelse. Ud over udlån/udleje af lokaler har Fritidscentret ansvaret for aftenpedelfunktionen på en del af skolerne i Randers Kommune og personaleansvaret for personalet i de kommunale idrætshaller.

1.2. Tilskud til selvejende institutioner

Randers Kommune yder tilskud til en række selvejende institutioner under kultur- og fritidsområdet, så som Randers Kunstmuseum, Randers Egnsteater, Randers Kammerorkester, Randers Regnskov, Gaia og Cityforeningen.

1.3. Fritid og idræt

Områderne fritid og idræt vedrører på flere områder folkeoplysningsområdet, der er reguleret af folkeoplysningsloven. Folkeoplysningen i Randers skal sikre børn, unge og voksne alsidige tilbud om deltagelse i voksenundervisning og fritidsaktiviteter baseret på det folkelige og frivillige foreningsarbejde. Der er efter reglerne i folkeoplysningsloven udarbejdet en folkeoplysningspolitik, godkendt af byrådet i december 2011.

Folkeoplysningen skal støttes gennem tilskud til undervisning og aktiviteter. Kommunale lokaler stilles til rådighed for folkeoplysning, og der ydes tilskud til foreningers benyttelse af private lokaler. Der kan opkræves gebyr, hvis provenuet anvendes til tilskud ud over det lovpligtige til foreningernes egne lokaler. Der betales et gebyr for kommunale idrætshaller, svømmehaller og kunstgræsbaner, mens øvrige faciliteter stilles gratis til rådighed for foreninger. Der opkræves betaling for udleje til andre formål.

Byrådet har vedtaget serviceniveauet i forbindelse med forvaltningen af folkeoplysningsloven. Således godkendte byrådet i forbindelse med budget 2010-13 at afskaffe 25-årsreglen. Det betyder, i modsætning til tidligere, at lokaletilskuddet ikke reduceres til trods for, at aktiviteterne omfatter deltagere over 25 år. Endvidere er lokaletilskuddet øget fra de lovpligtige 65 pct. til 75 pct.

Byrådet har endvidere vedtaget, at der gennem Randers-ordningen skal ydes aktivitetstilskud til foreningers aktiviteter. Tilskuddet ydes som et medlemstilskud til alle foreningsmedlemmer under 25 år samt som 75 pct. tilskud til foreningernes kursusudgifter for nuværende og kommende ledere. Herudover er der afsat midler til en udviklingspulje, som fordeles af folkeoplysningsudvalget efter ansøgning.

1.4. Kultur

Der ydes kommunale tilskud til afvikling af teaterforestillinger i Randers, enten gennem Randers Teaterforening eller gennem tilskud til institutioners køb af teaterforestillinger. Staten yder refusion af sidstnævnte tilskud. Gennem teaterordningen 1-til-alle er alle børn og unge sikret adgang til mindst en teaterforestilling hvert år. Der ydes endvidere tilskud til en række teatre, orkestre, musikforeninger og til rytmiske musikgruppers udgifter til øvelokaler og spillesteder.

Ud over tilskud til teater og musik yder Randers Kommune på kulturområdet tilskud til en række andre kulturelle opgaver, herunder skulpturer, springvand, Nordisk Venskabsbyuge, Malvinas Hus, Asfergladen, musik og teaterforeninger, lokalhistoriske arkiver, børnekulturugen, Levende Sommer mv.

Randers Kommune udgør sammen med Viborg, Silkeborg og Horsens Kommune Kulturregion Østjysk Vækstbånd, der med 50 pct. statsrefusion gennemfører tværgående kulturprojekter i regionen.

Aarhus Kommune blev i efteråret 2012 udpeget som Europæisk Kulturhovedstad 2017. Randers Kommune var sammen med regionens øvrige kommuner medansøgere, og skal i årene frem til og med 2017 bidrage til opfyldelse af målene i ansøgningen. Randers Kommunes bidrag er 6,3 mio. kr. Det er en forudsætning, at der gennemføres aktiviteter i Randers Kommune svarende til Randers' økonomiske bidrag.

Der er endeligt afsat midler til imødekommelse af konkrete ansøgninger til kulturprojekter.

2. Det vil vi i 2013 (indsatsområder)

2.1 Kvalitetsmål

Kultur

Vi vil integrere kultur som en vigtig del af børns liv – alle børn har ret til kulturoplevelser. Kulturlivet skal også spille en vigtig rolle i børns fritid.

- Der vil blive arbejdet for at udvide 1-til-alle til at omfatte andre kunst/ kulturområder
- Gennem et aktivt samarbejde med kulturinstitutionerne vil kulturområdet bidrage til at realisere visionen om Hadsundvejens Skole som en kreativ skole.

Randers skal være en åben kulturby – både i forhold til eksperimenterende kunst og kulturel diversitet.

- I foråret 2013 skal der udarbejdes en ny kulturpolitik for de kommende fire år
- Der etableres en kulturel formidlingsportal som en synlig og samlet indgang til kunst og kultur i Randers – en ny form for kunstformidling.
- I forhold til Kulturby 2017 skal der arbejdes med kvalificering af projekter til afvikling i Randers samt med indgåelse af strategiske samarbejder med andre kommuner og kulturinstitutioner.

Randers Kommune skal være kendt som en kommune med et vitalt kulturmiljø med stærke kulturinstitutioner. Der skal være kulturelle aktiviteter over hele kommunen og gode muligheder for at udfolde sig kulturelt udenfor bymidten.

- Det sikres, at kulturaktiviteter nemt og praktisk kan finde sted på pladser og i parker, og at hver af disse scener har sit særpræg og særlige tematik.
- Østervold, Rådhusstorvet, Thors Plads og Jens Otto Krags Plads skal integreres positivt i bybilledet og gøres til omdrejningspunkt for aktiviteter, der trækker publikum til. Pladserne skal inddrages i kommunens større aktivitetsplaner i forbindelse med Randers Ugen, Levende Sommer og lignende projekter

Idræt og fritid

I Randers er borgere i alle aldre fysisk aktive.

Alle børn skal lære at dyrke motion.

- Der skal arbejdes målrettet med at sikre kompetenceudvikling og professionalisering af ledere og medarbejdere i foreninger og institutioner
- Der vil blive etableret et øget samarbejde mellem foreninger og skolefritidstilbud

Det er desuden et kvalitetsmål for kultur og fritid, at: kommunikationen mellem forvaltning og foreninger digitaliseres via overgang til digitale kanaler som for eksempel den webbaserede foreningsportal.

Byrum skal bruges og byrum skal være levende.

Kultur og fritid

Byrum skal indrettes til forskellige aktiviteter og parker skal i øget omfang tematiseres.

- Der vil blive investeret i indretningen af byrum. Der arbejdes i budgetperioden på at indrette byrummene til forskellige initiativer og på at tematisere parkerne. Dette arbejde er allerede godt i gang, f.eks. med indretningen af Tronholmparken, Justesens Plæne, Skovbakken og Gethersparken. Parkerne indrettes, så de appellerer til fysisk aktivitet og samvær.
- I 2013 markeres 100-året for oprettelsen af Doktorparken.
- Der vil blive afholdt store og små events i byrummene, som vil være med til at gøre Randers til en levende by og som vil være med til at synliggøre de rekreative områder.

Vi vil nå langt med eliteidræt og breddeidræt

- Team Danmark aftalen er udmøntet konkret med henblik på at leve op til mottoet om Guld til Randers nu – og om 10 år.
- Men der satses også bredt på at gøre alle børn mere idrætsaktive gennem projekter i skoler, institutioner og foreninger, og gennem fortsat forbedring og udvikling af idrættens faciliteter.

Der skal etableres faciliteter til afholdelse af større idrætsevents.

Randers Kommune vil have faciliteter til alle træningsformer og idrætsgrene.

- Der er i budget 2013 og fremad afsat anlægsmidler til etablering af et nyt svømmebad, en ny multihal på Langvang Idrætscenter samt etablering af Nordtribunen ved AutoCpark. Herudover fortsætter arbejdet med at renovere idrætsanlæg og etablere nye faciliteter, og det ultimative mål er, at Randers Kommune har faciliteter til alle træningsformer og idrætsgrene, og at der er faciliteter til afholdelse af EM i alle idrætsdiscipliner.
- Ved renoveringer er der fokus på energioptimering i såvel kommunale som private faciliteter.

2.2 Øvrige indsatsområder

Borgernes digitale kompetencer skal styrkes gennem tilbud om undervisning og nye funktioner på Randers Biblioteks hjemmeside.

Derudover skal kommunikationen mellem forvaltning og foreninger digitaliseres via overgang til digitale kanaler som for eksempel den webbaserede foreningsportal. Med Nemforening, Nembooking og Nemtilskud er en væsentlig del af dette mål opfyldt allerede i 2011.

3. Tal og forudsætninger

3.1 Hovedtal drift

Nedenstående tabel viser udviklingen på driftssiden fra regnskab 2011 og frem til 2016:

Drift, mio. kr. (netto, 2012 PL)	Regnskab	Budget	Budget 2012-15			
			2011	2012	2013	2014
Aftaleenheder	79,6	74,9	74,9	74,9	75,7	75,7
Tilskud til selvejende institutioner	14,9	14,5	14,5	14,5	14,5	14,5
Fritid og idræt	60,6	61,9	65,0	68,5	68,5	68,5
Kultur	5,3	4,8	4,6	4,6	4,6	4,6
I alt	160,4	156,1	159,0	162,5	163,3	163,3

Tabellen viser en stigning i budgetåret samt overslagsårene 2014 og 2015, og det skyldes hovedsageligt afledte driftsudgifter ved etablering af nyt svømmebad.

3.2 Budgetforudsætninger

Dette afsnit indeholder en beskrivelse af de tildelingsmodeller, der anvendes på kultur og fritidsområdet.

Kultur og fritid er omfattet af rammestyring.

Tildelingsmodeller

Randersordningen 2012

Randersordningen er Randers Kommunes tilskudsordning til frivillige folkeoplysende foreninger under folkeoplysningsloven. Tilskudsordningen omfatter kursustilskud, medlemstilskud, gebyrordning og ekstra kommunalt lokaletilskud, herunder hallejetilskud.

For at opnå tilskud efter Randersordningen skal foreningen være hjemmehørende i Randers Kommune og skal være godkendt af folkeoplysningsudvalget som en frivillig folkeoplysende forening i henhold til reglerne i folkeoplysningsloven med tilhørende bekendtgørelse og vejledning. Der skal opkræves deltagerbetaling (kontingent).

Foreningen skal have en almennyttig og kontinuerlig aktivitet. Foreningen skal således have planlagte aktiviteter for børn og unge inden for foreningens formål mindst 20 gange årligt fordelt over mindst 5 måneder. Foreninger med udelukkende handicappede medlemmer kan modtage tilskud til disse, uanset at kravet om aktiviteter for børn og unge ikke aktuelt kan opfyldes.

Midlerne til Randersordningen for det frivillige folkeoplysende foreningsarbejde fastsættes af byrådet efter forslag fra folkeoplysningsudvalget.

Midlerne opdeles i tre puljer:

1. En til ekstra lokaletilskud, herunder hallejetilskud.
2. En til kursus- og medlemstilskud
3. En til udviklingsmidler

Ekstra lokaletilskud

En kommune kan opkræve gebyrer for benyttelsen af kommunale lokaler, hvis indtægten anvendes til forbedring af det lokaletilskud, som skal ydes efter folkeoplysningsloven. Randers Kommune opkræver gebyrer med henblik på at yde ekstra lokaletilskud

Udover hallejetilskud ydes tilskud til sportsskoler, udleje til kommunale institutioner og til hvervingsarrangementer.

Foreninger, der har udgifter til egne eller lejede lokaler, får efter folkeoplysningsloven 65 pct. tilskud til de tilskudsberettigede lokaleudgifter. I Randers Kommune er tilskudsprocenten på 65 pct. hævet til 75 pct.

25-års-reglen:

Hvis en forening har medlemmer over 24 år (ledere, instruktører og bestyrelsesmedlemmer indgår ikke ved opgørelsen), foretages der efter folkeoplysningsloven en forholdsmæssig nedsættelse af lokaletilskuddet. I Randers Kommune er denne nedsættelse ophævet pr. 1. januar 2010 for foreninger, der tilrettelægger og gennemfører aktiviteter for børn og unge under 25 år.

Kursustilskud

Der ydes tilskud med 75 pct. af udgifterne til kurser i Danmark for nuværende og kommende ledere. Tilskud ydes til kursus- og opholdsudgifter. Til hver enkelt person kan der på et år højst ydes tilskud med 20.000 kr. Ud fra foregående års erfaringer afsættes der et beløb til kursustilskud af den samlede pulje til kursus- og medlemstilskud. Hvis beløbet ikke anvendes, overføres det til følgende års medlemstilskud. Hvis beløbet ikke er tilstrækkeligt, afholdes merudgifterne af de afsatte midler til medlemstilskud.

Lokal kursusvirksomhed:

Der afsættes et beløb svarende til 1/5 af det beløb, der er afsat til kursustilskud, til anvendelse til lokal kursusvirksomhed, foredrag og foreningsudvikling. Beløbet administreres af fritids- og kulturafdelingen.

De lokale kurser retter sig særligt mod de foreninger, der ikke via medlemskab af overliggende kreds- eller landsorganisationer har mulighed for at deltage i lederuddannelse og til tværgående kursusvirksomhed, der medvirker til fortsat udvikling af foreningerne. Eventuelle uforbrugte midler overføres til efterfølgende års medlemstilskud.

Medlemstilskud

Restbeløbet efter fradrag af beløb til ekstra lokaletilskud, hallejetilskud, kursustilskud og udviklingsmidler anvendes til medlemstilskud. Tilskuddet gives til aktive medlemmer i aldersgruppen 0 - 24 år, det vil sige til medlemmer, som har mulighed for at deltage aktivt i mindst 20 planlagte aktivitetsgange fordelt over mindst 5 måneder pr. år.

Udviklingspulje

Der afsættes en udviklingspulje på 400.000 kr. Puljen kan søges af alle godkendte frivillige folkeoplysende foreninger til initiativer og projekter, der skaber udvikling i foreningernes organisering, aktiviteter, faciliteter mv. Projekter med tværgående indhold og med integration af ikke allerede foreningsaktive personer prioriteres. Fordeling af tilskud foretages af folkeoplysningsudvalget.

Randersordningen revideres en gang årligt for det kommende efter indstilling fra folkeoplysningsudvalget.

Tilskud til selvejende haller

Der er gennemført en harmonisering af tilskuddene til de selvejende haller pr. 1. januar 2008.

Tilskudsordningen indeholder flere elementer:

1. Tilskud til ydelser på kommunalt godkendte lån anvendt til opførelse af hallen.
2. Fast tilskud, der består af 3 elementer: Et grundtilskud, et arealtilskud og et tilskud til de haller, der er forpligtede til at stille timer til rådighed for lokale skoler og institutioner.
3. Et variabelt tilskud, der afhænger af det antal timer, som udlejes til godkendte folkeoplysende foreninger.

Formålet med den reviderede tilskudsmodel har været at lave en generel tilskudsmodel, der er tilpasset de forskellige forhold, men uden at der skal laves en lang række særftaler. Modellen tilsigter at opfylde to formål: Budgetmæssig stabilitet gennem et forholdsvis stort fast tilskud, så hallerne forud for budgetåret kender hovedparten af indtægtsgrundlaget (og kommunen hovedparten af udgifterne). Og for hallerne et incitament til at sikre størst mulig udlejning ved at time-tilskuddet tillagt foreningernes egenbetaling mindst dækker marginalomkostningerne ved at holde åbent.

Det forudsættes i tilskudsmodellen, at der udarbejdes en kontrakt mellem kommunen og den enkelte institution. I kontrakten specificeres foruden tilskudsmodellen en række nærmere betin-

Kultur og fritid

gelses for tilskudsydelsen, herunder f.eks. krav til regnskaber, nedbringelse af energjudgifter og udarbejdelse af vedligeholdelsesplaner.

Tilskudsaftalen evalueres i sæson 2012/13 med henblik på eventuelle ændringer fra 1. januar 2014.

Tilskudsaftale for aftenskolerne i Randers Kommune

Kommunerne er efter folkeoplysningsloven forpligtet til at yde tilskud til aftenskoler, men den enkelte kommune fastlægger selv niveauet.

Der kan efter loven ikke ydes tilskud til undervisning mv., hvis formålet er agitation, behandling, underholdning, forkyndelse eller udbredelse af overtro. Der kan endvidere ikke ydes tilskud til undervisning inden for spil. Idræt og sports- og konkurrencepræget virksomhed. Kommunen kan fravige disse begrænsninger og fastlægge nærmere retningslinjer for, hvad der ligger i disse begreber.

Tilskud til den folkeoplysende virksomhed sker på baggrund af tilskudsbrøker. Tilskudsbrøkerne kan efter loven højst være:

1/3 af udgifterne til lærer- og lederløn i den almene undervisning,

8/9 af udgifterne til lærer- og lederløn i handicapundervisningen

5/7 af udgifterne til lærer- og lederløn i instrumentalundervisning.

Folkeoplysningsudvalget har fastsat en anvendelse af de maksimale tilskudssatser i Randers Kommune, bortset fra tilskud til handicapundervisningen, hvor tilskudsbrøken er fastsat til 7/9.

3.2.2 Demografi

Der foretages ikke demografireguleringer på budgetområdet.

3.3 Ændringer i forhold til budget 2012-15

	2013	2014	2015	2016
2013-priser i 1.000 kr. Budgetoverslag i vedtaget budget 2012-2015	159.044,3	161.962,9	162.780,6	162.780,6
Byrådsbeslutninger	-2.295,2	-1.941,6	-1.841,6	-1.841,6
Budgetforlig	-2.352,4	-2.658,4	-2.558,4	-2.558,4
Ingen prisfremskrivning	-1.029,4	-1.029,4	-1.029,4	-1.029,4
Kørselsgodtgørelse lavere takst	-157,4	-157,4	-157,4	-157,4
Indkøbsbesparelse	-156,0	-312,0	-312,0	-312,0
Selvejende institutioner, afdrag på lån	250,0			
Julebelysning	150,0	150,0	150,0	150,0
Udviklingspuljen	-200,0	-200,0	-200,0	-200,0
Kærsmindbadet, stigning i billetprisen	-200,0	-100,0		
Kærsmindbadet, omlægning af rengøring	-50,0	-50,0	-50,0	-50,0
Aftenskolepuljen	-550,0	-550,0	-550,0	-550,0
Selvejende institutioner	-500,0	-500,0	-500,0	-500,0
Lokaletilskud Asferg	140,0	140,0	140,0	140,0
Ændret lønfremskrivning jf KL	-49,6	-49,6	-49,6	-49,6
Øvrige byrådsbeslutninger:				
Tillægsbevillinger	57,2	716,8	716,8	716,8

Kultur og fritid

Budgetopfølgning pr. 30.9.2011	-609,1	50,5	50,5	50,5
1. budgetopfølgning 2012				
Randers FC stadionleje, mindreindtægt	666,3	666,3	666,3	666,3
2. budgetopfølgning 2012 (merindtægt stadion)				
Øvrige ændringer:	-74,1	-74,1	-74,1	-74,1
Udmøntning af puljer	-74,1	-74,1	-74,1	-74,1
Tjenestemænd	159,6	159,6	159,6	159,6
Energibesparelser	-189,3	-189,3	-189,3	-189,3
KMD sag SBSYS	-4,1	-4,1	-4,1	-4,1
Ompl kt 6	-40,3	-40,3	-40,3	-40,3
Vedttaget budget 2013-2016	156.675,0	159.947,2	160.864,9	160.864,9

4. Nøgletal, takster m.m.

4.1 Nøgletal

Biblioteksvæsen. Årlige nettodrifudsudgifter i kr. pr. indbygger.

Faste 2012 priser	Regnskab 2008	Regnskab 2009	Regnskab 2010	Regnskab 2011	Budget 2012
Herning	504	516	514	465	470
Holstebro	408	416	412	398	395
Horsens	466	468	468	378	373
Randers	493	438	447	430	403
Silkeborg	461	470	456	417	402
Skive	376	364	370	363	375
Viborg	417	418	418	393	391

(Kilde: Nøgletal 2012, "7-by samarbejdet")

Tabellen viser de årlige nettodrifudsudgifter pr. indbygger i biblioteksvæsen. Det fremgår, at Randers kommune ligger i midten i forhold til regnskab 2010 og i den øvre ende i forhold til budget 2011. Obs. Udgifter til administration er ikke indeholdt i de årlige nettodrifudsudgifter for Holstebro. Herning er et centralbibliotek for alle biblioteker i Region Midtjylland, og er således centralbibliotek for alle kommuner i 7-by nøgletalsrapporten. Opgørelsen af nettodrifudsudgifter er ekskl. funktioner, der ikke findes på alle biblioteker.

Kultur og fritid

Folkeoplysning, lokaletilskud, fritidsaktiviteter og kulturel virksomhed. Årlige nettodrifudsudgifter i kr. pr. indbygger.

Faste 2012 priser	Regnskab 2008	Regnskab 2009	Regnskab 2010	Regnskab 2011	Budget 2012
Herning	1.541	1.617	1.605	1.760	1.847
Holstebro	1.360	1.273	1.334	1.333	1.340
Horsens	971	1.151	1.154	1.159	1.198
Randers	1.007	1.183	1.180	1.146	1.130
Silkeborg	1.303	1.384	1.345	1.275	1.277
Skive	1.330	1.329	1.330	1.385	1.384
Viborg	1.162	1.194	1.117	1.155	1.090

(Kilde: Nøgletal 2012, "7-by samarbejdet")

Tabellen viser de samlede årlige nettodrifudsudgifter pr. indbygger til folkeoplysning, lokaletilskud, fritidsaktiviteter og kulturel virksomhed. Regnskab 2011 viser, at Randers kommune er den kommune med det mindste forbrug pr. indbygger sammenlignet med de øvrige kommuner.

4.3 Oversigt over aftaleenheder

	Bevilling (1.000 kr.)
Randers Bibliotek	38.964
Museum Østjylland	9.077
Værket	9.208
Eventsekretariatet	3.736
Randers Musikskole	5.793
Kærsmindbadet	4.312
Fritidscentret	2.594

Sundheds- og ældreudvalget

Bevillingsområde 7.1

Sundhedsområdet

Beskrivelse af området
Indsatsområder
Hovedtal

Sundhedsområdet

1. Beskrivelse af området

Nedenstående tabel viser hvilke områder, der er omfattet af bevillingen. Desuden vises budgetbeløbene for budget 2013:

Mio. kr.	Udgift	Indtægt	Netto
1.1 Aktivitetsbestemt medfinansiering og vederlagsfri fysioterapi	336,6		336,6
1.2 Rehabilitering	17,1		17,1
1.3 Sundhedsfremme og forebyggelse	11,8	-0,2	11,6
1.4 Sundhedsplejen	12,6		12,6
1.5 Tandplejen	30,8	-0,3	30,5
1.6 Andre sundhedsudgifter	2,6		2,6
I alt	411,5	-0,5	411,0

Tabellen viser, at der samlet set er budgetteret med udgifter for 411 mio. kr.

Herunder beskrives de enkelte områder.

1.1 Aktivitetsbestemt medfinansiering og vederlagsfri fysioterapi

Kommunerne er medfinansierende på sundhedsområdet, idet der skal betales aktivitetsbestemte bidrag hver gang en borger i kommunen anvender en sundhedsydelse hvad enten det er på sygehuset eller under sygesikringen (fx hos praktiserende læge/speciallæger mv.). Hertil kommer at kommunerne betaler udgifterne til den vederlagsfri fysioterapi.

Udgifterne til den aktivitetsbestemte medfinansiering og den vederlagsfri fysioterapi er fordelt således i budget 2013:

Mio. kr.	Udgift	Indtægt	Netto
1.1 Aktivitetsbestemt medfinansiering	318,0		318,0
1.1 Vederlagsfri fysioterapi	18,6		18,6
I alt	336,6		336,6

Staten og/eller regionerne opkræver en betaling, som kommunerne ikke pt. har mulighed for at kontrollere på cpr-niveau, men det er mellem KL og Regeringen aftalt at der skal gives kommunerne adgang hertil med henblik på blandt andet analyser af indsatsen på sundhedsområdet. Kommunerne kan dog løbende følge med i det overordnede forbrug af de enkelte ydelser via Sundhedsstyrelsens hjemmeside (e-sundhed), ligesom Randers Kommune i samarbejde med firmaet Rehfeld har udviklet en edb-løsning, der giver adgang til fx områdefordelte data og sundhedsdata sammenlignet med arbejdsmarkedstilknytning.

I budgettet blev der ved budgetlægningen for 2011-14 indarbejdet 2 indsatsen med henblik på at reducere udgifterne til den aktivitetsbestemte medfinansiering. Det var midler til gennemførelsen af "Tjek dit helbred", som er forebyggende helbredsundersøgelser og –samtaler, og på ældreområdet oprettelsen af et trykshotel blandt andet indeholdende præ-hospitale pladser, hvor sigtet er at undgå sygehusindlæggelser. Der er en forventning om at de to indsatsen vil kunne reducere udgifterne til den aktivitetsbaserede medfinansiering af sundhedsvæsenet på 1 mio. kr. fra 2014. Reduktionen er indarbejdet i budgettet.

Ved økonomaftalen mellem regeringen og KL for 2013 skønner KL at den aktivitetsbestemte medfinansiering øges med 4.874.400 kr. i 2013 i forhold til 2012, primært som konsekvens af at der mellem regeringen og regionerne er aftalt et udgiftsløft på 1 mia. kr. på landsplan fra 2012 til

Sundhedsområdet

2013, som smitter af på den kommunale medfinansiering. Dette udgiftsløft er ikke indarbejdet i budgettet.

Herudover er området fra 2013 reduceret med 1,5 mio. kr., som forventes opnået ved en særlig indsats på småbørnsområdet (ved en opnormering af Sundhedsplejen), ved at undgå nogle af de forebyggelige indlæggelser, en øget rehabiliteringsindsats samt øget fokus på færdigbehandlede psykiatriske patienter.

Ved budgetlægningen for 2011 blev der vedtaget besparelser på den vederlagsfri fysioterapi på 100.000 kr. i 2011 og på 1,8 mio. kr. fra 2012, primært med udgangspunkt i at udgifterne i Randers er væsentligt højere end gennemsnittet i Region Midtjylland.

Sundheds- og ældreudvalget har i mødet den 7. april 2011 på baggrund af rapporten "Vederlagsfri fysioterapi – endelig rapport" og de indgåede høringsvar besluttet at etablere et kommunalt tilbud om vederlagsfri fysioterapi samt en tættere dialog med de privatpraktiserende fysioterapeuter om de leverede ydelser.

Det har dog vist sig at det ikke har været muligt at opnå den forventede besparelse, hvorfor området gennem efterreguleringen af demografien for ældreområdet for 2012 er blevet tilført 1,4 mio. kr. for at dække en væsentlig del af den ikke opnåede besparelse. Ved økonomaftalen er sundhedsområdet tildelt 2.580.000 kr., heraf overføres senere 0,5 mio. til vederlagsfri fysioterapi.

1.2 Rehabilitering/genoptræning

Kommunerne har hovedansvaret for det meste af genoptræningen efter hospitalsbehandling, hvor hospitalerne sender genoptræningsplanerne til kommunen.

I Randers Kommune tilbydes borgerne "frit valg" blandt de kommunale leverandører. Dette betyder, at man som borger selv kan vælge, hvor genoptræningen skal foregå. Der er mulighed for genoptræning ved Rehabiliteringsenheden i Randers Sundhedscenter eller på et af de 3 ældreområder i kommunen.

Endvidere er der iværksat en række rehabiliteringsprogrammer i forhold til personer med KOL, kræft, senhjerneskade, hjerteproblemer, diabetes og KOL. Finansieringen til hhv. diabetes og hjerterehabilitering er finansieret af statslige kronikermidler, som udløber med udgangen af 2012. Der er ikke ved kommuneaftalen tilført øremærkede midler hertil fra 2013, men der blev aftalt et generelt løft til styrkelse af det nære sundhedsvæsen og kommunernes medvirken hertil, og midlerne herfra vil blandt andet blive anvendt til at kompensere de bortfaldne kronikermidler. Beløbet udgør 1,3 mio. kr. og overføres fra puljen på sundhedsområdet på i alt 2.580.000 kr.

1.3 Sundhedsfremme og forebyggelse

Ved årsskiftet 2011/12 blev det nye sundhedscenter på Thors Bakke åbnet, hvor områderne sundhedsfremme og forebyggelse, sundhedspleje, rehabilitering og tandplejen samles sammen med regionale og private sundhedsaktører (jordemodercenter, blodprøvetagning, donortapning, mammografi, praktiserende læger/speciallæger, psykologer mv.).

Som nævnt i afsnit 1.1 blev der ved budgetlægningen for 2011-14 afsat penge til "tjek dit helbred". Regionen har dog først i oktober 2011 bevilget de fornødne midler til projektet, hvorfor der sker en tidsforskydning af dette projekt, således at projektet er blevet indviet i august 2012.

Sundhedsområdet

Til projektet er der bevilget forskningsmidler fra Tryk-fonden på 10 mio. kr. til at lave effektmålinger, herunder samfundsøkonomisk evaluering af projektet.

For en nærmere status for projektet kan der henvises til sundheds- og ældreudvalgets møde den 22. november 2012.

1.4 Sundhedsplejen

Sundhedsplejerskerne er særligt uddannede til at arbejde med sundhed hos familier med børn, såvel spædbørn som småbørn og skolebørn.

Sundhedsplejens tilbud omfatter i forbindelse med fødsler et besøg i hjemmet under graviditeten samt et antal besøg efter fødslen.

Hertil kommer en række undersøgelser i forbindelse med skolegangen.

Alle børnefamilier i Randers Kommune kan hente råd og vejledning hos sundhedsplejen.

Sundhedsplejerskerne fungerer endvidere som konsulenter for daginstitutionerne.

En omlægning af uddannelsesordningen for sundhedsplejersker betyder at der er øget kommunal praktik i uddannelsen og til dette er der ved den 1. budgetopfølgning 2012 indarbejdet 0,3 mio. kr. årligt.

Herudover er normeringen i sundhedsplejen udvidet med 0,3 mio. kr. fra 2013 som skyldes en særlig indsat for at undgå indlæggelse af børn, jf. afsnit 1.1, aktivitetsbestemt medfinansiering.

1.5 Tandplejen

Den kommunale tandpleje er en kombineret skoletandpleje og småbørnstandpleje, der sikrer at alle børn og unge første gang ved ca. 8 måneders alderen og til og med det 17. år tilbydes tandpleje og tandregulering efter behov. Herudover tager tandplejen sig af omsorgs- og specialtandpleje for ældre og handicappede, der kun vanskeligt kan benytte de almindelige tandplejetilbud.

På tandplejens område er der ved budgetlægningen for 2011 besluttet besparelser, der betyder at en række klinikker er blevet nedlagt. Ved budgetlægningen for 2012 er der herudover besluttet yderligere besparelser herunder nedlæggelse af yderligere 2 klinikker. Fra 2013 er det besluttet at nedlægge tilbuddet om tandbesøg for børn på 8 mdr. samt at arbejde med at reducere udeblivelsesprocenten. I modsat retning tilføres der i 2013 150.000 kr. fra puljen på sundhedsområdet på i alt 2.580.000 kr.

1.6 Budgetforudsætninger

Lovgrundlag

Lovgrundlag på medfinansieringsområdet	Sundhedsloven, herunder særligt §§ 13 og 14 omkring finansiering. Endvidere findes bestemmelser i Lov om regionernes finansiering med tilhørende bekendtgørelser mv.
Lovgrundlag på tandpleje- og sundhedsplejeområdet	Sundhedsloven: Forebyggelse og sundhedsfremme: Kapitel 35, §119 Sundhedspleje: Kapitel 36, §§ 120-126 Tandpleje: kapitel 37, §§ 127-137. Genoptræning og Vederlagsfri fysioterapi: kapitel 39, §140 og kap. 39a, §140a-b Finansiering af sundhedsydelser: kapitel 77, §§247-251a

2. Det vil vi i 2013 (indsatsområder)

Sundheds- og ældreudvalget har i sit arbejde fastlagt en række principper/kriterier for fremtidige projekter/udviklingen inden for udvalgets område, og blev godkendt i udvalgets møde den 8. marts 2012.

Principperne, som gælder på tværs af sundheds- og ældreområdet er følgende:

1. *Brugerne – Det er godt at kunne klare sig selv*

Ud fra en erkendelse af, at der fortsat vil være et nødvendigt fokus på prioriteringer i forvaltningens arbejde og i tilbuddene til borgerne, valgte man dette princip. Idéen er ikke, at borgerne skal undvære hjælp, men i stedet, at man er nødt til at fokusere ressourcerne på de, som reelt ikke kan selv og samtidig lade de mere ressourcestærke borgere klare sig selv der hvor de kan. Det er ligeledes forvaltningens opfattelse, at borgerne efterspørger teknologiske løsninger, som kan hjælpe dem til et liv, hvor de i højere grad kan klare sig selv.

2. *Bedre og billigere*

Sundhed og ældre skal altid se på ydelserne og organisationen ud fra om der er noget af det vi gør, som kan gøres billigere og bedre – det skal være et centralt princip når der fremover sættes projekter i gang.

3. *Dygtigere – potentiale for forbedringer*

Vi må ikke gå i stå – der skal være et stadigt fokus på at dygtiggøre såvel medarbejdere som selve organisationen.

4. *Tung økonomi*

Vi skal så vidt muligt koncentrere vores ressourcer på projekter og strategier som rummer potentiale til at forbedre vores økonomiske råderum betragteligt. Det betyder selvfølgelig ikke, at vi skal ignorere mindre gevinster, men det er ikke der vi lægger hovedfokus i den strategiske planlægning.

5. *Med hjertet og med evidens*

Vi skal tro på projekterne og de skal give mening for os – både i ledelsen, sekretariatet og ude i vores områder. Dette kombineret med et skarpt fokus på evidens.

På baggrund af disse principper arbejdes der specielt i forhold til kompetenceudvikling/uddannelse af medarbejdere, specialisering og frivillighed.

2.1 Kvalitetsmål

Udvalgets kvalitetsmål for sundhed er godkendt på udvalgmødet den 24. maj 2012 og ser således ud

- at antallet af kontakter til sundhedsvæsenet (sygehus, praktiserende læge mv.) falder i 2013 i forhold til 2012
- at forløbsprogram for kræft er fuldt implementeret inden 1. juli 2013
- at mindst 400 borgere i 2013 er tilbudt deltagelse på et rehabiliteringsforløb inden for følgende områder: diabetes, KOL, hjerte, kræft, hjerneskade og ryg

Sundhedsområdet

- at ventetiden for et tilbud om genoptræning er kortest muligt og ikke overstiger 10 dage fra udskrivelse fra hospital med mindre genoptræning først skal iværksættes senere
- at projektet "Tjek dit helbred" er fuldt implementeret. Målet er at 70% af borgerne tager imod tilbud om helbredsundersøgelse.
- at der som konsekvens af etableringen af Randers Sundhedscenter på Thors Bakke er sket en positiv udvikling i "selvvurderet helbred" for borgerne i Randers. Målingen foretages i den næste sundhedsprofil "Hvordan har du det", der gennemføres i 2013 og offentliggøres i 2014.

Der gøres status for, hvor langt kommunen er nået med at opfylde kvalitetsmålene i forbindelse med regnskab 2013.

2.2. Øvrige indsatsområder

Udvalgets milepæle på sundhedsområdet er senest blevet revideret i udvalgsmødet den 9. juni 2011 og ser således ud:

- **Skarp Sundhedsprofil/sundhed på tværs af forvaltninger – fremme sund livsstil (mål Randers over gennemsnittet)**
- **Øge forbyggelsesressourcerne**
Udvalget har et ønske om at der afsættes øgede midler til forebyggelse med henblik på at den generelle sundhedstilstand, jf. ovenfor, forbedres og med henblik på at undgå livsstilssygdomme og indlæggelser
- **Tjek dit helbred for alle borgere mellem 30 og 49 år gennemføres**
Byrådet gav ved budgetlægningen for 2011 penge til gennemførelse af projekt "Tjek dit helbred", .Projektet vil i sin form ligne "Ebeltoft-forsøget", hvor borgerne bliver indkaldt til et sundhedstjek og en samtale med egen læge.
- **Sundhedscenter Thors Bakke i mål (anlæg og drift)**
I slutningen af 2011 blev sundhedscentret på Thors Bakke taget i brug. Centret vil blive omdrejningspunkt på sundhedsområdet i Randers med kommunale sundhedstilbud (sundhedspleje, tandpleje, sundhedsfremme og rehabilitering), regionale tilbud (jordemodercenter, blodprøvetagning og –tapning, og mamografi) og private tilbud på sundhedsområdet.
- **Sundhed ind i uddannelserne – kompetenceudvikling**
Der er allerede uddannet en række sundhedsambassadører, der skal være med til at skærpe sundhedsprofilen, jf. også det øverste punkt herover.
Fokus på motion/bevægelse for ældre borgere, fx via idrætsforeninger
Det ønskes at der bliver et større og bredere udbud af tilbud om motion/bevægelse for ældre. Dette kan fx ske i samarbejde med de lokale idrætsforeninger.
- **Randers Byråd vedtager en kostpolitik for hele organisationen**
Udvalget ønsker at der er fokus på sund kost og at der indføres sukkerfri zoner, hvilket blandt andet kan ske ved at idrætsforeninger/haller, der kun sælger sund kost, belønnes
- **Målrettede sundhedsprojekter, der rager op**
Eksempler herpå kunne være de gennemførte projekter omkring overvægtige børn og forhøjet blodtryk
- **Sygeplejeklinik/sundhedsklinik-tanken gennemføres**
Der bliver i løbet af 2011 etableret sundhedsklinikker på en række af kommunens ældre-

Sundhedsområdet

institutioner, og hvor der vil blive krav om at de personer, der er i stand til at komme til klinikken ikke længere modtager hjemmebesøg.

- **Arbejde med mental sundhed – herunder forebyggelse af depression/stress, både blandt borgere og medarbejdere**
Der er et ønske om at tilbudsviften i forbindelse hermed videreudvikles
- **Fokus på ulighed i sundhed i den tværgående sundhedspolitik**
Uligheden i sundhed blandt forskellige befolkningsgrupper er stor, og der ønskes øget fokus herpå, således at disse uligheder mindskes. Dette vil være et af fokuspunkterne i den tværgående sundhedspolitik, der skal vedtages i 2011
- **Seksuel sundhed**
Der er et stigende problem omkring seksuelt overførte sygdomme, især blandt unge, og der ønskes større fokus herpå.

På det generelle plan har udvalget endvidere følgende milepæle:

- **Sikker økonomisk drift – budgetoverholdelse**
Der skal løbende være fokus på den sikre økonomiske drift og at budgetterne overholdes.
- **Fokus på inddragelse af frivillige og samarbejde med råd og nævn. Herunder styrke økonomien for de frivillige**
Udvalget ønsker det gode samarbejde med frivillige og med råd og nævn. På sundhedsområdet er der et stærkt og godt samarbejde med en række sundheds- og sygdomsforeninger i sundhedscentret, hvor disse foreninger løbende kan træffes og er med til at drive "cafeen" i Sundhedscentret)
- **Teknologiske hjælpemidler med omtanke – udarbejdelse af etiske overvejelser, herunder overvejelser om telemedicin og telegenoptræning. Udvalget ønsker blandt andet at der indarbejdes 20 mio.kr. i budgettet over 4 år til velfærdsteknologi**
På sundhedsområdet sker der løbende en meget kraftig udvikling i de velfærdsteknologiske muligheder. Derfor ønsker udvalget, at Randers Kommune på såvel sundheds- som ældreområdet er med til at afprøve/indføre disse
- **Fokus på arbejdskraftmangel og befolkningsudvikling**
Der skal løbende være fokus på rekruttering og uddannelse af personale, selv om det måske ikke lige umiddelbart er på sundhedsområdet at der først bliver arbejdskraftmangel. Men befolkningsudviklingen med flere og flere ældre vil kræve ændrede indsatser på sundhedsområdet.
- **De pårørende som ressource**
Det er vigtigt at der er fokus på de pårørende som ressource og at dialogen med disse er positiv
- **Tryghed og trivsel for, og tillid til medarbejderne – positiv ånd**
Udvalget lægger vægt på at sundhedsområdet er en spændende og attraktiv arbejdsplads, der også fremover kan rekruttere dygtige medarbejdere. Der skal derfor fx også være de nødvendige muligheder for videreuddannelse
- **Opmærksomhed på opgaveglidning mellem de forskellige faggrupper**
Der sker løbende en opgaveglidning mellem faggrupperne, og der skal løbende være fokus herpå
- **Fokus på ledelse**
Der skal hele tiden være fokus på ledelse. Det er vigtigt for udvalget at lederne er kompetente, hvor der stilles krav om uddannelse og videreuddannelse.
- **Forskning og effektmåling**
Der lægges vægt på at de tiltag, der er, løbende vurderes, herunder at der er evidens for indsatserne.

Sundhedsområdet

Det er endvidere vigtigt at der samarbejdes med forsknings- og uddannelsesinstitutioner. Endelig vil der i 2012 blive gennemført brugerundersøgelser.

- **Geare vores organisation til opgaveglidning (eks. hurtigere udskrivning).**
Sundhedsområdet er under evig forandring, og den fremtidige sygehusstruktur og den teknologiske udvikling vil stille større krav til den kommunale (ældre)omsorg.
- **Opfølgende hjemmebesøg, som i Vestklyngen**
Det ønskes at der etableres opfølgende hjemmebesøg, hvor udskrevne fra hospitalerne får et opfølgende besøg. Dette er sket i Vestklyngen (det vestligste af Region Midtjylland) med stor (og forebyggende) succes
- **Fokus på sygefravær**
Der skal løbende være fokus på sygefraværet.

3. Tal og forudsætninger

Nedenfor vises en række overordnede budgettal på driften.

3.1 Hovedtal på driften

Nedenstående tabel viser udviklingen på driftssiden fra regnskab 2011 og frem til 2016:

Drift, mio. kr. (netto, 2013 PL)	Regnskab		Budget			
	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Aktivitetsbestemt medfinansiering	199,6	319,8	318,0	317,0	317,0	317,0
Vederlagsfri fysioterapi	19,5	17,2	18,6	18,6	18,6	18,6
Rehabilitering	16,5	17,6	17,1	17,1	17,1	17,1
Sundhedsfremme og forebyggelse	5,6	6,1	11,6	11,9	11,9	12,4
Sundhedsplejen	12,3	12,6	12,6	12,6	12,6	12,6
Tandplejen	34,5	32,4	30,5	29,5	29,5	29,5
Andre sundhedsudgifter			2,6	2,6	2,6	2,6
I alt	288,0	405,7	411,0	409,3	409,3	409,8

Tabellen viser en stigning i udgifterne fra regnskab 2011 til budget 2012, hvilket primært skyldes omlægning af den aktivitetsbestemte medfinansiering.

Fra 2012 til 2013 er der en stigning, som skyldes ændringen på den aktivitetsbestemte medfinansiering, demografireguleringen på den vederlagsfrie fysioterapi, indarbejdelsen af driftsbudgettet for sundhedscentret samt puljen til forebyggelse og hverdagsrehabilitering for ældre og kronikere.

I 2014 er der indarbejdet en besparelse på den aktivitetsbestemte medfinansiering på 1 mio. kr. samt en besparelse på udgiften til ledelse på tandplejens område på 1,4 mio. kr. Modsat udgår puljen vedr. udsættelse af ansættelse af tandklinikerelever på 0,5 mio. kr. (budgetforlig 2011-14).

Ved budgetlægningen for 2011 blev der, som beskrevet i afsnit 1.1 og 1.5 besluttet en væsentlig besparelse vedr. den vederlagsfrie fysioterapi og på tandplejeområdet, som medfører mindre-

Sundhedsområdet

udgifter fra regnskab 2011 til budget 2012, men som beskrevet har det ikke været muligt at gennemføre besparelsen som derfor delvis er tilbageført i budget 2013.

Budgetforliget for 2013 medfører følgende ændringer på sundhedsområdet:

1.000 kr.	2013	2014	2015	2016
Kørsels- og indkøbsbesparelse samt reduktion af løn- og prisfremskrivning	-460	-481	-481	-481
Reduktion af medfinansieringsudgifterne / opnormering i sundhedsplejen, nettobesparelse	-1.500	-1.500	-1.500	-1.500
Nedlæggelse af tilbud i tandplejen samt reduktion af udeblivelsesprocent	-250	-250	-250	-250
Reduktion af ledelse og administration	-215	-215	-215	-215

Tildelingsmodel

Budgettet baserer sig på en fremskrivning af tidligere budgetter tilrettet med byrådets tillægsbevillinger med undtagelse af medfinansieringsområdet.

Reglerne for den kommunale medfinansiering af sundhedsvæsenet ser således ud (2013-priser):

Beregning vedrørende somatisk aktivitet på private og offentlige sygehuse	
Stationær behandling	34 pct. af DRG-takst (ekskl. langliggertakst), dog maksimalt 14.221 kr. pr. indlæggelse (før 30% og 4.973 kr).
Ambulant behandling	34 pct. af DAGS-takst, dog maksimalt 1.403 kr. pr. besøg. Det maksimale beløb for gråzonepatienter udgør 14.221 kr. (før 30%, 332 kr. og 4.973 kr.
Genoptræning under indlæggelse	70 pct. af genoptræningstakst
Beregning vedrørende psykiatrisk aktivitet på private og offentlige sygehuse	
Stationær behandling	60 pct. af sengedagstakst, dog maks., 8.227 kr. pr. indlæggelse
Ambulant behandling	30 pct. af besøgstakst, dvs. 514 kr. pr. besøg
Beregning vedrørende praksissektoren	
Speciallægebehandling	34 pct. af honorarer, dog maksimalt, 1.403 kr. pr. ydelse. (før 30% og 332 kr.)
Almen lægebehandling	10 pct. af honorarer for grundydelse
Fysioterapeutisk behandling	10 pct. af honorarer
Kiropraktor behandling	10 pct. af honorarer
Psykologhjælp	10 pct. af honorarer
Fodterapeutisk behandling	10 pct. af honorarer
Tandlægebehandling	10 pct. af honorarer
Tilskud til anden behandling	10 pct. af honorarer
Genoptræning efter endt sygehusbehandling	
Al genoptræning, hvad enten dette foregår på sygehus eller andre steder	100 pct. af udgifterne

Hertil kommer en takst på 1.897 kr. for færdigbehandlede patienter samt for ophold på hospice.

I aftalen mellem regeringen og KL er der fastlagt et forventet niveau for udgifterne på landsplan, der efterfølgende vil blive reguleret såfremt udgifterne bliver højere eller lavere.

Sundhedsområdet

Det er dette niveau og på baggrund af beregninger fra KL over aktiviteten i 2011 at budgettet bliver beregnet.

I budgettet er det beregnede tal for Randers så anvendt, og fordelt på de enkelte områder procentmæssigt på baggrund af udmeldinger fra KL og lokale erfaringer.

3.3 Ændringer i forhold til budget 2013-16

	2013	2014	2015	2016
2013-priser i 1.000 kr.				
Budgetoverslag i vedtaget budget2012-2015	406.002,6	404.057,2	404.097,3	404.097,3
Ændringer til budgetoverslagsår 2013-16				
Budgetforlig	-2.424,4	-2.446,4	-2.446,4	-2.446,4
Ingen prisfremskrivning	-265,4	-265,4	-265,4	-265,4
Kørselsgodtgørelse lavere takst	-137,0	-137,0	-137,0	-137,0
Indkøbsbesparelse	-22,0	-44,0	-44,0	-44,0
Tandplejens kontakt med børn 8 mdr.	-150,0	-150,0	-150,0	-150,0
Reduktion af medfinansieringsudgifter	300,0	300,0	300,0	300,0
Tandplejen, red udeblivelsesprocent	-100,0	-100,0	-100,0	-100,0
Red i ledelse og administration	-215,0	-215,0	-215,0	-215,0
Ændret lønfremskrivning jf KL	-35,0	-35,0	-35,0	-35,0
Reduktion af medfinansieringsudgifter	-1.800,0	-1.800,0	-1.800,0	-1.800,0
Tekniske korrektioner	3.980,0	3.980,0	3.980,0	4.448,8
Demografi efterregulering 2011	1.400,0	1.400,0	1.400,0	1.400,0
Tjek dit helbred, projekt udskudt 1 år BY 12.12.11				468,8
Økonomaftale sundhedsområdet	2.580,0	2.580,0	2.580,0	2.580,0
Øvrige byrådsbeslutninger:				
Tillægsbevillinger	-26,8	268,6	259,5	259,5
Tjek dit helbred	-326,8	-31,4	-40,5	-40,5
Sundhedspl udd, 2 studerende	300,0	300,0	300,0	300,0
Omplaceringer	3.348,9	3.348,9	3.348,9	3.348,9
Budgetopfølgning pr. 30.9.2011				
Social pejling - forebyggelse fra 4.5	67,7	67,7	67,7	67,7
Social pejling - forebyggelse fra 2.1	67,8	67,8	67,8	67,8
Driftsbudget Thors Bakke fra bev 5.1	3.213,4	3.213,4	3.213,4	3.213,4
Udmøntning af puljer	52,0	52,0	52,0	52,0
Tjenestemænd	62,7	62,7	62,7	62,7
Besparelser energi	-10,7	-10,7	-10,7	-10,7
Ændringer i alt	4.929,7	5.203,1	5.194,0	5.662,8
Vedtaget budget 2013-2016	410.932,3	409.260,3	409.291,3	409.760,1

Sundhedsområdet

4. Nøgletal, takster m.m.

4.1 Nøgletal

Nedenfor følger en række nøgletal fra rapporten fra 7-by samarbejdet (Nøgletal 2012).

Tabel 9a. Aktivitetsbestemt medfinansiering af sundhedsvæsenet

Årlige nettodriftsudgifter i kr. pr. indbygger

Faste 2012 priser	Regnskab 2008	Regnskab 2009	Regnskab 2010	Regnskab 2011	Budget 2012
Herning	1.752	1.837	1.916	1.870	3.078
Holstebro	1.794	1.899	2.015	2.003	3.131
Horsens	2.035	2.151	2.215	2.173	3.473
Randers	1.906	2.024	2.073	2.093	3.298
Silkeborg	1.859	1.990	2.079	2.058	3.363
Skive	1.956	2.134	2.123	2.126	3.377
Viborg	1.979	2.097	2.127	2.133	3.422

Kilde: regnskaber 2007-2010 fra E-sundhed. Budget 2012 funktion 04.62.81 - ny lovændring

Tabel 9I. Vederlagsfri fysioterapi. Årlige nettodriftsudgifter i kr. pr. indbygger

Faste 2012 priser	Regnskab 2008	Regnskab 2009	Regnskab 2010	Regnskab 2011	Budget 2012
Herning	148	153	152	175	176
Holstebro	216	200	203	202	183
Horsens	82	101	119	144	143
Randers	207	197	194	201	174
Silkeborg	71	158	159	160	161
Skive	179	160	152	162	152
Viborg	117	133	128	131	103

Note: Funktion 4.62.84. Ny funktion først anvendt fra 1. august 2008. Udgifterne i 2008 er derfor omregnet til hel-årsvirkning for at kunne sammenlignes med de senere år

Tabel 9m. Sundhedsfremme og forebyggelse. Årlige nettodriftsudgifter i kr. pr. indbygger

Faste 2012 priser	Regnskab 2008	Regnskab 2009	Regnskab 2010	Regnskab 2011	Budget 2012
Herning	16	16	23	23	54
Holstebro	102	123	101	77	86
Horsens	115	76	58	72	73
Randers	49	57	49	58	71
Silkeborg	43	73	64	29	49
Skive	53	45	80	62	89
Viborg	14	14	42	27	24

Note: Funktion 4.62.88

Sundhedsområdet

Tabel 9n. Kommunal sundhedstjeneste. Årlige nettodrifudsudgifter i kr. pr. 0-17 årig

Faste 2012 priser	Regnskab 2008	Regnskab 2009	Regnskab 2010	Regnskab 2011	Budget 2012
Herning	524	589	609	546	525
Holstebro	787	840	850	711	827
Horsens	610	687	673	624	638
Randers	602	611	596	577	598
Silkeborg	571	639	603	597	586
Skive	516	606	621	590	593
Viborg	588	693	618	610	612

Note: Funktion 4.62.89. Aldersafgrænsning 0-17 år er i henhold til gældende konteringspraksis.

Om den enkelte kan anvende f.eks. skolelæge er ikke afhængig af skolemæssigt tilhørsforhold men af alderen

Tabel 9o. Kommunal tandpleje. Årlige nettodrifudsudgifter i kr. pr. 0-17 årig

Faste 2012 priser	Regnskab 2008	Regnskab 2009	Regnskab 2010	Regnskab 2011	Budget 2012
Herning	1.609	1.551	1.698	1.576	1.551
Holstebro	1.885	2.059	1.712	1.939	1.739
Horsens	1.763	1.662	1.641	1.565	1.630
Randers	1.528	1.486	1.553	1.531	1.429
Silkeborg	1.748	1.743	1.655	1.582	1.565
Skive	1.623	1.812	1.663	1.635	1.780
Viborg	1.538	1.569	1.499	1.467	1.526

Note: Funktion 4.62.85 (ekskl. grp. 003, 004 og 005). Aldersafgrænsning 0-17 år er i henhold til gældende konteringspraksis. Om den enkelte kan anvende f.eks. skoletandlæge er ikke afhængig af skolemæssigt tilhørsforhold men af alderen

4.2 Takster

Omsorgstandpleje: forpligter kommunerne til at tilbyde forebyggende og behandlende tandpleje til personer, der på grund af nedsat førlighed eller vidtgående fysisk eller psykisk handicap kun vanskeligt kan udnytte de almindelige tandplejetilbud. Egenbetaling for omsorgstandpleje udgør 465 kr. i 2012.

Specialtandpleje: for udviklingshæmmede og sindslidende. Egenbetaling for specialtandpleje udgør 1.725 kr. i 2012.

Taksterne reguleres iht. bekendtgørelse nr. 727 af 15. juni 2007 §28 en gang årligt på grundlag af satsreguleringsprocenten. Taksten for 2013 er endnu ikke udmeldt.

Sundhedsområdet

4.3 Oversigt over aftaleenheder

Sundhedsplejen

Selvstændige klinikker:		
Asferg skole	Østergade 2, Asferg	8990 Fårup
Assentoftskolen	Skolevej 14, Assentoft	8960 Randers SØ
Bjerregrav skole	O. Fussingvej 7, Øster Bjerregrav	8920 Randers NV
Fårup skole	Skolebakken 5	8990 Fårup
Grønhøjsskole	Nørreled, Øster Tørslev	8983 Gjerlev J
Havndal skole	Søringen 3	8970 Havndal
Hornbæk skole	H. C. Andersensvej 1	8920 Randers NV
Korshøjsskolen	Skolevænget 1 a, Harridslev	8930 Randers NØ
Kstrup skole	Skolegade 4	8960 Randers SØ
Langå skole	Gydevej 3	8870 Langå
Munkholmskolen	Bymarksvej 18, Stevnstrup	8870 Langå
Nyvangsskolen	Rindsvej 2	8920 Randers NV
Nørrevangsskolen	Glentevej 15	8930 Randers NØ
Rismølleskolen	Rismøllegade 15	8930 Randers NØ
Rytterskolen	Borup Byvej 14	8920 Randers NV
Søndermarksskolen	Skanderborggade 65	8940 Randers SV
Tirsdalens skole	R. Hougårdsvej 50	8960 Randers SØ
Vestervangsskolen	Nålemagervej 120	8920 Randers NV
Østervangsskolen	Dronningborg Boulevard 33	8930 Randers NØ
Klinikfællesskab med psykologer, tandlæger mv.		
Blicherskolen	Haldvej 6	8981 Spentrup
Gjerlev-Enslev skole	Tønagervej 11, Gjerlev	8983 Gjerlev J
Hadsundvejens skole	Gl. Hadsundvej 3	8900 Randers C
Hald-Kærby Centralskole	Salbakken 7, Hald	8983 Gjerlev J
Hobrovejens skole	Gethersvej 36	8900 Randers C
Vorup skole	Vorup Boulevard 33	8940 Randers SV
Oust Mølleskolen	Oust Møllevej 25	8920 Randers NV
Privatskoler:		
Randers Realskole	Fabers Alle 3	8900 Randers C

Tandplejen

Centralklinikken	Randers Sundhedscenter, Biografgaden 3	8900 Randers C
Nørrevangsskolens tandklinik	Glentevej 15	8930 Randers NØ
Østervangsskolens tandklinik	Dronningborg Boulevard 33	8930 Randers NØ
Tirsdalens tandklinik	R. Hougårdsvej 50	8960 Randers SØ
Søndermarksskolens tandklinik	Skanderborggade 65	8940 Randers SV
Blicherskolens tandklinik	Haldvej 6	8981 Spentrup
Bjerregravskolens tandklinik	O. Fussingvej 7, Øster Bjerregrav	8920 Randers NV
Assentoftskolens tandklinik	Skolevej 20, Assentoft	8960 Randers SØ
Korshøjsskolens tandklinik	Skolevænget 1 a, Harridslev	8930 Randers NØ
Langå skoles tandklinik	Gydevej 3	8870 Langå
Tandreguleringsklinikken	Randers Sundhedscenter, Biografgaden 3	8900 Randers C
Havndal skoles tandklinik	Skolevej 3	8970 Havndal

Sundhedsområdet

4.4. Yderligere oplysninger

Faktaoplysninger

Sundhed	2010	2011
Udskrivninger fra hospitaler af borgere fra Randers	19.281	19.693
- heraf fra Regionshospitalet i Randers	13.785	13.710
Sengedage, borgere fra Randers	75.552	74.630
- heraf på Regionshospitalet i Randers	53.517	49.822
Antal ambulante besøg og ydelser, borgere fra Randers	153.883	170.935
- heraf på Regionshospitalet i Randers	96.894	113.266
Antal genoptræningsplaner	1.782	1.811
- heraf i Rehabiliteringsenheden	641	650
- heraf på områdecentre, incl. genoptræningsenheder	1.056	1.072
- heraf privatpraktiserende	35	59
- heraf andre kommuner	10	0
- heraf hospitaler	40	30
Antal ydelser sygesikringen	1.339.048	1.358.917
- heraf antal ydelser hos praktiserende læge	771.143	779.339
- heraf antal ydelser hos speciallæger mv.	173.646	178.516
- heraf antal ydelser hos fysioterapeuter	91.223	91.480
- heraf antal ydelser hos kiropraktor	43.045	45.015
- heraf antal ydelser hos psykolog	5.353	5.331
- heraf antal ydelser hos tandlæge	254.272	251.115
- heraf antal ydelser hos fodterapeut (ikke fuld opgørelse i afregningssystemet)	333	8.111

Sundhedsplejen

	2010	2011
Antal fødte	1.028	978

Tandplejen

Antal i Tandplejen, uge 16, 2012

	Offentligt	Hos private	I alt
- antal 0-14 årige	16.786	112	16.898
- antal 15 årige	1.227	26	1.253
- antal 16-17 årige	2.292	241	2.533
- specialtandpleje (handicappede)	170	20	190
- omsorgstandpleje (ældre)	228	35	263
- I alt	20.703	434	21.137
De tilsvarende tal for 2011	20.816	516	21.332

Antal 15 årige, der har været eller er i behandling med tandretning	272		272
---	-----	--	-----

Der henvises i øvrigt til www.sundhedscenter.randers.dk vedr. oplysninger om sundhedscenter, rehabilitering og sundhedspleje og til www.tandplejen.randers.dk vedr. tandplejen.

Sundheds- og ældreudvalget

Bevillingsområde 7.2

Tilbud til ældre

Beskrivelse af området
Indsatsområder
Hovedtal

Ældreområdet

1. Beskrivelse af området

Nedenstående tabel viser hvilke områder, der er omfattet af bevillingen. Desuden vises budgetbeløbene for 2013:

Mio. kr.	Udgift	Indtægt	Netto
1.1 Ældreboliger	42,4	-70,9	-28,5
1.2 Pleje og omsorg, genoptræning og vedligeholdelsestræning samt andre faste ejendomme og tilskud til foreninger	799,8	-100,1	699,7
1.3 Hjælpe midler & Rådgivning	69,6	-6,7	62,9
1.4 Plejevederlag	4,0	0,0	4,0
I alt	915,8	-177,8	738,1

Tabellen viser, at der samlet set er budgetteret med udgifter for knap 916 mio. kr. i 2013 og indtægter på 178 mio. kr.; netto godt 738 mio. kr.

1.1. Ældreboliger

Kommunen står som udlejer af ældreboliger, og i driftsregnskabet er der en nettoindtægt, idet finansieringsomkostningerne betales via økonomiudvalgets konti; området skal over en årrække hvile i sig selv. Der er indgået en administrationsaftale med Lejerbo i forhold til ældreboligerne.

1.2. Pleje og omsorg, genoptræning og vedligeholdelsestræning samt andre faste ejendomme og tilskud til foreninger.

Økonomisk kan dette område opdeles i følgende delområder:

Mio. kr.	Udgift	Indtægt	Netto
Pleje- og omsorg	730,1	-91,3	638,8
Tilskud til foreninger	3,0	-0,7	2,3
Genoptræning og vedligeholdelsestræning	57,9	-1,9	56,0
Andre faste ejendomme	8,9	-6,3	2,6
I alt	799,9	-100,2	699,7

Dette område er langt det største udgiftsområde og omfatter de fleste servicetilbud, der gives på ældreområdet, fx praktisk og personlig hjælp og sygepleje, til borgere i eget hjem, tilbud på plejecentrene fra pleje til cafeer, Madservice Kronjylland og driften af Hjælpe middelhuset Kronjylland. Hertil kommer 2 selvejende ældrecentre, som drives efter overenskomst med kommunen. Særskilt budgetteres nu genoptræning og vedligeholdelsestræning, som primært er de kommunale aktivitetscentre, der er på kommunens områdecentre. Posten andre faste ejendomme omfatter primært en række andre udlejningsboliger end ældreboliger, såsom Gudenåcentret og Dragonparken.

Borgerne, der er visiteret til hjælp på frit-valgsområdet (praktisk og personlig pleje), har mulighed for at vælge mellem kommunal leverance eller én af de private aktører, der er godkendt.

Der er i 2011 og 2012 gennemført en række besparelser på ældreområdet, blandt andet nedlæggelse af en række boliger, tvungen brug af sundhedsklinikker, forhøjelse af brugerbetalingen for dagcenterkørsel, reduktion i ledelse og administrative medarbejdere.

I 2010 og 2011 blev der arbejdet med en ændret struktur på ældreområdet, der betød at de hidtidige 9 områdecentre pr. 1. januar 2012 blev til 3 områder og at der i øvrigt ændres på organisationen af en række funktioner med henblik på at styrke fagligheden og synlighed mest mulig.

På området sker der i disse år en opgaveglidning fra regionen (sygehusvæsenet) til de kommunale tilbud, blandt andet i forbindelse med at der lukkes senge på sygehusafdelinger og der sker hurtigere udskrivning af patienterne. Med henblik herpå og for at hindre sygehusindlæggelser, primært de forebyggelige indlæggelser og genindlæggelser, blev Trykhotellet på Kollektivhuset åbnet primo 2011. "Hotellet" omfatter præhospitale pladser samt selvindskrivningspladser og aflastningspladser.

Med henblik på at styrke de kommunale medarbejdere i forbindelse med opgaveglidning mv. gennemføres der løbende efteruddannelse og rotationsforløb for ældreområdets personale.

1.3 Hjælpemidler og Rådgivning (hjælpemiddeldepotet)

Hjælpemiddelhuset Kronjylland har kontakt med mere end 10.000 af kommunens borgere og de direkte udgifter til hjælpemidler konteres under denne udgiftspost, ligesom udgifter til kommunikation (syns, tale- og høreområdet) gør.

I 2010 hjemtog Randers Kommune sammen med Favrskov, Syddjurs og Norddjurs kommuner en række opgaver på høreområdet og etablerede Hørecenter Midt og i 2011 er der sammen med Favrskov og Syddjurs Kommuner hjemtaget en række opgaver på synsområdet. Fra årsskiftet 2011/2012 blev synssamarbejdet udvidet med Norddjurs kommune og flere opgaver. Der er samtidig indgået en samarbejdsaftale med Optikerhøjskolen, der er placeret i Randers. Samlet set kaldes dette samarbejde nu for Kommunikationssamarbejdet Midt; for en nærmere redegørelse for dette samarbejde, kan der henvises til Sundheds- og ældreudvalgets møde den 24. november 2011.

Randers Kommune er driftsherre i såvel høre- som synssamarbejdet. Udgifterne til samarbejdet fordeles efter kommunernes andel af det samlede indbyggertal.

I 2011 blev opgaven vedr. handicapbiler overflyttet fra Social & Arbejdsmarked til Sundhed & Ældre, hvorfor udgifterne til handicapbiler indgår i budgettet på dette område.

1.4 Plejevederlag

Hvis en pårørende er alvorligt syg, kan der bevilges plejevederlag.

1.5 Lovgrundlag

Tilbuddene til de ældre tager udgangspunkt i servicelovens kapitel 16 om personlig hjælp, omsorg og pleje samt sundhedslovens kapitel 38 og 39 om hjemmesygepleje og genoptræning.

Dette område omfatter den væsentligste del af servicetilbuddene mv. til ældre.

Ældreområdet er inddelt i 3 geografiske områder, der dækker praktisk hjælp og personlig pleje, boliger, aktiviteter og cafeer). Derudover omfatter ældreområdet 2 selvejende institutioner som drives efter overenskomst med kommunen (Randers Kloster og Solbakken), et hjælpemiddelhus samt madservice.

2. Det vil vi i 2013 (indsatsområder)

Sundheds- og ældreudvalget har i sit arbejde fastlagt en række principper/kriterier for fremtidige projekter/udviklingen inden for udvalgets område, og blev godkendt i udvalgets møde den 8. marts 2012.

Principperne, som gælder på tværs af sundheds- og ældreområdet er følgende:

1. *Brugerne – Det er godt at kunne klare sig selv*

Ud fra en erkendelse af, at der fortsat vil være et nødvendigt fokus på prioriteringer i forvaltningens arbejde og i tilbuddene til borgerne, valgte man dette princip. Idéen er ikke, at borgerne skal undvære hjælp, men i stedet, at man er nødt til at fokusere ressourcerne på de, som reelt ikke kan selv og samtidig lade de mere ressourcestærke borgere klare sig selv der hvor de kan. Det er ligeledes forvaltningens opfattelse, at borgerne efterspørger teknologiske løsninger, som kan hjælpe dem til et liv, hvor de i højere grad kan klare sig selv.

2. *Bedre og billigere*

Sundhed og ældre skal altid se på ydelserne og organisationen ud fra om der er noget af det vi gør, som kan gøres billigere og bedre – det skal være et centralt princip når der fremover sættes projekter i gang.

3. *Dygtigere – potentiale for forbedringer*

Vi må ikke gå i stå – der skal være et stadigt fokus på, at dygtiggøre såvel medarbejdere som selve organisationen.

4. *Tung økonomi*

Vi skal så vidt muligt koncentrere vores ressourcer på projekter og strategier som rummer potentiale til at forbedre vores økonomiske råderum betragteligt. Det betyder selvfølgelig ikke, at vi skal ignorere mindre gevinster, men det er ikke der vi lægger hovedfokus i den strategiske planlægning.

5. *Med hjertet og med evidens*

Vi skal tro på projekterne og de skal give mening for os – både i ledelsen, sekretariatet og ude i vores områder. Dette kombineret med et skarpt fokus på evidens.

På baggrund af disse principper arbejdes der specielt i forhold til kompetenceudvikling/uddannelse af medarbejdere, specialisering og frivillighed.

2.1 Kvalitetsmål

Udvalgets kvalitetsmål for ældreområdet er godkendt på udvalgsmødet den 24. maj 2012 og ser således ud

- at der i forbindelse med oprettelse af 3 demenskoordinatorstillinger i 2012 i løbet af 2012 og 2013 er etableret mindst 3 nye tiltag på demensområdet, fx nye aflastningstilbud og andre tilbud til pårørende
- at ventetiden efter visitering til en plejebolig ikke overstiger en måned, hvis ikke pågældende har særlige ønsker om den geografiske beliggenhed (i forhold til plejeboligarantien som siger 2 måneder for en plejebolig)

- at der er iværksat nye tiltag i forhold til det nære sundhedsvæsen, fx med henblik på at forebygge u hensigtsmæssige indlæggelser, og at der ved alle visitationer/revisitationer til hjemmehjælp foretages en vurdering af mulighederne for at anvende velfærdsteknologiske løsninger
- at der i forbindelse med oprettelsen af 10 sundhedsklinikker på ældrecentrene opnås at mindst 10% af brugerne af hjemmesygepleje fremover får hjælpen i klinikken.
- at der i forbindelse med oprettelsen af en kontinensklinik i Sundhedshuset og ansættelse af tre kontinenssygeplejersker er etableret kontakt med mindst halvdelen af nuværende brugere af kontinenshjælpemidler samt at sparemålet på 1 mio. kr. bliver indfriet.

2.2. Øvrige indsatsområder

Udvalgets milepæle på sundhedsområdet er senest blevet revideret i udvalgsrådet den 9. juni 2011 og ser således ud:

- **Der arbejdes videre med ældreboligplanen, herunder fremtidens ældrebolig**
Forvaltningen udarbejder materialer indeholdende en statusdel, der beskriver de nuværende forhold på ældreboligområdet og redegør for boligtyper, placeringer, ejerforhold og dækningsgrad. Statusdelen fremlægges til drøftelse på udvalgsrådet i december og Sundhed og ældreudvalget inviterer til 2 workshops.
Her drøftes udfordringerne for ældreboligplanen ud fra to overordnede temaer: Borgeren og Boligen. Der planlægges desuden eventuelle besigtigelser af specifikke boliger.
- **Ønske om en udvidelse af Hospice Randers med 4 pladser**
Det vil være muligt inden for de eksisterende rammer at udvide Hospice Randers, der er beliggende på Lindevænget med yderligere 4 boliger. Region Midt udbyder 9 nye hospicepladser som Randers vil byde ind på.
- **Fokus på udvikling af demensområdet med tilbud til alle aldersgrupper, herunder aflastningspladser**
Dette vil blandt andet ske ved oprettelse af demenskoordinatorstillinger og i øvrigt via den øgede faglighed, der forudsættes ved omorganiseringen af ældreområdet pr. 1. januar 2012.
- **Forebyggelse og træning frem for hjælp, blandt andet med fokus på Fredericia-modellen omkring rengøring**
Der er vedtaget ny kvalitetsstandard, og det nye tiltag 'hverdagstræning' er iværksat. Randers har således endnu et tiltag med fokus på at hjælpe ældre borgere med at blive helt eller delvis selvhjulpne og det i længere tid. Tilbuddet vil blive videreudviklet i takt med erfaringsbehov.
- **Etniske ældre – har vi de værktøjer der skal til.**
Forvaltningen har udpeget 3 medarbejdere, der fremover skal fungere som ressourcepersoner/specialister på området. Endvidere er der planlagt opsøgende ældrebesøg til alle 60 årige og derover med anden etnisk baggrund end dansk, da disse ældes tidligere.
- **Utilsigtede hændelser**
Det er ved lov besluttet at der skal ske registrering af utilsigtede hændelser med det formål at lære af de utilsigtede hændelser. En vigtig ting i den forbindelse er at få givet viden videre i forhold til at undgå utilsigtede hændelser.
- **Besøgshunde.**
Der er indgået aftale om forskningsprojekt sammen med Trygfonden og 13 plejecentre har ytret ønske om få besøg af besøgshunde.

- **Kamera i PDA'er (håndholdte computere/telefoner, som medarbejderne anvender)**
Der er kamera i de nuværende PDA'er, men der er behov for en bedre kvalitet, såfremt kameraerne skal anvendes til formidling af billeder videre til læger, fx omkring sår
- **Telemedicin.**
Der er indledt samarbejder med Regionshospital Randers om et pilotprojekt. Der er derudover planlagt pilotprojekt på Kollektivhuset med base på Tryghedshotellet.
- **Tilbud til de gamle handicappede**
Befolkningens levealder øges, vi lever i dag længere og vi vil blive flere som efterspørger ydelser, herunder også handicappede borgere, hvilket vil kræve øgede ressourcer, også fra ældreområdet. Tilbuddene skal derfor vurderes, herunder med fokus på de fremtidige behov.
- **Plejhjem med holdninger**
Der lægges op til drøftelser mellem udvalg og personale omkring udviklingen af holdninger og praksis på ældreområdet.
- **Sygeplejeklinik/sundhedskliniktanken gennemføres**
Der er i løbet af 2011 etableret sundhedsklinikker på en række af kommunens ældreinstitutioner, og hvor der vil blive krav om at de personer, der er i stand til at komme til klinikken ikke længere modtager hjemmebesøg. Erfaringer samles og anvendes til eventuelle justeringer.

På det generelle plan har udvalget endvidere følgende milepæle

- **Sikker økonomisk drift – budgetoverholdelse**
Ældreområdet havde i de første år efter kommunesammenlægningen underskud, som i 2010 blev vendt til et samlet overskud. Der vil fortsat være central understøttelse af de decentrale institutioner med henblik på erfaringsudveksling mv.
- **Fokus på inddragelse af frivillige og samarbejde med råd og nævn. Herunder styrke økonomien for de frivillige**
Udvalget ønsker det gode samarbejde med frivillige og med råd og nævn (fx bruger/pårørenderåd, ældreråd, handicapråd og integrationsrådet). Blandt andet derfor er der ikke gennemført besparelser på tilskuddene til det frivillige arbejde.
- **Teknologiske hjælpemidler med omtanke – udarbejdelse af etiske overvejelser, herunder overvejelser om telemedicin og telegenoptræning. Udvalget ønsker blandt andet at der indarbejdes 20 mio.kr. i budgettet over 4 år til velfærdsteknologi**
Der laves pt. mindre forsøg med velfærdsteknologiske løsninger såsom robotstøvsugere, robotplæneklippere, teknologiske toiletter, der ikke kræver personale ved toiletbesøg, automatiske vinduesåbninger, når hjemmeplejens personale fx skal besøge rygere. Her til kommer forsøg med anvendelse af fx video-overførsler, således at visse "tryghedsbesøg" kan klares via et opkald, hvor bruger og personale kan se hinanden.
- **Fokus på arbejdskraftmangel og befolkningsudvikling**
I de kommende år vil befolkningens alderssammensætning ændres, og mange af de nuværende medarbejdere på ældreområdet vil gå på pension. Derfor skal der være fokus på rekruttering og uddannelse af personale inden for ældreområdet, idet behovet for arbejdskraft vil være stigende.
- **De pårørende som ressource**
Det er vigtigt, jf. ovenfor omkring de frivillige, at der også fortsat er fokus på de pårørende som ressource og at dialogen med disse er positiv
- **Tryghed og trivsel for, og tillid til medarbejderne – positiv ånd**
Udvalget lægger vægt på at ældreområdet er en spændende og attraktiv arbejdsplads, der også fremover kan rekruttere dygtige medarbejdere. Der skal derfor fx også være de nødvendige muligheder for videreuddannelse

- **Opmærksomhed på opgaveglidning mellem de forskellige faggrupper**
Der sker løbende en opgaveglidning mellem faggrupperne, og der skal løbende være fokus herpå; blandt andet er der på det seneste udarbejdet job- og kompetenceprofiler på social- og sundhedshjælpere, social- og sundhedsassistenter og sygeplejersker
- **Fokus på ledelse**
Der skal hele tiden være fokus på ledelse. Det er vigtigt for udvalget at lederne er kompetente, hvor der stilles krav om uddannelse og videreuddannelse.
- **Forskning og effektmåling**
Der lægges vægt på at de tiltag, der er, løbende vurderes, herunder at der er evidens for indsatserne.
Det er endvidere vigtigt at der samarbejdes med forsknings- og uddannelsesinstitutioner. Endelig vil der i 2012 blive gennemført brugerundersøgelser.
- **Organisation skal være gearet til opgaveglidning (eks. hurtigere udskrivning).**
Sundhedsområdet er under evig forandring, og den fremtidige sygehusstruktur og den teknologiske udvikling vil stille større krav til den kommunale (ældre)omsorg.
- **Opfølgende hjemmebesøg, som i Vestklyngen**
Det er i sundhedsaftalen aftalt at der skal etableres opfølgende hjemmebesøg, hvor udskrevne fra hospitalerne får et opfølgende besøg, som det er sket i Vestklyngen (det vestligste af Region Midtjylland) med stor (og forebyggende) succes. Der er i efteråret 2011 nedsat en arbejdsgruppe bestående af repræsentanter for Region Midtjylland, de praktiserende læger og kommunerne i Randers-klyngen.
- **Fokus på sygefravær**
Sygefraværet er højt på ældreområdet, og der arbejdes løbende med at reducere dette, blandt andet med særlige projekter.

Ældreområdet

3. Tal og forudsætninger

Nedenfor vises en række overordnede budgettal på driften.

3.1 Hovedtal på driften

Nedenstående tabel viser udviklingen på driftssiden fra regnskab 2011 og frem til 2016:

Drift, mio. kr. (netto, 2013 PL)	Regnskab		Budget			
	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Ældreboliger	-30,0	-28,5	-28,5	-28,5	-28,5	-28,5
Pleje og omsorg & tilskud til foreninger	640,4	660,2	641,2	642,9	654,0	664,0
Andre faste ejendomme	3,7	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6
Genoptræning og vedligeholdelsestræning	52,9	55,7	56,0	56,0	56,0	56,0
Hjælpe midler	60,1	63,5	61,5	61,5	61,5	61,5
Plejevederlag	2,9	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0
Rådgivning (hj. Depotet)	1,4	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3
I alt	731,3	758,8	738,1	739,8	750,9	760,9

Tabellen viser en væsentlig stigning i udgifterne fra regnskab 2011 til budget 2012, hvilket dels skyldes at det underskud, som ældreområdet havde oparbejdet i årene 2007 til 2009 blev afviklet endeligt samt den løbende demografiregulering, der hvert år øger ældreområdets budget. I modsat retning trækker de gennemførte besparelser. Faldet i udgifterne fra 2012 og frem skyldes besparelserne vedtaget ved budgetlægningen.

3.2 Budgetforudsætninger

I forbindelse med etablering af 3 områder i stedet for 9 områdecentre, har en arbejdsgruppe bestående af tillidsrepræsentanter og ledere fra områderne samt forvaltningen udarbejdet en fordelingsmodel, som er godkendt af Sundheds- og ældreudvalget den 24. november 2011.

Ved godkendelsen af modellen blev det besluttet at den skulle evalueres i efteråret 2012, men med ønsket om at kunne evaluere på et helt år, besluttede Sundheds- og ældreudvalget i mødet den 1. november at udskyde evalueringen til foråret 2013, dog således at satser blev pristalsreguleret og nedreguleret i forhold til de gennemførte besparelser.

Selve modellen ser således ud:

	Afsat til	Tildelingsprincip
Delmodel 1: Ledelse og administration, tekniske servicemedarbejdere, fælles telefonomstilling	Områdeledere, distrikts- og centerledere ernæringsledere sygeplejeledere trænings- og aktivitetsledere, administrative ledere, administrativt personale tekniske servicemedarbejdere	Modellen tildeler hvert område en lønsum svarende til det antal ledere, der er i organisationsmodellen godkendt af byrådet den 2. maj 2011. Der tildeles 855.100 kr. til den fælles telefonomstilling og 8.651.700 kr. efter lønsum til øvrige administrative stillinger, herunder til tre administrative ledere. 3.442.500 kr. fordeles til servicemedar-

Ældreområdet

		bejderne efter antal boliger. Øvrige lønudgifter til servicemedarbejdere betales via beboernes husleje.
Delmodel 2: Boliger	Basisedarbejdere hele døgnet i alle boligtyper - inklusiv sygepleje og inklusiv særydelser	Pr. bolig tildeles (note 1): Ældreboliger med kald: 151.600 kr. Plejeboliger og aflastningsboliger: 303.100 kr. Demensboliger: 375.900 kr. Genoptræningspladser: 452.700 kr.
Delmodel 3 A: Personlig pleje og praktisk hjælp i fritvalgsområdet	Basisedarbejdere, der leverer personlig pleje og praktisk hjælp i fritvalgsområdet inkl. særydelser	Tildeles efter gennemsnittet af visiterede timer på fritvalgsområdet i 1.- 3. kvartal året før med en ATA-tid på 52 % (note 2). Der reduceres med 2,6 % som konsekvens af de vedtagne budgetbesparelser. Der tildeles 17.500 kr. pr. visiteret time på årsbasis inkl. betaling til de private leverandører.
Delmodel 3 B: Hjemmesygepleje i fritvalgsområdet	Basisedarbejdere, der leverer hjemmesygepleje i fritvalgsområdet, inkl. særydelser	Tildeles 19 % i forhold til antallet af fritvalgstimer i området
Delmodel 4: Aktivitetssområdet	Basisedarbejdere på aktivitetsområdet inkl. genoptræning efter serviceloven, ekskl. genoptræning efter sundhedsloven	Der fordeles beløb pr. bolig (jf. delmodel 2) + pr. borger over 75 år i fritvalgsområdet: Pr. bolig (note 3): 13.700 kr. Pr. øvrig +75 årig: 2.000 kr.
Delmodel 5: Køkkenområdet	Basisedarbejdere i køkkener og caféer	Tildeles ud fra omsætningen fratrukket 45 % til køb af råvarer
	Afsat til	Tildelingsprincip
Delmodel 6: Øvrige	Natcentret (note 4) Hospice Præhospitale pladser på Trykshotellet Psykiatri Genoptræningspladser	11.255.000 kr. 3.863.800 kr. 3.863.800 kr. 7.808.800 kr. 5.884.900 kr.

Noter:

- 1 Antallet af boliger opgøres som det forventede antal "helårs-boliger" i budgetåret. Det skal forstås på den måde, at hvis der sker ombygninger eller forventede udvidelser, medregnes til- eller afgang af boliger forholdsvis mæssigt.
- 2 Antallet af fritvalgstimer opgøres som det gennemsnitlige ugentlige visiterede timer i perioden 1. januar til 30. september i året forud for budgetåret. Visiterede timer hos private leverandører kan ikke umiddelbart opgøres pr. område, hvorfor timetallet fordeles i forhold til betalte regninger til private leverandører i samme tidsrum.
- 3 Som antallet af boliger er anvendt samme tal som i delmodel 2. I forhold til antallet af 75+ årige anvendes befolkningen i området pr. 1. januar 2012.
- 4 I forhold til tidligere er det aftalt at område Vest selv dækker al fravær ved natcentret, hvor det indtil 1. januar har været de enkelte områdecentre, der på skift skulle stille med personale til dækning af første fraværsdag. I den forbindelse er område Vest kompenseret herfor.

Ældreområdet

Med de anvendte tal ser lønsumstildelingen i 2013 således ud:

	Nord	Syd	Vest	I alt
Ledelse	9.360.563	8.424.000	7.892.438	25.677.000
Telefonomstilling	0	0	855.140	855.140
Administrative medarbejdere	2.924.452	2.941.134	2.786.084	8.651.671
Tekniske servicemedarbejdere	1.377.000	1.101.600	963.900	3.442.500
Demensboliger	14.284.580	18.419.590	20.299.140	53.003.310
Plejeboliger	41.527.577	56.077.385	61.230.442	158.835.404
Aflastningsboliger	2.424.968	2.121.847	5.456.178	10.002.993
Ældreboliger med kald	43.649.424	20.915.349	8.790.509	73.355.282
Frit valgssområdet	53.080.442	50.126.484	39.255.750	142.462.675
Sygepleje til hjemmeboende	10.085.284	9.524.032	7.458.592	27.067.908
Aktivitetsområdet	11.808.609	10.063.996	8.897.652	30.770.257
Køkkenområdet	5.667.282	6.131.778	7.036.030	18.835.090
Natcenter	0	0	11.254.950	11.254.950
Psykiatriboliger	1.478.286	3.200.055	3.130.488	7.808.829
Hospice og præhospitalenhed	0	3.863.800	3.863.800	7.727.600
Genoptræningscenter	0	5.884.944	0	5.884.944
I alt	197.668.467	198.795.993	189.171.093	585.635.553

Det skal bemærkes at specifikationen af tildelingen herover til de enkelte delområder alene er vejledende, og at det er op til det enkelte område at viderefordre budgettet under hensyntagen til lokale forhold.

3.2.2 Demografi

Der er en demografimodel på ældreområdet, som tager udgangspunkt i de enhedsbeløb på ældreområdet, som økonomi og indenrigsministeriet opgør i forbindelse med beregningen af de enkelte kommuners udgiftsbehov. Disse enhedsbeløb ganges så på den forventede udvikling i antal ældre. Desuden foretages der hvert år en efterregulering i forhold til det faktiske antal ældre. Den hidtidige model har medført demografiregulering i forhold til befolkningstallet mellem 65 og 74 år, 75 og 84 år og 85 år og derover, men med vedtagelsen af budget 2013 sker der fremover alene demografiregulering for de 75-84 årige og personer på 85 år og derover.

Der indarbejdet følgende demografireguleringer i budgettet for 2013 til 2016:

1.000 kr.	2013	2014	2015	2016
Demografiregulering indarbejdet i budget 2013-16 i forhold til budgetbeløbet i 2012	6.246	15.364	26.337	36.495

Ældreområdet

3.3 Ændringer i forhold til budget 2012-15

	2013	2014	2015	2016
2013-priser i 1.000 kr.				
Budgetoverslag i vedtaget budget2012-2015	766.944,4	777.027,8	790.867,2	790.867,2
Ændringer til budgetoverslagsår 2013-16				
Budgetforlig	-25.747,9	-33.368,9	-35.818,9	-37.868,9
Ingen prisfremskrivning	-2.586,6	-2.586,6	-2.586,6	-2.586,6
Kørselsgodtgørelse lavere takst	-856,1	-856,1	-856,1	-856,1
Indkøbsbesparelse	-522,0	-1.043,0	-1.043,0	-1.043,0
Nedlæggelse af plejeboliger Kollektivh	-2.100,0	-4.300,0	-4.300,0	-4.300,0
Øget specialisering	-2.000,0	-2.000,0	-2.000,0	-2.000,0
Møde direkte hos borgeren	-2.000,0	-2.000,0	-2.000,0	-2.000,0
Optimering af pleje om natten	-3.100,0	-3.100,0	-3.150,0	-3.200,0
Optimering af afspadseringsafvikling	-1.000,0	-1.000,0	-1.000,0	-1.000,0
Færre skader på hjemmeplejebiler	-500,0	-500,0	-500,0	-500,0
Dokumentation og standardformulering	-1.000,0	-1.000,0	-1.000,0	-1.000,0
Rehab af plejekrævende ældre	-2.000,0	-4.100,0	-4.100,0	-4.100,0
Reduktion i antallet af nødkald	-1.000,0	-1.000,0	-1.000,0	-1.000,0
Oprettelse af særlige botilbud	-2.000,0	-2.000,0	-2.000,0	-2.000,0
Ingen demografi 65-74 årige	-4.300,0	-7.100,0	-9.500,0	-11.500,0
Reduktion i ledelse og administration	-285,0	-285,0	-285,0	-285,0
Ændret lønfremskrivning jf KL	-498,2	-498,2	-498,2	-498,2
Tekniske korrektioner	-1.651,0	-2.310,0	-2.603,0	9.465,0
Demografiregulering	-941,0	-1.600,0	-1.893,0	10.175,0
Besparelse på moms	-710,0	-710,0	-710,0	-710,0
Tillægsbevillinger	-1.305,6	-1.305,6	-1.305,6	-1.305,6
Tilskud til høreapparater	-1.305,6	-1.305,6	-1.305,6	-1.305,6
Udmøntning af puljer	-202,0	-202,0	-202,0	-202,0
Besparelser energi	-4,8	-4,8	-4,8	-4,8
Energibesop adfærdsreg	-145,2	-145,2	-145,2	-145,2
andel SBsys	-52,0	-52,0	-52,0	-52,0
Ændringer i alt	-28.906,5	-37.186,5	-39.929,5	-29.911,5
Vedtaget budget 2013-2016	738.037,9	739.841,3	750.937,9	760.955,9

4 . Nøgletal, takster m.m.

4.1 Nøgletal

**Tabel 11b. Pleje og omsorg mv. af ældre og handicappede.
Årlige nettodrifudsgifter i kr. pr. 65+-årig**

	2008	2009	2010	2011	2012
Herning	49.094	53.285	44.553	40.443	41.602
Holstebro	42.167	42.381	39.248	35.367	34.334
Horsens	42.355	43.063	38.726	36.225	36.847
Randers	48.465	43.471	34.670	37.663	37.839
Silkeborg	45.765	44.663	40.816	36.494	36.335
Skive	38.698	36.638	37.864	35.492	35.369
Viborg	38.227	39.831	38.291	36.936	34.291

Note: Årlige nettodrifudsgifter til pleje og omsorg af ældre og handicappede (funktion 5.32.32 (dog undtaget grp. 002 og 003)).

Kilde: 7-by nøgletal 2012

Tabellen viser, at Randers Kommune ligger med en relativ høj udgift pr. indbygger, hvilket blandt andet skyldes demografien, hvor Randers har en relativ høj andel af ældre og som følge af opgørelsesmetoden.

KL offentliggør nøgletal, der er mere målrettet ældreområdet og for regnskab 2010 ser tallene i denne opgørelse ud som vist i nedenstående tabel. Opgørelsen af disse udgifter svarer til den måde, kommunerne benytter i de kvartalsvise oversigter til indenrigs- og sundhedsministeriet på det specialiserede socialområde.

Endvidere opgøres KL-tallene pr. 80-årig og derover, hvilket i højere grad tager højde for de demografiske forskelle kommunerne imellem.

Årlige nettodrifudsgifter til pleje og omsorg i kr. pr. 80 årig og derover

Faste 2012-priser	Regnskab 2010
Herning	185.200
Holstebro	163.600
Horsens	172.000
Randers	172.200
Silkeborg	163.000
Skive	156.700
Viborg	177.700

Kilde: KL – materiale udleveret i forbindelse med orientering om regeringsaftalen.

Tabellen viser at Randers har nogenlunde "midt i feltet" sammen med Horsens, når det gælder udgiften pr. 80 årig og derover.

Ældreområdet

4.2 Takster

Ældrecentre	Takst for 2012	Takst for 2013
Forplejning med 1 hovedret og en bired pr. måned	2.990,00	2.990,00
Forplejning med 1 hovedret pr. måned	2.750,00	2.750,00

4.3 Oversigt over aftaleenheder

På ældreområdet er der fra 2012 følgende aftaleenheder

- Område Nord
- Område Syd
- Område Vest
- Hjælpe-middelhuset Kronjylland
- Madservice Kronjylland.

Hertil kommer to selvejende institutioner: Randers Kloster og Solbakken.

I tabellen på næste side ses en oversigt over antal boliger fordelt efter boligtype, hvor der er tilknyttet personale. Boligerne er fordelt på de områder og selvejende institutioner, som de hører til:

Ældreområdet

Fortegnelse over boliger på ældreområdet med tilknyttet personale

		I alt boliger	Særlige bolig- typer	Demens- boliger	Pleje- boliger	Ældre- boliger med kald	Aflast- nings- boliger	Psykiatri- boliger
Område Syd								
Tirsaldalen	Rasmus Hougårdsvej 42a,b	54		10	30	12	2	
KristrupCentret	Byvænget 12	25			25			
Center Svaleparken	Svalevej 13-15, Assentoft	20		10	9		1	
Center Svaleparken	Svalevej 7 - 9, Assentoft	20				20		
Center Svaleparken, Genoptræningsenheden	Svalevej 11	13	13					
Plejecenter Vorup	Bøsbrovej 70	42		8	33		1	
Søndervænget	Bøsbrovej 68	20				20		
Gudenåcentret	Gl. stationsvej 11	60			43			17
Plejecenter Lindevænget	Vestergade 62	73		21	45	7	0	
Plejecenter Lindevænget, Hospice	Vestergade 62	5	5					
Dragonparken	Thorsgade 24	33				32	1	
Thorsbakke	Mølllegade 4	49				47	2	
I alt, område Syd		414	18	49	185	138	7	17
Område Vest								
Plejecenter Kildevang	Randersvej 23, Langå	58		8	44		6	
Plejecenter Borupvænget	Gl. Hobrovej 136-138	79		12	67		0	
Plejecenter Borupvænget	Gl. Hobrovej 140-142	24				24		
Asferg ældrecenter	Ternevej 8b	37		10	25		2	
Asferg ældrecenter	Ternevej 8c	6				6		
Asferg ældrecenter	Rolighedsvej 7-15	5				5		
Fårup Ældrecenter	Stations alle 3a + 3c	2				2		
Fårup Ældrecenter	Ingvar Pedersens vej 1-9	5				5		
Fårup Ældrecenter	Mælkevej 4-14	6				6		
Kollektivhuset	Parkboulevarden 71p	21		14	7			
Kollektivhuset, Tryghedshotellet	Parkboulevarden 71p	10					10	
Kollektivhuset, Tryghedshotellet, præhospitale pladser	Parkboulevarden 71p	5	5					
Kollektivhuset	Viborgvej 98 e	20		10		10		
Kollektivhuset	Viborgvej 98 f	20			10			10
Kollektivhuset	Parkboulevarden 69	36			36			
I alt, område Syd		334	5	54	189	58	18	10
Område Nord								
Plejecenter Møllevang		48		17	30		1	
Plejecenter Møllevang	Garnisonsvej 10a-c og 26a-d	30				30		
Plejecenter v/højhus	Garnisonsvej 5a-k	10				10		
Møllebo	Infanterivej 35	34				34		
Spentrup ældrecenter	Præstevænget 2a-2h	9			8		1	
Spentrup ældrecenter	Præstevænget 4 - 32	15				15		
Spentrup ældrecenter	Doktor Allé 10 - 24	8				8		
Plejecenter Åbakken	Bakkevænget 1, Øster Tørslev	54		10	43		1	
Plejecenter Åbakken	Bakkevænget 1, Afd. H	18				18		
Aldershvile	Kirkevej 2b-2x, Havndal	20				19	1	
Plejecenter Dronningborg	Egholmsvej 4	40			21	18	1	
Plejecenter Rosenvænget	P. Knudsensvej 6a-b	49		11	35		3	
Rosenlund	P. Knudsensvej 4	32				32		
Center Bakkegården	Lodsejervej 8a m.fl.	101				93		8
Center Bakkegården	Gl. Hadsundvej 17 a	11				11		
I alt, område Syd		479	0	38	137	288	8	8
Selvejende								
Randers Kloster								
Randers Kloster	Blegdammen 5	36		7	29			
Klostervænget	Hospitalsgade 6	40				40		
Solbakken								
Plejecenter Solbakken	Frederiksborg Allé 23	31			30		1	
Plejecenter Solbakken	Frederiksborg Allé og Ridefogedvej	11				11		
I alt		1.345	23	148	570	535	34	35

Ældreområdet

4.4. Yderligere oplysninger

Faktaoplysninger

Praktisk bistand og personlig pleje	2010	2011	2012
Antal visiterede timer på ældreområdet i 1. kvartal	8.471	8.189	7.756
- heraf andel af timer, der ydes af privatleverandør	4,6 %	5,9 %	6,5 %
Antal borgere, der er visiteret i 1. kvartal	3.927	3.824	
- heraf antal borgere, der modtager fra privatleverandør	357	459	
- andel, der har valgt privat leverandør	9,1 %	12,0 %	

Hjælpe-middelhuset Kronjylland

Antal kontakter med Hjælpe-middelhuset	ca. 10.000	ca. 10.000	ca. 10.000
---	-------------------	-------------------	-------------------

Madservice Kronjylland

Antal visiterede hjemmeboende til Madservice i uge 15	902	912	907
--	------------	------------	------------

Antal kørte kilometer på områdecentrene	2009	2010	2011
Kørsel i hjemmeplejebiler	1.808.275	1.807.083	1.756.264
Kørsel i egen bil	606.272	546.112	582.580
I alt antal kilometer på områdecentrene	2.414.547	2.353.195	2.338.844

Relevant materiale vedr. ældreområdet

Ældrepolitikken

Kvalitetsstandarder

Pjecer om serviceområderne

Budgetanalyse og antropolograpport udarbejdet i foråret 2009

Brugerundersøgelser

Byrådets behandling af ny organisation på ældreområdet pr. 1. januar 2012, behandlet i byrådet den 2. maj 2011.

Se mere herom på ældreportalen: www.aeldreportalen.randers.dk under fanebladet "Om ældre-området"

Erhvervsudvalget

Bevillingsområde 8.1

Erhvervsservice og iværksætteri

Beskrivelse af området
Indsatsområder
Hovedtal

Erhvervsservice og Iværksætteri

1. Beskrivelse af området

Nedenstående tabel viser hvilke områder, der er omfattet af bevillingen. Desuden vises budgetbeløbene for 2013:

Mio. kr.	Udgift	Indtægt	Netto
1.1 Erhvervsservice og Iværksætteri	12,7		12,7
I alt	12,7		12,7

Tabellen viser, at der samlet set er budgetteret med udgifter for 12,7 mio. kr.

1.1. Erhvervsservice og Iværksætteri

Erhvervsservice og Iværksætteri består af udgifter til:

Budget 2013, 1.000 kr.	Udgift	Indtægt	Netto
Tilskud til Randers Erhvervs- & udviklingsråd	3.158		3.158
Reg Lab medlemskab	32		32
Lag Randers	1.225		1.225
Letbaneprojekt Østjylland	155		155
Midtjysk EU kontor i Bruxelles	210		210
Erhvervs- og udviklingspulje	3.024		3.024
IT netværksagent	314		314
Væksthus Midtjylland	1.650		1.650
Lag Randers sekretariatsbistand	281		281
Turistforeningen tilskud	2.032		2.032
Markedsføring på turismeområdet	602		602
I alt mio. kr.	12.683		12.683

2. Det vil vi i 2013 (indsatsområder)

Loven (Lov nr. 602 af 24. juni 2005 om erhvervsfremme) beskriver, at kommunerne har ansvaret for erhvervsservice. Det betyder, at kommunerne kan gennemføre og finansiere erhvervs-serviceaktiviteter overfor iværksættere og virksomheder samt igangsætte erhvervsudviklingsaktiviteter.

Kommunerne har dermed **det samlede ansvar** for både erhvervsudvikling, den lokale- samt den specialiserede erhvervsservice.

Det betyder, at Randers Kommune har ansvaret for både erhvervspolitikken, de overordnede strategiske forhold i forhold til rammebetingelserne for erhvervsudvikling, og siden kommunalreformens også ansvaret for at drive den lokale erhvervsservice.

Den 1. januar 2011 overtog kommunerne desuden styringen af den regionale erhvervsservice i fællesskab, nemlig væksthusene. Det forstærkede kommunernes spillerum for at føre aktiv og sammenhængende erhvervspolitik.

Erhvervsservice og Iværksætteri

Der kan frit rådes over hvilken måde og med hvilken tyngde den lokale erhvervsservice skal prioriteres, og kommunen bestemmer selv om opgaven løses internt eller om det bestilles af ekstern(e) leverandør(er) og af hvem.

Væksthus Midtjylland (ejet af de 19 kommuner i Region Midt) varetager på vegne af alle regionens kommuner den specialiserede erhvervsservice overfor iværksættere og virksomheder med vækstambitioner.

I den kommende periode vil der være et særligt fokus på:

1. Iværksætteri og vækstiværksætteri med omdrejningspunkt i den kommende Iværksætterpark.
2. Implementering af byrådets erhvervspolitik Partnerskab for Vækst, herunder især det videre arbejde med de fire vækstlokomotiver Planet Randers, Randers Havn, Industry Smart Center samt offentligt privat samarbejde omkring innovation med udgangspunkt i Randers Kommunes drifts- og udviklingsopgaver.
3. Implementering af ny bosætningspolitik.

3. Tal og forudsætninger

Nedenfor vises en række overordnede budgettal på driften.

3.1 Hovedtal på driften

Nedenstående tabel viser udviklingen på driftssiden fra regnskab 2011 og frem til 2016:

Drift, mio. kr. (netto, 2013 PL)	Regnskab		Budget			
	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Erhvervsservice og Iværksætteri	13,9	13,8	12,7	14,7	12,7	12,7
I alt	13,9	13,8	12,7	14,7	12,7	12,7

Faldet fra 2012 til 2013 skyldes engangsudgifter i 2012 vedr. udflytning af havnen (0,5 mio. kr.) samt budgetforliget, der betyder mindredgifter på 0,5 mio. kr. i 2013, jf. nedenstående tabel. Merudgiften i 2014 vedrører den i budgetforliget aftalte iværksætterpulje på 2,0 mio. kr.

3.2 Ændringer i forhold til budget 2013-16

	2013	2014	2015	2016
2013-priser i 1.000 kr. Budgetoverslag i vedtaget budget 2012-2015	13.148,3	13.147,1	13.147,3	13.147,3
Ændringer til budgetoverslagsår 2013-16				
Budgetforlig				
Iværksætterpulje		2.000,0		
Erhvervsudvalget	-300,0	-300,0	-300,0	-300,0
Ingen prisfremskrivning	-165,0	-165,0	-165,0	-165,0
Ændringer i alt	-465,0	1.535,0	-465,0	-465,0
Vedtaget budget 2013-2016	12.683,3	14.682,1	12.682,3	12.682,3

Erhvervsservice og Iværksætteri

Iværksætterpulje 2014

Randers Kommune skal være en erhvervsvenlig kommune, hvor iværksættere og nyetablerede virksomheder har gode muligheder for støtte, råd og vejledning i etablering og drift af virksomhederne. Der afsættes derfor en pulje på 2 mio. kr. i 2014 til styrkelse af det erhvervsfremmende arbejde, som blandt andet omfatter vejledning, uddannelse og klyngeaktiviteter. Puljen kan understøtte udviklingen af det iværksætter initiativ, der er under etablering i et samarbejde mellem Randers Kommune, REU og Randers FC som forventes i fuld drift pr. 1/1 2014.

4. Nøgletal m.m.

Sammenligning med øvrige kommuner

I 7-by nøgletallene for 2012 er nettodriftsudgifter angående erhvervsudvikling, turisme og landdistrikter pr. indbygger opgjort som følger:

Årlige nettodriftsudgifter angående erhvervsudvikling, turisme og landdistrikter i kr. pr. indbygger

Faste 2011 priser	Regnskab	Regnskab	Regnskab	Regnskab	Budget
	2008	2009	2010	2011	2012
Herning	141	152	140	159	208
Holstebro	175	224	216	199	230
Horsens	172	190	170	181	168
Randers	127	160	119	142	140
Silkeborg	122	122	125	183	158
Skive	291	266	197	249	306
Viborg	110	115	118	145	188

(Kilde: 7-by nøgletal 2012, maj 2012)

Tabellen viser at Randers ligger lavt på udgifter til erhvervsudvikling, turisme og landdistrikter. I regnskab 2011 viser tabellen, at Randers Kommune, har de laveste udgifter til Erhvervsudvikling med videre. I budget 2012 er Randers Kommune igen lavest med udgifterne til dette område.